

Windowsi-telefonid
on juba päris head

Odavate Androidide
uus kuningas

Kui hea on uus
Amazon Kindle 4?

Järele proovitud:
Acer S3 ultrabook

Nr 82, veebruar 2012 ■ Hind 2.99

[digi]

Android 4
on kohal:
Uurime uut
Galaxy Nexust

iPad 2 kuue tahvli vastu

Väikeses testis neli
odavat laserprinterit

Mängime fenomeni
nimega „Minecraft”

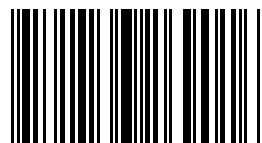

Aasta oodatuum
rollimäng „Elder
Scrolls: Skyrim”

Kuidas oma fotodega internetis teenida?

ISSN: 9771736269016

JACK & JONES®

**JACK&JONESI VINGE
KEVADKOLLEKTSIOON
ON KOHAL!**

JÄLGI MEID FACEBOOKIS
WWW.FACEBOOK.COM/JACKJONES.EESTI

JACK&JONESI KAUPLUSED: TALLINNAS KRISTIINE KESKUSES, ROCCA AL MARE KESKUSES JA DE LA GARDIE KAUBAMAJAS,
TARTUS TASKU KESKUSES, NARVAS FAMA KESKUSES, PÄRNUS RÜÜTLI 38

TOIMETAJA VEERG

Suurtest telefonidest

Henrik Roonemaa

peatoimetaja

Kui 2010. aastal tuli välja Androidiga Dell Streak, pidasid paljud seda mingiks kummaliseks naljaks. Viietollise ekraaniga seade ei olnud ei telefon ega tahvelarvuti ning ägedad vaidlused käisid selle üle, kas nii suure ekraaniga „labidat“ saab üldse kaasas kanda või on see üks tobe mõte.

Vaikselt on hakanud suure mobiiltelefoni standardiks saama aga nii umbes 4,7 tolli. HTC Titanil ongi ta selles suuruses, Samsung Galaxy Nexuse ekraan on 4,65 tolli, äsja välja kuulutatud Nokia Lumia 900-l 4,3 tolli. Nagu võite ise lugeda testidest lk 28 ja 30, ei tundunud ei HTC Titan ega Galaxy Nexus meile kuidagi ebaloomulikult suured ja kaasaskandmiseks kõlbmatud, vaid vastupidi: väga mõnus oli suure ekraaniga nutitelefoni kasutada.

Naljakas on mõelda, et Dell pani mööda 0,3 tolli ehk 0,7 sentimeetriga

Tagantjärele on naljakas mõelda, et Dell oli nutitelefoni alal esiteks ajast ees ja teiseks tundub, et nad panid Streakiga mööda täpselt 0,3 tolli ehk 0,7 sentimeetriga. 5 tolli ei ole kaasaskandmiseks sobiv, 4,7 on aga täiesti okei ja 4,3 võib juba vaata et liiga väike tunduda. Ja nad panid ka teistpidi mööda: Samsung Galaxy Note on 5,3tollise ekraaniga ja saab kõigjalt positiivseid arvustusi. 0,7 cm, muide, on umbes sama lai kui lõhnaõlide testribad kaubamajades. Peab ikka kehv õnn olema, et nii vähesega mööda panna.

Mida on väärt Sony Ericssoni uusim eraldi klaviatuuriga telefon?

VÄRSKE KRAAM

7 ■ Uudised

Canon Powershot G1 X

12 ■ Tulevik / Minevik

Tulevik on tunni aja pärast

14 ■ Top

10 oma aja ära elanud tehnoloogiat

16 ■ Uudised

Mida peidab endas Razeri mänguritahtvel?

22 ■ Arvamus

Teerulliga e-teenust tegema

24 ■ Naistekas

Appi, olen eksinud!

26 ■ Veiko Tamme imeline maailm

Punaste leeri uusim Super-Ferrari. Ketas kaardiil, ilma kettata

JÄRELE PROOVITUD

28 ■ Samsung Galaxy Nexus

Uus Android, uus telefon

30 ■ HTC Radar ja HTC Titan

Läheb paremaks

32 ■ Acer Aspire S3

Logiseva hiirenupuga Air

33 ■ Samsung NX200 + 18-55 mm f3,5-5,6

Lähme õue pildistama!

34 ■ Logitech G300

Esimeseks mängurihiireks

35 ■ Samsung Wave 3 (S8600)

Liigiline mitmekesisus

36 ■ HP Touchsmart 7320

Miks neil hästi ei lähe?

38 ■ Sony Ericsson Xperia pro

Suurem, kiirem ja kallim

39 ■ LG Optimus Sol

LG nihutab latti aina kõrgemale

40 ■ Canon MG3100

Keskpärase kontorikombain

41 ■ Kindle

Endiselt parim e-luger

66

Peaasi, et noolega põlve ei saaks.

VÕITJAD

Õige vastus on, et sombimärul, mis septembri alguses arvutile ja konsoolidele ilmub, kannab pealkirja „Dead Rising 2“.

Arvutimängu „Assassin's Creed II“ võitis:

■ Alar Haavandi

Mängude plakatid:

- Jorgen Holm
- Eveli Paalberg
- Raul Sulu
- Timothy Tamm
- Sten Sistik
- Kaspar Kannik
- Keith Tauden
- Peeter Pärna

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

VÖRDLUSTESTID

42 ■ Suur test

Üks iPad, kuus konkurenti

50 ■ Väike test

Odav printer on mõistlik ost kodukontoris

KUIDAS ...

54 ■ ... anda printer kohtvõrgus ühiskasutusse?

Sest printida tahavad ju kõik

55 ■ ... valida meediaarvutisse graafikakaarti?

Uisapäisa otsustada ei maksa

56 ■ ... kasutada YouTube'i nii nagu professionaal?

Üllata sõpru oma teadmistega

58 ■ ... fotodega internetis raha teenida?

Kuidagi tuleb ju leib lauale saada

62 ■ ... telefoniga videoid vaadata?

Meelelahutus olgu ikka taskus kaasas

SELLEST DIGIST TAHAKSIN

Toimetaja Martini valik

Mis?

Transformer Prime

Miks?

Sest see on tahvelarvuti, millega saab peaaegu isegi tööd teha.

Mis leheküljel pikemalt kirjutatakse?

Lk 46

64 ■ ... Android eestikeelseks teha?

Kaua sa võõrast keelt ikka kannatad

PLAY

66 ■ The Elder Scrolls V: Skyrim

Populaarne spordipoiss meeldib ju kõigile

70 ■ Minecraft

Kuubikumaailmast sõltuvuses

72 ■ Need for Speed: The Run

Sarja rehvid ei püsi teel

74 ■ A New Beginning

Saksa ebatäpsus

75 ■ 15 Days

Triller, mille saatel uinuda

76 ■ Red Orchestra 2: Heroes of Stalingrad

Realism võib ka lõbus olla

77 ■ Orcs Must Die!

Valu rohenahkadele!

78 ■ The Binding of Isaac

Imiku metamorfoosid

79 ■ Windows Phone 7 mängud

VEEL

81 ■ Ostujuht

Kuidas ma endale Makita trelli sain

82 ■ Pikk test

Sinna ja tagasi

Tellijale ajakiri 20% soodsam

Tellimine

- telefonil 660 9797
- e-posti aadressil: levi@presshouse.ee
- veebis aadressil: www.telli.ee

Otsekorraldus 2,39 eurot.
Aastatellimus 29 eurot.
Poolaastatellimus 16 eurot.

[digi]

Address: Liimi 1, 10621 Tallinn tel 661 6186 faks 661 6185
e-post digi@presshouse.ee

Toimetused

Peatoimetaja Henrik Roonemaa
(henrik.roonemaa@presshouse.ee)
Toimetajad Sven Vahar (sven.vahar@presshouse.ee),
Martin Mets (martin.mets@presshouse.ee)
Kujundaja Holger Vaga (holger@presshouse.ee)
Keeletoimetaja Piret Reidla (piret.reidla@presshouse.ee)

Reklaam

Raimo Kõrts (raimo.korts@presshouse.ee, tel 661 6186)

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja Presshouse OÜ Trükk Kroonpress

© Presshouse OÜ Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitsitud.

- e-posti aadressil digi@presshouse.ee
- aadressil [digi], Liimi 1, 10621 Tallinn

Kas hambapastast on kasu?

Mul läks katki üks DVD. Uurisin internetist, kas seda saab parandada. YouTube'ist leidsin mitu videoõpetust, mis kõik pidid video tegi- ja meelest töötama. Variante oli igasuguseid (banaaniga, hambapastaga, kustukummiga jne.) Selle peale tekkis kohe küsimus, et kas nad ka tegelikult töötavad? Ma pole kusagilt ausat vastust saanud ja mõtlesin teile kirjutada. Usun, et teilgi on [digi] toimetuses mõni katkine DVD/CD ja sellest saaks päris huvitava testi, ei usu, et sellist testi kusagil elektroonikaajakirjas varem olnud on. Sten

[DIGI] VASTUS: Ausalt, me pole proovinud ja jääme sulle vastuse võlgu. Küll aga läks see teema tulevikuks kirja, nii et ehk võtame kunagi ette. Samas, CDd ja DVDd on niikuinii suure kiirusega ajalukku kadumas, nii et tegelikult on sulgi targem neist loobuda ja pilvepõhiseks hakata või faile lihtsalt välisel USB-kõvakettal säilitada – on lõppkokkuvõttes odavam ja muretum ka. Isekirjutatud plaadid, kipuvad aastatega lihtsalt aeguma, nii et lõpuks ei pruugi neilt enam faile kätte saada, mis siis, et toorik ei ole üldse kriimustatud ja on kogu aeg karbis seisnud.

No mis see siis nüüd olgu

Teie eelmise ajakirja sisukord oli täielikult sassis ning kirjavärgi iPhone'i rubriigis. Palun tooge „ämber“ tagasi. Kui lugejad vigadest ei teata, siis jätke oma ämber ära. Aga raske on ju kirjutada ajakirja, milles ei oleks pikkestki kirjavärgi. Testige iPod nano 6G (mul on see olemas ja soovitan seda, kuid kas hind on õiglane?). Lõpuks sain ka aastatellimuse. Ei pea enam poes käima. Edu ajakirja kirjutamisele! Jasper

[DIGI] VASTUS: On raske jah sellist teha, kus vigu ei oleks. Palju lihtsam on iPodi testida ja ehk plaanime lähemaks tulevikuks mõne MP3-mängijate võrdluse, kus ka sinu soovitud iPod sees oleks.

Tahan ajakirja iPadi

Miks ei saa sellist imepärast ajakirja nagu [digi] osta või tellida digitaalselt ja lugeda näiteks oma iPadiga. Õelda nüüd, et ajakirjade arhiiv on ju olemas, on siiski vale vastus, sest kaks kuud vanad uudised ei maksa midagi. Muidu on ajakiri väga hea, aga see kogunev paberimajandus hakkab lõpuks tüütama. Olari

[DIGI] VASTUS: Oleme seda mitu korda arutanud, aga jutt on alati lõppenud tõdemusega, et me ei taha teha halvasti ehk lihtsalt PDFi iPadile müüma hakata, nagu mitmed teised ajakirjad maailmas teevad, aga hästi tegemiseks on turg veel nii väike, et teeniksime selle projektiga suurt kahjumit. Seega on hetkel ikkagi kõige parem osta seda varian-

Soovin teile valgust ja armastust

Kõige suuremad tänud huvitava ja stiilse ajakirja eest! Olen [digi] tellija selle ilmumise peale, nüüd aga lõpetan olude sunnil ajakirja tellimise. Kaotasin töökohta. Lõpetasin pangas sõlmitud otsekorralduslepingu, loodan, et sellest piisab tellimuse lõpetamiseks. Täna südamest kõiki [digi] toimetajaid-tegijaid suurepärase töö eest. Soovin, et teie elu oleks täis valgust ja armastust! Samuti soovin kõike ilusat ajakirja lugejatele ja tellijatele!

PEETER

ti [digist], mis on kõige parema hinna ja kvaliteedi suhtega ehk paberajakirja. Aga see ei pruugi igaveseks niimoodi jääda.

Tee ise nutikindad

Kui hõõrud oma kinda sõrmele veidi hõbedasisaldusega (nt Arctic silver) termopastat, peaks selle sõrmega olema võimalik nutifoni kasutada :) Sander

[DIGI] VASTUS: Ahaa, proovime järgmiseks kuuks järele. Kohe tekib küsimus, kas see pasta on telefoni ekraanile, sinu nahale ja kinnastele ikka nii pikaajaseks kokkupuutumisel ohutu? Või on tulemuseks kriibitud ekraan ning hõbedaselt läikivad sõrmeotsad?

Kirjutage SSD-kaartidest

Tere, te võiks juttu teha ka arvutile PCI 1x aukudesse käivatest SSD-kaartidest, mille mälu maht on pea sama suur kui traditsioonilistel HDD-ketastel, aga kiirus sama, kui mitte kiirem kui uuematel SSD-ketastel. Tänu, Urmo

[DIGI] VASTUS: Vana tehnoloogiaajakirjanik Veiko Tamm oskas su palvele vastata ise-

[DIGI] VASTUS: Nii kena kirja kirjutanud pikaajast tellijat ei saa me enda juurest mitte kuidagi ära lasta. Peeter, me anname sulle südamliku kirja eest selle kuu lugejauhinna [digi] kolme kuu tellimuse. Külalaps leiad selle kolme kuu jooksul uuesti tööd ja saad ka otsekorralduse taastada!

gi ilma su kirja lugemata. Vaata lk 27, seal ta neist kaartidest lühidalt kirjutab ja jõuab järeldusele, et tegemist on kalli profikraamiga.

Ootan „Minecrafti“ arvustust

Kuidas jääb juba ammu lubatud „Minecrafti“ arvustusega? Nüüd on juba isegi täisversiooni uuendus olemas. Loodan, et tegelete sellega. Edu edaspidiseks! Andre

[DIGI] VASTUS: Aga palun, vaata lk 70 ja seal ta ongi.

JÄRGMISE KUU AUHIND

Ootame endiselt teie kirju ja ettepanekuid, millest kirjutada. Väljas on niikuinii külmad ilmad ja targemat teha pole kui meie toimetusele kirja saata ja auhindu võita. Järgmise kuu lugeja saab auhinna Logitech'i veebikaamera, mis Peetrile antud eriauhinna tõttu edasi lükkus. Head kirjutamist!

Et jäädvustada **kogu lugu**,
vajad **parimat objektiivi!**

18mm (28mm ekvivalent) Säritus: F/8 1/250 sek. ISO400, statiivilt

270mm (419mm ekvivalent)
Säritus: F/8 1/250sek. ISO400, statiivilt

UUS
kõik-ühes
objektiiv

Tamron AF 18-270mm F3,5-6,3 Di II VC PZD

Uskumatu 18-270mm ultrasuuri vahemik pakub sulle kõike, mida üks pildistaja võiks tahta — pildista ühe objektiiviga portree, kaunis maastikuvõte või makro lähipilt! Kergele ja kompaktselale **15-kordse suumiga** objektiivile lisavad erilist väärtust Tamroni uus **PZD** piesoelektriline autofookus ning **VC**-värinastabilisaator.

UUS! Tamroni 60. juubeli mudel **Di II PZD VC**

Soodushind

499€

Tavalhind 599€ Pakkumine kehtib kuni 29.02.
Küsi ka soodsaid Swedbank järelmaksutingimusi!

(Mudel B008) Sobivad nii Canon, Nikon kui Sony digitaalsetele peegelkaameratele.

* Objektiiv pole mõeldud 35mm filmi- ega täiskaadersensoriga kaameratele. Objektiiv sobib kuni 24x10mm suuruse sensoriga digikaameratele.

[facebook.com/tamron.eesti](https://www.facebook.com/tamron.eesti)

Uuri lisa Photopointi veebipoest www.photopoint.ee

Photopointi esindustes* saad lisaks muule fototehnikale **rentida** ka Tamroni objektiivi!

PHOTOPOINT
ÜLEMISTE KESKUS

Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
E-P 10-21 Tel: 603 4726

PHOTOPOINT
KRISTINE KESKUS

Tallinn, Endla 45
E-P 10-21 Tel: 665 0400

PHOTOPOINT
ROCCA AL MARE

Tallinn, Paldiski mnt 102
E-P 10-21 Tel: 6659277

PHOTOPOINT
PÄRNU MNT*

Tallinn, Pärnu mnt 139
E-R 10-20, L 10-18 Tel: 655 0651

PHOTOPOINT
LÖUNAKESKUS

Tartu, Ringtee 75
E-P 10-21 Tel: 731 5626

PHOTOPOINT
TARTU KAUBAMAJA*

Tartu, Riia 1
E-L 9-21, P 10-19 Tel: 731 4828

PHOTOPOINT
EEDEN

Tartu, Kalda tee 1c
E-P 9-21 Tel: 742 7868

UUS JA VANAD

Canon Powershot G1 X

Canoni uus kaamera Powershot G1 X üllatas kõiki: keda positiivselt, keda negatiivselt. Positiivseks üllatuseks on see, et tuntud ja turvalise, ajaproovile vastu pidanud Powershoti G-seeria korpuse sisse on pandud 14megapiksline sensor, mis on suurem kui m4/3 kaameratel ja vaid 20% väiksem kui Canoni peegelkaamerate sensor. Uus 18,7 x 14 mm sensor lubab paremat pilti kõrgel tundlikkusel, paremat kontrolli teravussügavuse üle, Full HD videosalvestust ning pikemat säriaega – kuni 60 sekundit.

Canon Powershot G12

Powershot G12 jääb uuele kaamerale alla sensori suuruses ja sellest tulenevas pildikvaliteedis, samuti on G12 maksimaalne säriaeg vaid 15 sekundit G1 X-i 60 sekundi vastu, kuid G12-l on pikema ulatusega suumobjektiiv (28-140 mm vs. 28-112 mm) ning väiksem lähim teravustamiskaugus (1 cm vs. 20 cm). Muus osas on G1 X igati teretunud värskendus.

Nikon Coolpix P7100

Nikoni nn edasijõudnute kaamerale Coolpix P7100 on väike sensor, mis suudab võistelda Powershot G12-ga, kuid mitte uue G1 X-iga. P7100 suumobjektiiv on veelgi suurema ulatusega kui G12-l, G1 X-ist rääkimata. Ekraani eraldusvõime on mõlemal sama (921 000 punkti), kuid P7100 ekraan on vaid kallutatav, G1 X-i ekraan on pööratav ja keeratav igas suunas.

Fujifilm X10

Fujifilmi laineid löönud X100 väiksem vend ei saa võrdluses samuti G1 X-i vastu, jäädes sellele alla enam-vähem kõikides kategooriates. Suumiulatus on neil sama, kuid sensori suuruse ja sellest tulla võiva pildikvaliteedi poolest lööb G1 X X10-t täpselt nagu teisigi. X10 objektiiv on märgatavalt valgusjõulisem (f2,0-f2,8 vs. f2,8-f5,8), kuid ekraan jällegi on väiksem.

VÄRSKED KÜSIMUSED

3 küsimust uute iPadi-õpikute kohta

Mis juhtus, miks kõik nii ärevil on?

Apple uuendas rakendust iBooks eesmärgiga muuta see sobivaks elektrooniliste kooliõpikute kasutamiseks. Nüüd on iPadiga võimalik lugeda elektroonilisi õpikuid, mis sisaldavad ohtralt multimeediat ning interaktiivseid võimalusi: ajateljled, videod, kordamisküsimused, õpikaardid jm. iTunesi poest saab osta tervet hulka õpikuid, milles on uusi võimalusi kasutatud.

Mis on iTunes U ja mida ma sellega teha saan?

iTunes U on rakendus, mille kaudu saab oma iPadi alla laadida kolledžite ja ülikoolide tasuta videoloenguid. Valik on üsna lai ning enamik loenguid on kuulamiseks-vaatamiseks tasuta. Iga iPadi-omanik võib nüüd oma tahvlikesega vaadata MITi avalikke loenguid.

Kas paberõpikud võib minema visata?

Vara veel. Elektroonilisi õpikuid ei saa lapata ja eksamiks õppimise ajal pole võimalik neid kõiki korraga lauale lahti asetada. Digiõpikud on põnevad ja interaktiivsed, aga paberõpikud ei kao niipea mitte kuhugi.

Kolm suurt 4G-nutitelefoni

4G on tulnud, et jääda. Targemad ostavad 4G-telefoni juba praegu valmis.

Telefon	HTC Titan 2	Nokia Lumia 900	Sony Xperia Ion
Ekraan	4,7tolline (480 x 800) ★★	4,3tolline (480 x 800) ★★	4,55 tolline (720 x 1280) ★★
Protsessor	1,5 GHz ★★	1,4 GHz ★★	Kahetuumaline 1,5 GHz ★★
Mälu	512 MB ★★	512 MB ★★	1 GB ★★
Kaamera	16 Mpx topeltvälguga ★★	8 MPx, Carl Zeissi optika ★★	12,1 Mpx, LED-välk ★★
Kaal	147 g ★★	160 g ★★	144 g ★★
Operatsioonisüsteem	Windows Phone 7.5 ★★	Windows Phone 7.5 ★★	Android 2.3 (tõsiselt!) ★★
Hinne kokku	★★★★	★★★★	★★★★

NUMBRID KASTIS

100 000 000

dollarit on Apple väidetavalt kulutanud Androidi-vastasele patendisõjale

84

süüdistust on nad selle raha eest esitanud sellistele tootjatele nagu HTC, Samsung ja teised

10

neist on tõestatud

1

neist on saanud lahenduse Apple'i kasuks

40 000

Hispaania autonoomse piirkonna Extremadura omavalitsuste arvutit viiakse lähiajal üle Linuxile

90 000

Linux-arvutit on Euroopa avaliku sektori rekord ja see on Prantsuse Gendarmerie käes

14 000

arvutit viis Linuxile üle Müncheni linnavalitsus Saksamaal

175 000 000

dollarit raha arestisid võimud Megauploadi mahavõtmise käigus

64

riigi pangakontodel seisis see

Veel üks ultrabook

HP täiendab Envy sülearvutiparki ultrabook'iga Spectre 14, mis näeb tõesti kadestamisväärne välja. 14tolline ja kõigest 20 mm paks sülearvuti kaalub tegelikult üsna palju, tervelt 1,8 kg, ja jääb selles MacBook Airile tublisti alla. Küll aga on arvuti hästi varustatud: intel i5 protsessor, 128 GB SSD-kettaseade ning Adobe Photoshop. Lubatakse, et aku kestab üheksa tundi. Hind ja kättesaadavus pole veel teada.

Surnu elluäratamine

Sega on ellu äratanud taskukonsooli SNK Neo-Geo, just natuke enne PlayStation Vita turuletulekut. Eriist edu sellele iPhone'ilt disainiideid laenanud konsoolile aga ennustada ei saa, sest kuigi hind peaks jääma alla saja euro, ei saa seadme peal nautida uusi mängu ja tuleb leppida Sega enda 20 klassikalise mänguga. Nostalgiavääratus on siiski olemas, tahame seda tunnistada või mitte.

Megauploadi looja Kim Dotcom ehk Kim Schmitz ehk Kim Tim Jim Vestor Uus-Meremaa kohtus. Veebruaris selgub, kas ta antakse USA-le välja või mitte.

SCANPIX

30

sõidukit veel lisaks

16

erinevat Mercedes-Benzi

2010.

aasta Maserati GranCabrio

1957.

aasta Cadillac El Dorado

500 000 000

internetikasutaja piiri ületas Hiina eelmise aasta lõpus

335 000 000

kasutab mobiilset interneti

1

kolmest USA sõjalennukist on droon

5

protsenti lennuväest moodustasid droonid 2005. aastal

92

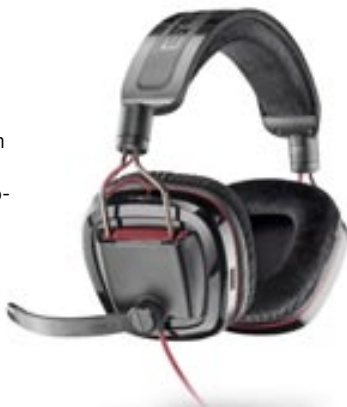
protsenti lennuväe ülalpidamise rahast kulub endiselt mehitatud lennukitele

500

Mbps ühendust vajab droon Global Hawk oma ülesandeid täites

Karjub kõrva

Plantronics on tunnustatud mängurikõrvklappide tootja, kelle klappe kahjuks Eestis õige vähe ringi liigub. Loodetavasti parandab selle vea GameCom 780, äsja välja kuulutatud 7.1 ruumilist heli pakkuv klappikomplekt, mis lubab hiilata eriliselt hea mikrofoni ja kasutusmugavusega. GameCom 780 hakkab maksma umbes 80 eurot, odavam versioon GameCom 380 aga 40 eurot.

Nüüd on kõik laetud

Kui sul on kodus virnade viisi USB-seadmeid, mida järgemööda arvuti järel laed, ja äkki lisaks ka veel iPad, siis võib-olla peaksid mõtlema Datamotion Systems PowerPad 16 USB soetamise peale. Sellega on võimalik korraga laadida 16 USB-seadet, mis peaks rahuldama ka kõige nõudlikuma vidinamaniaki laadimisvajaduse. 50 euro eest saab sellega laadida ka iPadi ... või kas või 16 iPadi.

MÄNGU-UUDISED

EESTI TOP 10

Jaanuar 2012

- 1 Assassin's Creed: Revelations
- 2 The Elder Scrolls V: Skyrim
- 3 Dirt 3
- 4 Call Of Duty: Modern Warfare 3
- 5 Final Fantasy XIII-2
- 6 Battlefield 3
- 7 Batman: Arkham City
- 8 Anno 2070
- 9 F1 2011
- 10 Just Dance 3

Tantsi, beibi, tantsi, nagu mitte keegi sind ei vaataks.

Kaua võib?!

Viirusega muundatud sombid ja „Resident Evil” mängusari ei taha kuidagi välja surra ja Capcom taob leiget rauda edasi. Veebruaris ilmub Nintendo 3DSile „Resident Evil Revelations” ja juba kuulutati ka suurejoonelise treileri toel välja 20.

novembril lahti lastav „Resident Evil 6”. Hoolimata sellest, et eelmine osa osutus heal juhul keskmikuks ja sai poliitiliselt korrektsete kodanike teravatud tähelepanu (kaks valget tapavad Aafrikas palju, väga palju mustanahalisi sombisid).

Paistab, et sellest on õppust võetud, sest minnakse tagasi juurte juurde, segades varajasi osi „Resident Evil 4” võitlussüsteemiga. Esmapäev tundub, et arvutile, PS3-le ja Xbox 360-le ilmuv tulistamismäng võib olla isegi üle keskmise hea.

ÜHE LAUSEGA

„MASS EFFECT 3” DEMO

saab juba proovida 14. veebruaril ehk valentinpäeval.

„MAX PAYNE 3” jääb ebaviisakalt hiljaks (nagu Rockstar Gamesi mängud ikka) ja jõuab meile koju alles 18. mail, aga loodetavasti on ta siiski hea.

LONDONI OLÜMPIAMÄNGUDELE

pühendatud Sega mäng ilmub juunis, Euroopa jalkameistrivõistluse mäng peaks ilmuma umbes samal ajal.

THQ ON KUULDAVASTI rahalistes raskustes ja maha kriiputanud kogu enda 2014. aasta plaanitava mängunimistu.

RAHAHÄDAS ON

„S.T.A.L.K.E.R. 2” arendaja GSC Game World, tagasipöördumine Tsooni hilineb, ilmselt jõutakse sinna 2013. aastal.

KALENDER

Üks põhjus, miks osta endale PlayStation Vita

7 Shank 2
Multikalik ja verine 2D-märul „Shank” oli üks 2010. aasta suuremaid üllatajaid. Nüüd lubatakse veelgi paremat kontrolli madina üle ja ega ilma parema graafikata ka ei saa.

10 The Darkness II
FPSide maailmas on raske millegagi eristuda. „The Darkness” oli üks 2007. aasta omapärasemaid FPSse, erilist kiitust väärilis korraliku süžeeaga üksikosa.

22 Uncharted: Golden Abyss
Nathan Drake on põhjus, miks väljatulekukuupäeval PlayStation Vita soetada. Seekord viivad seiklused Kesk-Ameerikasse kadunud linna otsima.

28 SSX
Kes ise mäe otsa ronida ei viitsi või ei saa, neile tuleb mägi koju kätte. „SSX” on lumelauasimulaator, mille suurimaks võluks on lumised nõlvad, mis on ka tegelikkuses olemas.

Ootame Sind Sony Centerisse kõrvaklappe proovima.

Avasta digitaalse heli uus kvaliteet!

Sony Centerist leiad suurima valiku kõrvaklappe oma mobiiltelefonile, Walkmanile, iPhonele, tahvelarvutile ja kodusele HiFi süsteemile.

Universaalsed klapid

Anna oma MP3-e mängijale või mobiiltelefonile uus kõla suurepärase Sony klappidega, kusiganes sa ka ei liigu.

Aktiivseks liikumiseks

Need klapid on disainitud spetsiaalselt aktiivseks liikumiseks ja spordiks. Valikus ka veekindlad mudelid.

Reisile

Digitaalsed mürasummutavad klapid lubavad segamatult muusikat kuulata või vaikust nautida ka mürarikas keskkonnas.

Hi-Fi klapid

Naudi segamatult muusika igat nooti või unusta ennast märulifilmi vaatama. Valikus nii juhtmega kui juhtmevabad klapid.

Professionaalile

ExtraBass ja DJ klapid taasesitavad moonutusteta kõge laiemat sagedusala. Läbimõeldud ergonomika ja kompromissitu kvaliteet.

Arvutiklapid

Spetsiaalselt arvutile loodud klapid annavad eriti eheda mängueldamuse ning mikrofoniga mudelid on mugavad VOIP ja Skype kõnede tegemiseks.

LÜHIDALT

iRaamatud, iFilmid, iMuusika ja iMuu

19. jaanuaril kuulutas Apple välja iBook 2 ehk teenuse, mis võimaldab peale raamatumüügi ka autoritel endil oma teoseid publitseerida ning mida kasutadaes saab avaldada töövihikuid ja õpikuid. Praktikas viib see tõenäoliselt odavamate iSeadmeteni, sest kui Apple hakkab lõviosa oma sissetulekust teenima tarkvara-, muusika-, filmi- ja raamatuäri, muutub riistvara müük pigem tugiteenuseks, millega taga-uksest sisse hiilitakse.

Võrgusõjad

Õhtumaa sõltuvus tehnoloogiast on viinud asjalood nii kaugele, et enam ei saa karistamatult maakeri teisel poolel elavaid uskmatuid tiibraketiga Allahi juurde saata, sest internet on laskja viinud sihtmärgist vaid paari hiireklõpsu kaugusele. Selle nuhtluse vilju nopib praegu Iisrael, sest majanduslikult on nähtamatu sõja käigus võimalik kusagilt Kairo eeslinna odava internetiühenduse küljest ühe õhtuga sama palju kurja teha kui kõikide Hamasi rakettidega läbi aegade kokku.

ISTOCKPHOTO

Haara telefon ja söösta võitluse, sest see on varsti ainus relv, mida sul vaja läheb.

Tulevik on tunni aja pärast

Tavaliselt mõeldakse tulevikust kui millestki ebamäärasest, mis on kusagil mägede ja jõgede taga, ning kui tulevik ootamatult kohale jõuab, siis tabab ta peaaegu alati inimesi püksid rebade peal. Täpselt nii, nagu tali tabab Tallinnas tavaliselt lumekoristajaid.

Mõni aeg tagasi rääkis arutitejärgsest ajastust. Selleks et seda paremini mõista, kujuta ette maailma, kus inimesed enam arvuteid ei kasuta. Kas kõlab trööstitult? Ometigi just tänu sellele on Apple

ja Samsung karvupidi koos ning Microsoft ja Nokia suurimad sõbrad. Nimelt algas arutitejärgne aeg juba eelmisel aastal.

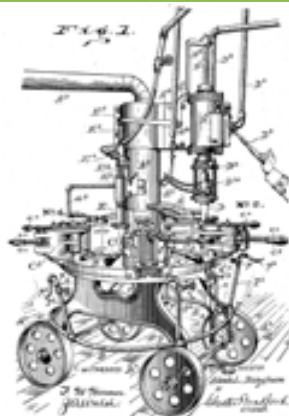
Kas tead, et tänasel päeval müüb iPad enam-vähem sama uljalt kui kõikide tarnijate sülearvutid kokku? Kas oled kunagi proovinud ühendada oma telefoni suure ekraani ja klaviatuuriga? Kas tead, et keskmine nutitelefoni on kõva suurusjärgu võimsam kui keskmine arvuti kümme aastat tagasi? Ja mis sa kostad

selle peale, et enamikul kallimatel teleritel on juba praegu oma operatsioonisüsteem ja võrguühendus?

Tulevik on tegelikult käes juba täna ja kui sul peaks olema käeulatuses mõni uuem telefon, siis proovi seda kasutada kui arvutit. Jah, siin on mõningaid probleeme, kuid needki on tavaliselt tingitud harjumustest. Kui sa mõne aasta pärast oma telefoni koju jõudes konsoolipesasse lükkad, et e-kirja saata, siis tuleta seda hetke meelde.

Ebaintellektuaalne omand

Kuna patendi- ja autoriõiguste seadused ei jaksa isegi mineviku sammu pidada, on oodata kogu süsteemi kokkukukkumist lähema kümne aasta jooksul. Põhjus on lihtne: juba praegu spekulieritakse, et mõttetutes patendivaidlustes ning äritegevuseks tarbetute intellektuaalse omandi ostudega kulutavad firmad tõenäoliselt rohkem raha kui nad piraatluse ja kopeerimisega kaotaksid.

Pakume ajuimplantaatide vastu rediseid

Kui tänapäeva inimene mõtleb pimedate keskaja peale, siis torakab esimese asjana tavaliselt pähe tuleriit, kuhu saadeti tolle ajastu originaalsemad mõtlejad. Huvitaval kombel on ringtaas täis saanud ja kuigi tänapäeva fanaatikud haokuhilaid ei püstita, on argumendid teaduse ja filosoofia saboteerimiseks samad: moraal ja eetika.

Tänu sellele on ettevõtted hakanud pisitasa oma teatava-

te valdkondade uurimislaboreid ja tootmisüksusi viima piirkondadesse, kus seadus ja teadus lahus hoitakse. Võimalik, et juba järgmisel aastakümnel tuleb meil kloonitud asendussüdameid osta Kuubast, tuumatehnoloogiat Põhja-Koreast, insuliini tootvaid kõhubaktereid ja filosoofia saboteerimiseks samad: moraal ja eetika. Taist ja ajuimplantaate Hiinast, pakitudes vastu maherediseid ning kadakast puulusikaid (käsitsi voolitud!).

2000ndate algusaastad oli aeg, mil ka Eestis käis usin tarkvara legaliseerimise kampaania. Paljud asutused, mis varem olid piraattarkvaraga töötanud, kuid millel ei olnud raha või tahtmist Microsofti kontoritarvara osta, otsisid alternatiive. Aastal 1998 töid sakslastest tarkvaraarendajad firmast StarDivision välja StarOffice'i, mida võis alla laadida ja kasutada tasuta. 1999 ostis Sun Microsystems sakslastelt StarOffice'i ja kaubamärgi ära ning hakkas tarkvarapaketti ise edasi arendama.

OpenOffice'i esimene versioon ilmus 2002. aasta 1. mail ning oli saadaval kolme tarkvaraplatvormi jaoks: Windows, Linux ja Solaris. Esialgne vastuvõtt oli soe ja sellest loodeti Microsoft Office'i konkurenti.

Paljud firmad ja eraisikud võtsid OpenOffice'i kiirelt kasutusele. Kuid peagi selgus, et tarkvara on aeglane ning ühilduvus Microsoft Office'i dokumentidega jätab kõvasti soovida. Failide loomine ühes rakenduses ja redigeerimine teises rikkus tiheti vormingut.

Aastal 2003 alustati versiooni 2.0 arendamistöödega, kuid see valmis alles aastal 2005. Versioon 3.0 sai valmis aastal 2008. Ühilduvus Microsoft Office'i vormingutega on selle käigus tunduvalt paranenud ja OpenOffice'ist on kujunenud arvestatav tööriist.

OpenOffice'i tarkvarakomplekti suurimaks teeneks tuleb siiski lugeda mitte tasuta kontoritarvara kättesaadavust, kuigi ka see on oluline, vaid avatud

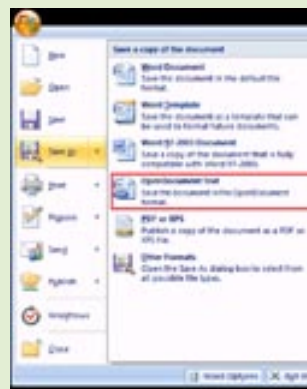
dokumendivormingute propageerimist. OpenOffice'i dokumendivorming ODF on avalikult dokumenteeritud ning vajadusel võib igaüks kirjutada rakenduse, mis seda vormingut kasutada saab. See tagab, et ka platvormil, kus OpenOffice ei tööta, on võimalik luua ODF-faile avavaid ja salvestavaid programme. Microsoft Office'i dokumentide töötlemiseks on traditsiooniliselt olnud vaja kasutada kas Microsofti enda pakutud teet või on arendajad pidanud dokumendivormingu ise omal jõul lahti harutama. Avatud vorming annab ka kasutajatele kindluse, et selles vormingus loodud dokumente on võimalik veel aastate pärast lugeda isegi siis, kui OpenOffice'i tarkvara enam saada ei peaks olema.

KAS TEADSID, ET ...

Nipet-näpet OpenOffice'i kohta

1 LibreOffice vs. OpenOffice

2010. aastal ostis Oracle Suni ära ning see viis lahkkelideni arendajate hulgas, kellest osad asutasid The Document Foundationi ning hakkasid arendama OpenOffice'i koodiharu, millele anti nimeks LibreOffice. Arendajate kartus põhines sellel, et pärast Sunilt OpenSolarise ostmist muutus arendusmudel kinniseks ning sama peljati juhtuvat OpenOffice'i puhul. LibreOffice'it saab alla laadida aadressilt www.libreoffice.org.

2 ODF-faile saab ise lugeda

OpenOffice'i ja LibreOffice'i failid on tegelikult XML-vormingus dokumendid, mis on tihendatud ZIP-algoritmiga üheks arhiiviks. Kui sul on huvi vaadata, mis ühe OpenOffice'i tekstidokumendi sees on, siis nimeta mõni .odt-dokument ümber .zip-laiendiga failiks ja ava see nagu tavaline arhiiv. Seal sees on näha mitmeid faile, mis kõik sisaldavad tekstina teavet sinu dokumendi kohta. Dokumendi sisu on failis content.xml.

3 Muuta saab ka PDF-faile

LibreOffice oskab mitte ainult dokumente PDF-vormingusse salvestada, vaid neid ka lugeda ja võimalusel muuta. PDF-faile muutmiseks ava see tavalise dokumendina käsu Open abil. OpenOffice teisendab teksti muudetavale kujule ning sa saad seda tükikaupa muuta. Iga PDF-failliga see ei toimi, kuid proovi-da tasub.

2002: See oli aasta, mis pakkus ohtralt tööd nii meelelahutajatele kui ka teadlastele.

EESTI

Eurovision Tallinnas

Eelmisel aastal töid Padar ja Benton Eestile võidu, seekord läks esikoht lätlastele. Paljud eestlased said esmakordselt teada, kes on Annely Peebo.

TEADUS

Marsilt avastati vett

Veebruaris Marsi pinna kaardistamist alustanud ameeriklaste sond Mars Odyssey leidis maikuu Marsilt määrke suurte jää-tunud veekoguste kohta.

TELEVISION

Ally ja Scully

Ilmumise lõpetasid populaarsed sarjad „The X-Files“ ja „Ally McBeal“. Scullyt jäid taga igatsema kõik meesvaatajad, Allyt kõik naisvaatajad.

ISTOCKPHOTO

Ainus vana tehnika, mis endiselt popp on, on fototehnika. Vanad kaamerad on hinnas.

10 oma aja ära elanud tehnoloogiat

1 Ekraanifiltrid
Kineskoopkuvarite kuldajal 1990. aastatel olid populaarsed sellised veidrad vidinad nagu ekraanifiltrid. Need olid spetsiaalsed klaasist filtrid, mis kinnitati raamiga kuvari külge ekraani ette ning mis pidid kaitsma silmi kuvarist tulevate kiirguste eest. Sellise filtri saamine oli prestiiži küsimus, see näitas, et tegemist on teadliku arvutikasutajaga. Tänapäeval kasutatakse õhukesti filterkileid peamiselt vaid selleks, et kõrvaldada ekraanipilte ei näeks.

2 10 Base-2 ehk thin ethernet
Enne Cat5 kaabliduse populaarseks saamist ehitati väiksemaid arvutivõrke „õhukese eeternetiga“, nagu seda nimetati. See kaabel sarnanes antennikaabli

ning selle abil sai arvutid ühendada jadasse, kus kaabel jookseb mitte jaoturist igasse arvutisse eraldi, vaid ühest arvutist teise edasi.

3 COM- ja LPT-liidesed
Uute arvutite küljest võib hea õnne korral leida veel COM-liidese, kuid LPT on lõplikult hingusele läinud. USB-liideseaga seadmed on lihtsalt niivõrd palju mõistlikumad, et peale väga spetsiifiliste raudlühedaste lahenduste ei kasutata ei COM- ega LPT-liideseid kuskil.

4 Kettatihendusprogrammid
Kes mäletab, mille jaoks olid vajalikud programmid Stacker ja DriveSpace? Need spetsiaalprogrammid võimaldasid DOSi ja hiljem

ka Windowsi all tihendada kogu kõvaketta täies mahus, et sinna rohkem kraami peale mahuks. Kõvakettad olid tol ajal umbes 40–80 megabaiti suured (megabaiti, mitte gigabaiti!) ja iga juurde võidetud bitt oli oluline. Tänapäeval ei hakka keegi terve ketta tihendamiseks vaeva nägema, sest mahukad kõvakettad on niivõrd odavad.

5 Klaviatuuri-koodid
Enne kui klaviatuuri-laotused hakkasid korralikult toetama kõiki vajalikke eesti tähti, oli vaja mõningaid tähti sisse tippida Alt-klahvi ja spetsiaalse koodi abil. Näiteks Alt + 0228 tekitab ä-tähe ja Alt + 0252 ü-tähe. Need koodid töötavad tänapäevalgi, ainult et meil pole neid vaja kunagi kasutada. Siiski on kasulik mõnda koodi peast teada, sest

nii saab vahel sisestada sümboleid sinna, kuhu pole ette nähtud. Proovi järele!

6 Printerijagajad
Probleem „üks printer, mitu arvutit“ on kasutajaid painanud aegade algusest saati. Praegu on lihtne anda ühe arvuti küljes olev printeri ühiskasutusse, kuid võrku ühendamata antiikarvutite puhul oli levinud lahenduseks kasutada väikest karbikest, mille küljes oleva lülitiga sai printeri teha kättesaadavaks kas ühe või teise arvuti jaoks, kuid mitte mõlema jaoks korraga.

7 IPX/SPX protokoll
Tänapäeval pole küsimustki, millist võrguprotokolli peaks koostööks kasutama, sest TCP/IP on saanud sisuliselt standardiks, kuid olid ajad, kui levinud oli Novelli poolt populariseeritud IPX-protokoll. Just seda protokollit kasutasid mängud, mida sai mitmekesi koostööks mängida.

8 SCSI lisakaardid
Üheks 1990ndatest pärinevaks veidraks nähtuseks olid SCSI liisakaardid, mida oli vaja mõnede seadmete tööks. Näiteks paremate skannerite jaoks pidi olema SCSI-liideseaga kaart. Rikkamad kasutajad võisid endale lubada ka SCSI-kõvakettaid, mis olid PATA-kõvakettest kiiremad ja töökindlamad, kuid ka väga palju kallimad.

9 Kaasaskantavad DVD-mängijad
Naljaked väikese avatava ekraaniga seadmed, millega saab teel olles DVD-filme vaadata, on müügil veel tänaseni. Ent ajal, mil sülearvutid on levinud, tahelarvutid tungivad jõudsalt peale ja igasse nutitelefoni saab salvestada ja sealt filme vaadata, ei ole nende õnnetute riistapuudega küll enam midagi peale hakata.

10 Pihuarvutid
Pihuarvutid kui ärimehed ja/või tehnofriigi staatuses sümboolid olid kunagi kuum kaup, kuid tänapäevased nutitelefoni teevad täpselt kõike sedasama ja rohkemgi veel kui pihuarvutid.

5 astronoomiateemalist veebisaiti

1 „Meie igapäevast pilti anna meile tänapäev“ võiks olla selle veebisaidi moto. Sellel lehel on iga päev uus taevapilt NASA arhiividest. Ent mitte ainult pilt, vaid ka kirjeldus ja selgitus selle kohta, mida pilt endast kujutab, sest võhik ei pruugi kohe arugi saada, miks just see pilt eriline on.

apod.nasa.gov/apod

2 Astronoomia pole sugugi igav ja tühi valdkond, kus midagi ei toimu, otse vastupidi, kogu aeg midagi tehakse, avastatakse ja nimetatakse ümber. Igapäevast astronoomiaalast uudisvoogu pakub Science Daily astronoomia-nurgake.

www.sciencedaily.com/news/space_time/astromy

3 Kuidas tekivad galaktikad? Kui kaua ja miks tähed põlevad? Mis on Alfa Kentauri? Kuidas on võimalik mõõta tähe kaugust Maast? Neile ja muudele põletavatele küsimustele annab vastuse populaarne veebisait HowStuffWorks.

science.howstuffworks.com/astromy-channel.htm

4 Teatavasti käib ka Eestis vilgas astronoomiaelu ja meilgi on oma tähetorn. Tõravere observatooriumil on oma veebileht, kust leiab infot nii tähetorni ajaloo kui ka teadlaste praeguste teo- tegevuste kohta.

www.aai.ee

5 Eestikeelseid astronoomiaudiseid ja eestikeelset astronoomiateemalist arutelu pakub Astronoomia.ee. Sealt saab ka juhutust, kuidas valida oma esimest teleskoopi ja kuidas õppida pildistama tähistaevast nõnda, et pildile ka midagi äratuntavat peale jääb.

www.astronoomia.ee

10 põhjust, miks osta tahvelarvuti

1 Need on mugavad

Eriti reisil, kus iga lisakilogramm on tülikas. Tahvelarvutid on kerged ja õhukesed ... enamasti.

2 Elektroonilised raamatud

Tahvelarvutitega saab lugeda e-raamatuid. Olgu, e-lugeriid on selleks paremad, aga tahvliga on ikkagi mugavam lugeda kui sülearvutiga.

3 Pisike kino

Tahvlid on ideaalsed filmide vaatamiseks: striimid aga koduvõrgust filmid tahvlisse ja ongi kõik.

4 Raha

Tahvelarvutid on odavamad kui sülearvutid. Olgu, iPad 2 on päris kallis, kuid mitmete korralike Androidiga tahvelarvutite hinnad on päris madalad.

5 Võimsust jagub

Uus tahvelarvuti on tegelikult võib-olla isegi võimsam kui su vana sülearvuti. Kas oled Asus Transformer Prime'i tehnilisi andmeid juba vaadanud?

6 Töökindlus

Tahvlid on üllatavalt töökindlad. Võssakasvanud Windowsiga on märksa tülikam koos elada kui iOSi või Androidiga,

Väike meelelahutuskeskus, mis mahub kotti mapi vahele.

mis üldiselt käituvad probleemivabalt ega jookse kokku.

7 Aku kestab kaua

iPad 2 aku peab vastu ligi 10 tundi. Enamik sülearvuteid peab vastu kolm-neli tundi. Kas oled kindel, et tahad näiteks reisile kaasa võtta seadme, mis ruttu energiast tühjaks voolab?

8 Lõpmatu rakenduste valik

Apple Store ja Android Market pakuvad niivõrd palju erinevaid rakendusi, et keegi ei jõua neid enam üle lugeda. See aga tähendab palju võimalusi, mida oma

tahvelarvutiga peale hakata. Rakendused ja mängud on pealegi odavamad kui arvuti peal tihti sama asja tegevad programmid.

9 Mängud

Tahvelarvutitele on hakatud tegema väikseid ja lõbusaid ajaviitemänge, mis on mõeldud just ainult tahvelarvutiga mängimiseks.

10 Kodu korda!

Võid oma tahvelarvutist teha mugavaima seadme, millega oma kodu kontrollida, alates muusikakeskusest ja telerist kuni termostaadini.

TOP 5

... ja 5 põhjust, miks mitte

1 Nutitelefon mul juba on

Sul on juba nutitelefon olemas, see teeb kõike sama, mida ka tahvelarvuti. Milleks siis veel raha raisata? Tahvelarvuti on ju lihtsalt üks laiaks venitatud nutitelefon.

2 Tahvliga tööd ei tee

Tahvlid ei suuda veel tükk aega konkureerida sülearvuti produktiivsusega, kas või teks-

ti sisestada pole nende peal ju teab mis mugav. Tahvlid on ikkagi sisu tarbimiseks, mitte selle loomiseks.

4 Vananevad ruttu

Tundub, et aastatagused tahvelarvutid on juba vanaraud. Kas oled ikka kindel, et tahad endale sellist vidinat osta, millega varsti suurt midagi teha pole? Isegi koosolekutel häbened seda peagi lauale panna.

3 Mängimiseks ei kõlba

Õigemini kõlbab, aga ainult tahvelarvutite jaoks loodud mängude mängimiseks. Suured ja uhked FPSid aga võib nende peal ära unustada.

5 Aeg pole veel käes

Androidiga tahvelarvutit on veel vara osta. Need ei ole päris lõpuni valmis. Tasub oodata või siis soetada hoopis soliidne ultrabook.

UUDISTE EDETEL

1 Internetihiglased kolivad peagi täielikult IPv6-le

Viimased neljabaidised IP-aadressid on juba ammu laiali jagatud. Selle aasta 6. juunist kolivad Google, Bing, Facebook ja Yahoo ning mõned internetiteenuse pakkujad ja võrguseadmete tootjad täielikult üle uuele standardile.

2 Kuusakoski alustas vana elektroonika kokkuostu

Eesti suurim vanametalli käitleja Kuusakoski hakkas kokku ostma vana elektroonikat ning elektriseadmeid, mis lammutatakse osadeks ning suunatakse taaskasutusse. Kogumispunktides makstakse raha väga laia valiku elektrija elektroonikaseadmete eest: alates vanadest arvutitest katkiste tööriistadeni.

3 Motorola Droid RAZR MAXX

Motorola tuli 26. jaanuaril välja uue nutitelefoni RAZR MAXX. Kraapida saad 4,3tollist QHD ekraani ja selle looma südameks on 1,2 GHz kahetuumaline protsessor. Kaamera on 8megapiksline ja 32 GB ruumi on andmete hoidmiseks.

4 Tele2 ostab Kõu

Eesti Energia otsustas internetiteenuse pakkuja Televõrk AS-i Tele2-le 25 miljoni euro eest maha müüa Kõu. Tele2 hakkab Kõu internetiteenust pakkuma alates esimesest juulist.

5 Samsung tutvustas Series 9 uut põlve

Samsung tõi välja Series 9 sülearvutid. Uutel mudelitel on 13- ja 15tolline ekraan HD+ SuperBright Plus, Inteli Core i5 ja i7 protsessorid ning akud peavad vastu kuni 10 tundi. Eestis peaksid teise põlvkonna Series 9-d müügile tulema aasta teises pooles.

Mida peidab endas Razeri mänguritahvel?

Project Fiona

Tehnikamessil CES üllatas Razer kõiki oma mänguritahvliga Project Fiona, mis varjutas täielikult Razeri uue tavalise, kuid võimsa, mänguritele mõeldud sülearvuti Blade väljakuulutamise. Tegu on tavalise Windows 8 peal jooksva, muidugi mõista puutetundliku tahvelarvutiga, mille mõlemal küljel on juhtpuldid. Mänguplatvorm peaks kasutust leidma eelkõige näiteks reisil.

Igatepidi võimas

Project Fiona pole tavaline tahvel, vaid iseäranis võimekas ja paljuks suuteline. Unustage kehvad ja aeglased tahvelarvutite protsessorid, see 10tolline (ekraani eraldusvõime 1280 x 800) tahvelarvuti istub Core i7 protsessori otsas. Kõiki tahvli omadusi veel välja hõigatud pole, kuid on teada, et Fiona on WiFi (b/g/n), Bluetooth 3, Force Feedback, Dolby 7.1 ruumiline heli ja hulk sensoreid: kolmeteljeline güroskoop, magnetomeeter ja liikumisandur.

Mida sellega mängida saab?

Razeri sõnul põhimõtteliselt kõiki neid mängu, mida kodus lauaarvuti taga. Tundub mõnes mõttes päris pöörane idee, aga miks ka mitte? Parameetrid peaksid seda lubama küll. Teisalt on selge, et mängu, kus hea hiire olemasolu on mõödapääsmatu, pultidega ei juhi. Realistlik vastus oleks seega, et neid mängu, mis on platvormiülesed ja mida saab mängida ka konsoolidel, võiks saada edukalt ka Fiona peal mängida.

Pelgalt idee

Razer on viimasel ajal proovinud erinevaid ja isegi revolutsioonilisi lähenemisi, kuid eriti kaugel sel moel jõutud pole. Mis sai pisikesest minimänguarvutist Switchblade? Seda näidati, see isegi meeldis inimestele, kuid praeguseks on see kadunud. Razer Hydra arvuti juhtsüsteem tehti isegi valmis, kuid mingit edu sellel olnud ei ole. Samamoodi on Project Fiona praegu prototüüp. Lubatakse, et järgmiste jõulude paiku saab seda osta, kuid kas tegelikult ka?

WP7 telefonide hinnalangus?

Windows Phone 7 suurimaks probleemiks on Androididega võrreldes kõrge hind. Sama riistvaraga Androidi-telefoni saab kätte hulga odavamalt. Nüüd aga võib see muutuda, sest turule on jõudnud viies tootja. Nokia, Samsungi, LG ja HTC kõrval hakkab nüüd WP7 telefone tegema ka ZTE. See Hiina ettevõtte tõmbas koos

Huaweiga alla ka Androidide hinnad.

Esimene pääsuke jõuab peatselt ka polettidele – ZTE Tania. See on 4,3tollise (480 x 800) ekraaniga 10,7 mm paksune telefon, mida veab 1 GHz Snapdragoni protsessor ehk üsnagi tavaline WP7 telefoni riistvara. Kaamera on viiemegapiksline, sisemälu on tagasi-

hoidlikult 4 GB jagu ja mälu 512 MB. Loomulikult on olemas kõik muu elementaarne: WiFi (b/g/n), Bluetooth 2.1, HSDPA mobiilne internet ja GPS. 4G ehk LTE sellesse hinnaklassi veel ei mahu. Telefon on paras kolakas, kaalub lausa 158 grammi.

Välja näeb see tõesti kena ja meenutab kangesti Galaxy Tab'i perekonda. 8,9tollise (1280 x 768) IPS-ekraaniga tahvel on üsna õhuke, kõigest 9,3 mm paksune. Android 3.2 (jäätisevõileiva uuenduse kohta pole veel sõnagi kuulda) jooksutab kahetuumaline 1,5 GHz protsessor, olemas on 4G tugi.

vatavasti hinnaga 200-250 eurot, mis polegi nii väga odav.

Aga ega Windows Phone 7 Androidiga võrreldavalt väga odavaks niipea muutuda ei saagi, sest väidetavalt saab Microsoft endale 27 dollarit ehk umbes 20 eurot iga müüdud ZTE telefoni pealt, millel jookseb nende operatsioonisüsteem.

Pisi-pisi tulnukas

Alienware'i mängurimasinad ei ole ehk enam nii eksklusiivsed ja lahedad kui neli viis aastat tagasi, kuid kõneainet pakuvad need endiselt.

Alienware X51 on kompaktnen mängukonsool juhuks, kui suurele kolakale lauarrvutile pole ruumi või lihtsalt liigud palju. Sellesse saab paigutada Intel Core i3 või i5 protsessori, kuni 8 GB mälu ja 1 TB kõvaketta. Graafikakaardina kasutab see pisi ke horisontaalselt või vertikaalselt püsti seisev karp täissuuruses Nvidia GeForce GT 545 (või GT 545).

LG ja 4G koos tahvlis

LG on siiani Androidiga tahvelarvutitega põrunud ja LG Optimus Pad 3G-st me enam ei räägi. Lõuna-Koera firma aga ei jäta jonnini ning jätkab esialgu koduturul uue Optimus Pad LTE-ga.

Välja näeb see tõesti kena ja meenutab kangesti Galaxy Tab'i perekonda. 8,9tollise (1280 x 768) IPS-ekraaniga tahvel on üsna õhuke, kõigest 9,3 mm paksune. Android 3.2 (jäätisevõileiva uuenduse kohta pole veel sõnagi kuulda) jooksutab kahetuumaline 1,5 GHz protsessor, olemas on 4G tugi.

LÜHIDALT

Tahvelarvuti igale lapsele

Projekti One Laptop Per Child inimesed näitasid CES-il uut ideed: üliodav ja vastupidav tahvelarvuti. Hinnasihiks on 100 dollarit ja sihtgrupiks arengumaade lapsed, kellele see oleks ehk kuidagi vastuvõetav hind. Kaheksatollisel arvutil on 1024 x 768 ekraan (valida saab LCD ja õues paremini loetava PixelQi vahel) ning tavalise kaane asemel saab ka päikesepatareidega kaane. OSiks kas Linux või Android, mis kehva riistvara peal ehk paremini jookseb.

Nokialt 4G-Lumia

Nokia üritab koguda hoogu USA turul taas silmapaistmiseks ning tõi välja esimese 4G telefoni Lumia 900. Väliselt on ta sarnane Lumia 800 ja meilgi müügil oleva N9-ga, kuid on neist suurem, 4,3tollise 480 x 800 ekraaniga. Muidugi on tegemist Windowsi-telefoniga ja loodetavasti hakatakse seda ka Euroopas müüma, ent see versioon on mõeldud USA 4G-sageduste jaoks.

Veel üks samm video poole

Veebruaris tuleb ligi 6000 euro eest müügile Nikoni uus profikaamera D4, mis on D3S-i järglane ning nagu peegelkaamerate puhul ikka, on eelmisest jälle parem, aga mitte revolutsiooniline.

Kaamera südameks on 16,2megapiksline täiskaadersensor, aga suurema üllatuse valmistab uus maksimaalse ISO tundlikkuse number 204 800! Loomulikult on jälle parandatud ja arendatud säri mõõtmist ja autofookust.

Erilise tähelepanu osaliseks on saanud video salvestamine ning tundub, et varsti ei olegi foto- ja videokaameratel enam vahet.

D4 salvestab loomulikult Full HD videot, tal on stereomikrofoni sisend ja

stereomonitori väljund ning võimalus salvestamise ajal helinivood käsitsi sättida, täpselt nagu kallimatel videokaameratel. Ühtlasi on D4 esimene kaamera, millel on Compact-Flashi kõrval ka uue XQD-mälukaardi pesa.

Telefonid vs. arvutid

Google avaldas Ad Age statistika, millest selgub, et mitmel suurel turul on enamatel inimestel internetiühendusega telefon või tahvelarvuti kui pärisarvuti. Mobiilseadmete hulk on arvutite hulga ületanud USAs, Suurbritannias, Prantsusmaal ja Jaapanis. USAs on vahe lausa 10 protsenti mobiilseadmete kasuks. Huvitav on see, et tahvelarvutite ja nutitelefoni müük ei tundu seal vähendavat arvutite müüki.

iPhone 4S ja iPad 2 murti lahti

Juhtus see, mis ükskord ikkagi juhtuma pidi: iPhone 4S ning iPad 2 on ära kräkitud ning *untethered jailbreak* nimega Absinthe A5 Jailbreaker on Windowsi ja OS X-i jaoks nüüd saadaval. Lühidalt tähendab see, et nende seadmete omanikud saavad nüüd soovi korral installida tarkvara Cydia poest ehk kasutada ka neid programme, mis Apple'i valikusõelast läbi pole saanud.

Nikon 1

„KUI OLEKSIN SU VEND, SIIS OLEKSIN SU PARIM SÕBER JUBA SIIS, KUI SA VEEL SÜNDINUD POLE. AGA TEGELIKULT OLEN MA KAAMERA ...”

OLEN | **NUTIKAS**

OLEN NIKON 1 J1. Olen nutikas, sest ma pildistan enne ja pärast päästiku täielikku allavajutamist. Nii ei jää sul enam ühtegi hetke pildistamata. Olen väike vahetatavate objektiviidega süsteem, milles on varem nägemata omadusi, nagu näiteks elluärkavad fotod. Ise kutsun seda liikuvaks snapshotiks. Olen parim elu jäädvustamiseks. www.nikon1.ee

Telefon: **6411 502**

Olen su lemmikvärv: ■■■■

At the heart of the image

LÜHIDALT

WiFi toega videokaamerad

Canon tutvustas mõne nädala eest uusi Legria HR R-seeria kaameraid R36, R38 ja R306. Tavalisena näivad kaamerad teeb eriliseks see, et mudelitel R36 ja R38 on sisseehitatud WiFi, mis võimaldab videot kas otse YouTube'i või mujale üles laadida. Ka saab kaamerast videot edastada otse DLNA-võimelisse telerisse. Kõik uued kaamerad pakuvad Full HD salvestust ja 51kordset optilist suumi koos pildistabilisaatoriga.

Arvuti pesurestil

Kas arvate, et siin pildil on pesurest? Vale, see on sülearvuti ja hutusalus. Selliseid disainialuseid valmistab Zignum ja tehitud on need restid bambusest, mis on üks kiiremini taastuvaid loodusvarasid üldse. Jahutusalusesees on ventilaator ja alus on mõeldud kuni 15,6tollisele sülearvutile. Metallraamiga alus maksab 40 eurot, bambusraamiga 50 eurot.

Kahe otsaga kaamera

Miks kruvivad profipiltnikud kaameratele külge akutalla? Aga sellepärast, et peale lisaaku on selle küljes ka lisapäästik portreeformaadis pildistamiseks. Nüüd on Pentax teinud sama triki.

Pentax, kelle üheks motoks näib olevat „minna julgelt sinna, kus keegi veel käinud pole” avalikustas jaanuari lõpus ühe järjekordse harulduse, milleks on kahe päästikunupuga kompaktkamera VS20. Kaamerale on 16mega-

piksliline sensor, sensori nihutusega stabilisaator, 20kordne optiline suum ulatusega 28–560 mm (35 mm ekvivalent) ja kaks päästikut: üks tavapärasel kohal, teine koruse lühemal serval. Teine päästik peaks hõlbustama

portreeformaadis piltide tegemist, kuna püstipidi pildistades jääb päästik kenasti sõrme alla, nii et pole vaja kätt küünarnukki õieli ajades välja sirutada. Kaamera orienteeriv jaehind on 199 eurot ja see peaks kohe müügile ilmuma.

Õhuke Dell

Sülearvutimaailmas on viimaseks moeks ultrabook'id ja kõik arvutitootjad vehivad neid üksteise võidu teha. XPS 13 on viimane stiilinäide Dellilt, kelle väitel on XPS 13 kõige kompaksem 13,3tolline ultrabook. ARvutil on Gorilla glass kattega ekrään, vastavalt hinnale kas 128 või 256 GB SSD ning i3, i5 või i7 protsessor, 4 GB operatiivmälu, USB v3 ja aku, mis peaks vastu pidama 8 tundi ja 53 minutit.

Kiire e-ink

Firma nimega Bookeen demonstreeris e-lugeri Cybook, mille teeb eriliseks kiire e-ink tehnoloogia, mis on endiselt värinavaba passiivtehnoloogia, kuid mille värskendusaeg on juba nii väike, et võimaldab kuvada animatsioone ning pruukida kasutajaliideses eriefekte. Seadme hind pole veel teada, kuid müügile peaks see tulema õige pea. Jääb üle oodata, millega vastab Amazon.

Parim kingitus on ajakirja tellimus!

Telli sõbrale või endale väärt ajakiri ja
võida vinge auhind!

Loosi lähevad:

- iPad 2
- 3D nutiteler Sony'lt
- robottolmuimeja
Roomba 555

Tellides säästad!

Autoleht 3.77 € / kuu	Naisteleht 2.81 € / kuu	Nipiraamat 1.59 € / kuu	[digi] 2.11 € / kuu	Diivan 2.24 € / kuu	Ehitaja 2.24 € / kuu	Arvutimaailm 2.24 € / kuu
 Säästad 38%	 Säästad 26%	 Säästad 31%	 Säästad 29%	 Säästad 29%	 Säästad 46%	 Säästad 10%

Hinnad kehtivad otsekorraldusega tellimisel. Periooditellimuste hindasid ja kampaania tingimusi vaata www.telli.ee

Vormista tellimus kohe: ▶ mine aadressile www.telli.ee ▶ saada e-kiri levi@presshouse.ee ▶ helista 660 97 97

Teerulliga e-teenust tegema

Millest see tuleb, et end heaks IT-riigiks pidava Eesti avalikud internetiteenused lonkavad kord seda, kord teist jalga? Milles seisneb riigi teenuste ja Facebooki arendamise vahe?

X-tee päringute portaal, TOM, Osale.ee, Eesti.ee, e-maksuamet ... Ei hakka igaüht neist eraldi süvaanalüüsima, aga e-riigindust tundvad inimesed vahest juba aimavad niigi, mis neid ja paljusid teisi riiklikke internetirakendusi ühendab.

Jah, neid netilehti kas ei kasutata või kasutatakse vaid seetõttu, et ainus alternatiiv oleks dokumendipatakas kaenlasse võtta ja riigiametisse sabasse seisma marssida. Lisaks pakuvad nad sageli „teenuseid”, mida kodanikud tegelikult ei vaja või siis vähemalt ei taha kasutada, ning on enamasti lihtsalt jubeda kasutusmugavusega.

E-teenuseid ei saa pelgalt visiooni ja kõhutunde baasil ühe ropsuga valmis teha. Elujõulisem on erafirmade mudel, kus teenused arenevad ja kasvavad järk-järgult

Miks on see nii, et riigis, mis on põhjusega ülemaailmselt tuntud kui tugev IT-maa, on just avaliku sektori internetirakendused sageli kehvakased või siis täitsa mõõda? Oskusteabest ei tohiks ju puudust olla, sest eraettevõtted suudavad üksteise järel üllitada ülipopulaarseid ja -kasulikke netitooteid, rääkimata Playtechist ja Skype'ist, kus Eesti tarkvarainimesed arendavad rakendusi, mille kasutajaid mõeldakse

sadades miljonites.

Kuid ometi – miks siis? Võimalik, et koer on maetud ühesse väga suurde erinevusesse ettevõtete ja riigi projektide vahel – nimelt erinevalt riigist arendavad edukaimad firmad oma tooteid tasapisi, n-ö evolutsiooniliselt. Miks on Facebook täna just selline, nagu ta on? See on tohutu hulga pisikeste eksperimentide tulemus, kus osad disaini- või kontseptsioonimoodatud osutused elujõuliseks, teised aga lihtsalt rämpsuks. Riik aga ehitab oma teenuseid täpselt samamoodi nagu näiteks teid: näiteks mõeldakse välja, et Tartu ja Tallinna vahele on vaja neljarealist teed, tehakse projekt ja eelarve, leitakse riigihankega tegijad ning ehitatakse see üsna täpselt sel kujul valmis, nagu plaanitud.

Kuid see, mis töötab teede puhul, ei tundu töötavat e-teenuste puhul. Kuigi on üsna selge, mis ootused inimestel teedele on, siis suuremat osa e-teenustest, mis Eestis on tehtud, pole varem kusagil eksisteerinud. Seega tuginevad eksperdid, kes kuvandavad visiooni uuest e-teenusest, plaane tehes suuresti kohvipaksule ja kõhutundele, mis seni pole ennast paraku väga heade vahenditena õigustanud.

Kui uus teenus lõpuks valmis on, siis enamasti ei ole suur osa lahendusi kasutajatele tavaliselt vastuvõetavad ning palju ülivajalikke funktsioone on puudu, seda nii riigi kui erafirmade e-teenuste puhul. Erafirma jaoks pole sellises olukorras aga midagi hullu: tehakse tasapisi vajalikke muudatusi ja ehitatakse kogemustest õppides uut funktsionaalsust peale. Riigiasutusel aga on selleks korraks raha otsas ning võimalust õppetunnid paremaks teenuseks vormida tuleb oodata palju aastaid – aga enne on õppetunnid ununenud.

Mart Parve
kolumnist

KUU PLUSSID

+ **Uus kliendikaart**
Rakenduse Card-Slash abil saab Photopointi, Solarise kino ja Fittesti kliendikaardi lasta oma Androidiga mobiiltelefoni ümber kanda ning vabaneda sel moel tüütutest plastkaartidest.

+ **Iraan katsetab NFCga**
Iraanil pole just väga särav IT-kuvand, kuid ennäe, riigi suuruselt teine mobiiloperaator Irancell on võtnud plaani tuua turule NFC-maksed. Kui kaugel Eesti sellega on?

+ **Google+ lubab pseudonüüme**
Kas on kedagi, kes veel Google+ kasutab? Kui jah, siis rõõmustage, nüüd saab seal esineda lisaks päris nimele ka pseudonüümi all.

TSITAADID

„Ruum kippus otsa saama.”

Niimoodi seletas kaitseminister Mart Laar oma Facebooki seinalt ACTA-teemaliste küsimuste kustutamist. Ministri arvates ei ole siin tegemist mitte tsensuuri, vaid lihtlabase Facebooki mahu-probleemiga.

„Meie värskelt avatud rahapesula võib teid aidata maksupettuste optimeerimisel.”

Sellise kirja saatis Megauploadi asutaja Kim Dotcom oma naabritele Uus-Meremaa väikeses eeslinnakeses pärast seda, kui need teda tema pillava rikkuse pärast kahtlustama hakkasid. Kim saatis naabritele e-kirja, kus üritas oma häkkerimineviku üle nalja teha. Naabritele tema huumor peale ei läinud.

Nutitelefon pensionäridele

Sven Vahar
toimetaja

see on täiesti vale lähenemine.

Mu pensionärist ema sai hiljuti endale juba teise nutitelefoni ja on sellega nii rahul, kui veel olla saab. Miks, küsite, see ei ole ju loogiline? Vastupidi, see on väga loogiline. Kaks kõige olulisemat asja – helistamine ja kella vaatamine – on lihtsad ja mugavad. Kell on ekraanil SUUR ning tähtsad kontaktid on tal lemmikutesse lisatud ja ekraanile lohistatud. Helistamine on vaid kahe näpuliigutuse küsimus! Pealegi, kõik on kogu aeg silma ees näha, mitte midagi pole vaja menüüdest taga otsida. Ta ütleb, et ei taha enam vana tavalist telefoni nähagi, sest seal on kõik kribu-krabu ja menüüd ei jää talle kunagi meelde.

Tehke teiegi oma (vana)vane-matele teene, näidake neile, kui mugav võib nutitelefon olla. Tegelikult ka, proovige järele.

Millist telefoni kasutab keskmine [digi] lugeja? Aga millist telefoni võiks kasutada keskmise lugeja ema, isa või vanavanemad? Tõenäoliselt oma lapse või lapselapse põlvkond-kaks vanemat telefoni.

Levinud arvamuse kohaselt tuleks vanematele inimestele anda lapsikult suurte klahvide ja koleda ekraaniga telefonid, sest uued on nende jaoks liiga keerulised kasutada. Mina väidan, et

Võltsrakendused
Hoolimata Apple'i tihedast kontrollist pääses App Store'i võltsrakendus, mis väitis end olevat populaarse Camera+ rakenduse uuendus, kuid tegelikult ei olnud.

TAGASISIDE

Mida Eestis ACTAst arvatakse?

○ Midagi koledat ei juhtu

Indrek Nikluse, Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna eraõiguse talituse juhataja väitel ei too ACTA Eestile kaasa selliseid tagajärgi, mis õigustaksid hirme, nagu oleks see vaba interneti lõpp Eestis. Seadusi pole põhjust ACTA pärast muutma hakata. Inimeste põhiõigusi ACTAga ei riivata.

○ Mina ei arva üldse mitte midagi!

Kaitseminister Mart Laar, IRLi esimees, lubas esmalta silma peal hoida, kuid kui teema tema Facebooki seinalt tõstataks, kustutas ta sellesisulised postitused ja talle esitatud küsimuse ära. Seisukohavõtt missugune!

○ ACTA pole midagi uut

Kalev Rattus, Eesti Autorite ühingu tegevdirektor leiab, et ACTAs on internetil ju väga väike osa, suurem osa räägib kaupade võltsimisest. Me arvame, et ACTAga seoses hakkab tekkima toataalne nuhkimine, aga me oleme niikuinii kõik juba nagu peo peal, niikuinii on meie kõigi tegevus juba ammu jälgitav.

— Kiirustada ei maksa

Linnar Viik, IT-visionäär, on kindel, et tema valitsust ACTAga liituma ei nõustaks, vähemalt mitte selle praeguses sõnastuses, sest meil on niigi olemas juba piisav hulk kokkuleppeid. Eesti on aktiivselt tegev küberkuritegevusevastases võitluses ja tegelikult on olemasolev rahvusvaheline regulatsioon piisav.

— Vaba interneti hukk

Kõige karmima hinnangu on ACTAle andnud advokaat Karmen Turk, kes on Tartu Ülikooli õigusteaduskonna doktorant internetiõiguse valdkonnas. Tema sõnul asetab ACTA õigusteomajate (autoriõiguste ja tööstusomandi omajate) huvid ülemaks kõigist teistest õigustest, sh ka põhiõigustest, ning seda ei tohi lubada. Karmen Turk on algatanud internetis petitsiooni ACTA vastu: petitsioon.ee/ei-acta-le.

KUU MIINUSED

— Nokia spämmib
Austraalias mõistis kohus Nokiale soovimatute kommentaaride saatmise eest 44 000 eurot trahvi. Nokia lubas oma e-turunduse strateegiad üle vaadata.

— 16 megapiksli telefonis
HTC Titan 2 mobiiltelefonis on 16 megapiksline kaamera. Armas aeg, milleks? HTC panustab rumalukeste peale, kes ihkavad aina suuremaid numbreid.

Appi, olen eksinud!

See, et naised on kehvemad orienteerujad kui mehed, on teadagi, täielik müüt. Naised lihtsalt julgevad segadust tunnistada ja abi otsida, näiteks GPSist. Ent esimest ettejuhtuvat abimeest ei tasu oma autosse siiski lubada. Millist aga valida?

Naviseade	Tom Tom GPS VIA125	Garmin nüvi 2360LT	Prestigio RoadScout 4150
Millega tegu?	Viietollise LCD-ekraaniga GPS peidab endas 45 riigi kaardid, orienteerumiseks annab seade hääljuhiseid eesti, inglise, soome ja vene keeles. 4 GB mäluuga seade toetab Bluetoothi. Aku kestab kuni kaks tundi.	4,3tollise ekraaniga GPS toimetab sujuvalt 44 Euroopa riigis ja on sealjuures täielikult hääljuhitav. Seadet saab kasutada nii horisontaalselt kui vertikaalselt, samuti hoiatab see sind kiiruskaamerate eest. 8 GB mäluuga GPSi aku kestab 2,5 tundi.	4,3tollise ekraaniga GPS saab hakkama Eestis, Lätis, Leedus ja Soomes. Seadme menüü on osaliselt eestikeelne, kuid häälkäsklustele reageerib see vaid inglise keeles. 2 GB mäluuga seadme aku peab kirjade järgi vastu 2,5 tundi.
Seisukoht	Lihtne ja konkreetne, ei minneid pead sassi ajavaid lisavidinaid. Kui tahaks midagi, mis sind lihtsalt ja kindla käega õiges kohta juhatab, siis vähemasti kirjelduse järgi tundub, et just TomTom on see seade, mis sellise kohustusega hakkama saab. Lihtne ja loogiline.	Tehnokratimale naisele meeldib see vidin kindlasti, sest teeb ta ju peaaegu kõike. Peale eelpool loetletu arvestab auto kütusekulu, lubab kasutada kalkulaatorit, tuvastab ühe nupuvajutusega auto (ja sinu enda) asukoha ja nii edasi. Aga selleks, et säärane investering teha, peaks kindel olema, et kõik need lisavõimalused ka kasutust leiavad.	Natuke kahtlane tundub osaliselt eestikeelne menüü, samuti puudub ettekujutus, mida teha ingliskeelsetele häälkäsklustele reageeriva seadmega Eestis – kuidas ta sinneid kohati keerukaid kohanimesid hääldamise järgi tuvastab? Kuid kui häälkäskluste funktsiooni mitte kasutada, teeb oma töö ilmselt ära küll.
Hind	199 eurot, Euronics	239 eurot, Photopoint	75 eurot, Klick
Hinne kokku	★★★★★	★★★★☆	★★★☆☆

Meeleolusõrmust mäletad? Aga meeleolufone tead?

Kõigile lõbusatele iPhone'i-inimestele: nüüd saad oma telefonile ümber tõmmata InCase'i kesta, mis vastavalt su keha- või toatemperatuurile värvi muudab! Pikkade telefonikõnede jooksul võib kindlasti mitmeid erinevaid värve näha, samuti on tore jälgida, kuidas telefon koos su käejäljega pärast kõne lõppu laual jahtub.

Üliarukas pliats

Pliats ei ole õnneks veel päris moest läinud ja selleks, et ta lõplikult ei ununeks, on targad inimesed võtnud kasutussele kavalsuse: Recorder Peniga saad kirjutada nagu harilikku pastapliatsiga, kuid pärast kirjatöö valmimist võid kogu kupatuse Bluetoothi abil arvutisse saata, et teksti seal vajadusel parandada. Ei mingit sülearvutit kooli või koosolekule, vaja läheb vaid üht väikest tarka pliatsit.

Tähelepanu, jälle üks käekirja salvestav pliats.

iPad 2 ja piimavahusti

Veebruarikuus räägib oma asendamatu tehnikavidinatest Eliis Pärna, kes esimest korda jõudis avalikkuse ette superstaari- saates, kuid peaks nüüd kõigile TV3 saatejuhina tuttav olema. Eliisi töö nõuab nii mõnegi tehnikavidina igapäevast tihedat kasutamist, seega küllap ta juba teab, mis on hea!

1

iPad 2

Täiesti asendamatult kaaslane kiiretel tööpäevadel, kui ringijooksmist on palju ja vaja pidevalt meile vaadata. Samuti ei loobuks ma oma iPadist iialgi välisreisidel viibides. Kuna lennureise tuleb üsna tihti ette, siis on väga mõnus lennukis filme või telesaateid vaadata või töö- ja kooliasju nokit- seda. Tõeline ajavõit.

2

Nokia C6

Kuna räägin telefoniga väga palju, siis peab selle- ga hästi kuulma ning kontaktidele lihtsalt ja kiirelt ligi pääsema. Selle osaga olen täiesti rahul. Enne iPadi kasutasin oma telefonil ka meilifunktsiooni üsna tihti, kuid see kippus ja kipub siiani aeg-ajalt mitte töötama. Ei teagi, milles asi, hetkel pole olnud aega sellega garantiiremonti minna. Pean aga selle ilmselt lähiajal ette võtma.

3

Delli sülearvuti

Kõik suuremad töö- ja kooliasjad saavad sellega kor- da aetud. Selles suhtes iPad ikkagi igapäevast arvutit ei asenda, üsna palju on vaja pikemalt kirjutada ning paljusid reklaamklippe ja kodulehti avada, mida iPad kahjuks ei luba teha.

4

iPod Shuffle

Eelmisel suvel kingiti mulle iPod Shuffle, sest MP3- mängija hakkas vanaks jääma ja seda oli üsna eba- mugav kasutada. iPod sobib hästi sõrkjooksuks, mida armastan, sest vidin on väike ja seda on kerge riiete külge kinni- tada. Seda saab ühendada ka minu Adidas MyCoachi treening- süsteemiga, nii et minu jaoks igati mugav.

5

ZinZino piimavahusti

Eriti mõnus on kodustes tingimustes nautida mõnu- sat vahus piima oma kohvi või kakaoga. Annab ikka hoopis teise tunde. Kusjuures, masin ei ole üldse kal- lis, minu teada jääb hind 50 euro kanti, aga see kestab ju igaves- ti ning nii polegi vaja mahukat ja kallist kohviaparaati oma kodu- kööki.

KÖÖK

Crock-Poti toagrill toob sooja suve lähemale

Selleks, et jaanuarikuises tuisus tuleks vastupandamatu grillipi- dude isu, ei pea isegi mitte mees olema. Hea grillkala ja valge vein ning kerge suvine salat muuda- vad grillimise ka naistele väga meelepäraseks. Et suve veidi lähemale tuua, pakub Crock-Pot suurepäraselt toagrilli, millega võid peaaegu unustada, et haljenda- vad aasad on veel päris mitme mäe taga. Lihalõhn ju petab ära! Saadaval Amazonis 90 dollariga.

Grillitud mee-sinepilõhe

VAJA LÄHEB:

- 600 g värsket nahaga lõhe- fileed
- 2 sl toasooja völd
- 2 tl sidruni riivitud koort
- 1 sl Prantsuse sinepit
- 2 sl mett
- 1 tl soola
- noaotsatäis musta pipart

VALMISTAMINE:

Sega või, sidrunikoor, sinep, mesi, sool ja pipar ühtlaseks. Lõika lõhe neljaks tükiks ning grilli kalatükke kolm kuni viis minutit mõlemalt poolt. Mää- ri mee-sinepivõõp grillitud lõ- hetükkidele. Serveeri näiteks mõne kerge roheline salati ja kaasitäie hea veiniga. On ju peaaegu nagu suvi?

Punaste leeri uusim Super-Ferrari

Graafikavormelite tallis on kuulda möiret – 22. detsembril 2011 kuulutas AMD välja uue põlvkonna Lõunasaarte (Southern Island) GPU Tahiti XT ning sellel põhineva uusima graafikakaardi Radeon HD 7970.

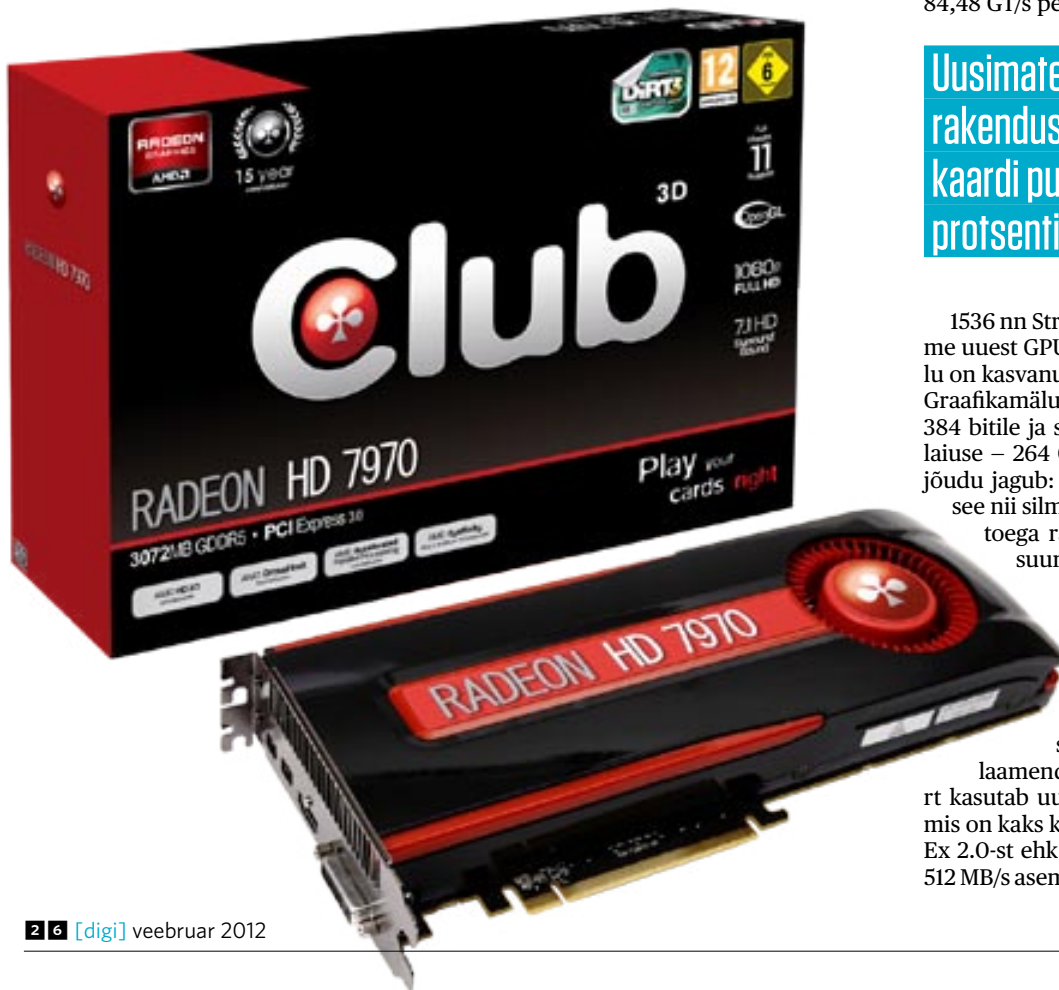
Laiemasse levisse saabumine võttis üllatavalt vähe aega – juba jaanuari keskel ulatas Ordi testimisse selle esindaja tootjalt Club 3D. Rohelised küll lubasid aasta tagasi oma GTX 600 seeriaga välja tulla, ent siiani pole ei näidiseid ega täpsemaid saabumisaegu.

Kui veel mõni aasta tagasi ilmutasid nii AMD/ATI punased kui Nvidia roheli- sed aastas paar-kolm uut graafikakaartide

põlvkonda, siis nüüd on olukord rahune- nud: viimaste uute tippude saabumisest on möödas juba aasta – AMD Cayman (HD 6970) tuli 14. detsembril 2010, Nvi- dia GTX 580 9. novembril 2010. Aga se- nised hiiud rahuldavad ka nõudlikumate kasutajate vajadusi uusimate super-3D- mängude vallas suurimal eraldusel (2560 x 1600). Milleks siis tormata?

Mida leiame Haitilt (peale maavärina

jälgede)? Uus kiip koodnimega Haiti on valminud TSMC tehastes uusima ja graa- fika jaoks peeneima 28 nm tehnoloogiaga ning sisaldab röögatut hulka transistore – 4,3 miljardit (4 512 711 873) –, pakkudes ka vastavat jõudlust. Eelmine nende tipp Cayman oma 2,64 miljardiga suutis anda 2,7 TFLOPS (triljonit ujukomaoperat- siooni sekundis), Haiti pörutab letti 3,79 TFLOPSi! Texture Fillrate on kasvanud 84,48 GT/s pealt 118,4 GT/s peale.

Uusimates DirectX 11 toega rakendustes näeme uue kaardi puhul ka kuni 40 protsenti kiiremaid tulemusi

1536 nn Stream-protsessori asemel leia- me uuest GPU-st juba 2048 ja graafikamä- lu on kasvanud endise 2 GB pealt 3 GB-ni. Graafikamälu siinilaiust on suurendatud 384 bitile ja see tagab siini suurima riba- laiuse – 264 GB/s ehk 2,112 Tbps. Ja seda jõudu jagub: vanemates testides ei tor- ka see nii silma, kuid uusimates DirectX 11 toega rakendustes näeme 20–40% suuremaid tulemusi.

Väike voolutarve

Kui eelmises põlvkon- nas suutis Nvidia GTX 580 enam kui pooltes AMD punasel selja prügi- seks teha, siis uus hiiglane laamendab ka siin täiega. Uus kaar- t kasutab uusimat PCI-Express 3.0 siini, mis on kaks korda kiirem varasemast PCI- Ex 2.0-st ehk iga liini kohta 1 GB/s endise 512 MB/s asemel – seega PCI-Ex 16X kaardi

Kolm kiiret kaarti kõrvuti

Mudel	GTX 580 NVIDIA	HD 7970 AMD/ATI	HD 6970
GPU	GTX500	Tahiti XT	Cayman XT
GPU kiibitehnoloogia	40 nm	28 nm	40 nm
Graafikamälu	1536 MB GDDR5	3072 MB GDDR5	2048 MB GDDR5
Mälusiooni laius	384 bit	384 bit	256 bit
GPU taktsagedus	772 MHz	925 MHz	880 MHz
Shader-protssessorite taktsagedus	1544 MHz	925 MHz	880 MHz
Graafikamälu taktsagedus	4008 MHz (2004 MHz DDR)	5500 MHz (2750 MHz DDR)	5500 MHz (2750 MHz DDR)
Graafikamälu maksimaalne ribalauus	192,4 GB/s	264 GB/s	176 GB/s
Shader-konveierite arv	512	2048	1536
Energiatarve	244 W	215 W	250 W
DirectX tugi	11.0	11.1	11.0
Shader Model tugi	5.0 / 5.0	5.0 / 5.0	5.0 / 5.0
OpenGL tugi	3.2	4.2	4.1
Hind (EUR)	479	557	349

infovahetuskiirus on 16 GB/s ühes suunas! Selleks on vajalik loomulikult PCI-Ex 3.0 siinidega emaplaat, kuid nende arv Z68 ja X79 kiibistikuga emaplaatide seas on juba muljet avaldav.

Ainult transistorid ei tee veel ilma, kuid kaart pakub hulganisti uusi arendusi. GPU arhitektuur on uus GCN (Graphics Core Next), mis pakub lisaks graafikale suurt tuge ka GPGPU toega rakendustele – MS C++ AMP, OpenCL 1.2 ja DirectCompute 11 tavarakenduste kiirendamiseks GPU abil.

550 eurot graafikakaardile

Kui kardame suuremast transistoride ja taktsageduste kasvust röögatut energiakulu, siis see on tänu 28 nm ja parendatud tehnoloogiale isegi väiksem, kuni 215 W (vs. HD 6970-ne 250 W ja GTX 580-ne 244 W). Lisaks on ZCP (Zero Core Power), nii et kui varem tarbis graafikakaart jõudeolekus 20–30 W, siis nüüd 15 W, aga pikemaajalisel uimerdamisel läheb ta nn ZCP seisu, kus neelab vaid 2,7 W. Jube meeldiv omadus neile, kel arvuti 24/7 huugab.

Graafikalahendustest pakub ta HDMI 1.4 abil megalahendust 4K x 2K ehk 4096 x 3112) ja 5.1 Landscape režiimis (5 kuvariga reas) 12 800 x 1600. Uus HD3D lubab 3D-d kasutada varasema 720p 60 või 1080p 24 asemel 1080p 60 ehk värelevaba 3D ka suurteel 30tollisel kuvaritel. Samuti leiame toe alles Windows 8-ga ilmuva DirectX 11.1 ning OpenGL 4.2 jaoks.

Audios pakutakse meile DDMA (Digital Multi-Point Audio) tuge. Kui senini saime graafikakaardi HDMI-liidesest vaid ühe helivoo, siis nüüd on seda võimalik HDMI- ja DP-portidega kordistada eri vastuvõtja-

Kui kiirendad oma arvuti nii palju üle, et enam pilti ette ei saa, siis lülitad kaardi varu-BIOSi peale ja kõik on korras

tesse. Kaart toetab vormingutest AC-3-e, AACd, Dolby TrueHD-d ja DTS Master Audiot.

Ülekiirendajate tarbeks on lisatud Dual-BIOS lüliti: kui „kellad” oma kaardi liialt üle, nii et pilti enam ette ei saa, siis liigutad lüliti varu-BIOS-i peale ja saad tehaseadused tagasi. Testides lubab kaart end viia ca 150 MHz GPU ja 500 MHz mälu taktis kiiremaks. Kui eelmine HD 6970 oli suhteliselt valjuhääln, siis uue jahutiga Active Vapor-Chamber Fansink on ka kisa maha saadud, täiskoormusel 42 dBa, idle’is vaid 37 dBa.

Miinuseks on nagu alati tippude juures hind, ent see ei kihutanud kardedetud 700–800 euro kanti, vaid Ordist saame kaardi ainult 557 euro eest. Kel aga sellist megamatsu vaja pole, siis AMD lubaduste kohaselt saame aasta esimeses kvartalis näha ka ülejäänud Lõunasaari – koodnimega Pitcairn HD 7800 seeriat keskklassi ja HD 770 seeriat ehk Verdet odavklassi jaoks. Ka Haitist peaks veebruaris saabuma säästlikum versioon – HD 7950.

Kellel ka sellest vähe, siis neile pakub Haitit tuge kuni nelja kaardi CrossFire lahendusele ning samuti peaksime varsti nägema ühel kaardil kahe GPU-ga lahendust HD 7990, millel saab olema pardal juba 6 GB graafikamälu.

LÜHIPROOV

Ketas kaardil, ilma kettata

Eelmise aasta lõpus tundis üks lugeja huvi SSD-seadmete n-ö viimase sõna, PCI-Expressi ketaste vastu. Katsun lühidalt vastata. Kõvaketas on olnud peaaegu sama vana massmälu seade kui arvuti ise ning säilitab info ka väljalülitatuna ja arvutist eemaldatuna. Kuigi ka siin on areng olnud suur, ei saa seda võrrelda muude komponentidega. Ja vana hea HDD ongi sageli jõudlust piiravaks faktoriks.

Olukord muutus, kui ilmusid väikmälul baseeruvad SSD-seadmed (Solid State Drive), mis algselt ja peamiselt siiani kasutatavad ühilduvuse mõttes tavalise HDD liidest (PATA- ja SATA-versioonid 1–3). Ent siin hakkas juba ette tulema ka SATA-3 kiirusepiirang 600 MB/s.

Järgmise sammuna loodigi PCIe 2.0 (ja uusimad PCIe 3.0) slotti istuvad kaardid, kus pardal väikmälul massmahuti. Siin on siini piirang üsna kaugel: 2.0 jaoks 8 GB/s ja 3.0 juba 16 GB/s.

Üks pioneere siin vallas on tuntud mälu- ja SSD tootja OCZ ning nende RevoDrive’i seeria. Tegu on graafikakaardile sarnase seadmega, millel pardal SSD ja mis mängib arvuti jaoks tavalist ketast. Puuduseks aga fakt, et seda seadet buutkettana kasutades peab emaplaad toetama Boot-from-PClexi, mida enamik siiani veel ei oska.

Kui hindu vaadata, siis on Revod umbes kaks korda SSDdest kallimad. Sihtgrupp on serverilahendused ja tööjaamad profidele.

Andmed on muidugi muljet avaldav, nt Fusion-io ioDrive Octal 10 TB seade pakub 6,7 GB/s andmevahetuskiirust ning 1,3 miljonit IOPS, aga ka umbes 130 000-dollarilise hinna eest. Tavakasutajale on parim ikka SATA-3 SSD, ja kui väga vaja, siis kaks sellist RAID 0 seades, kus saab samuti nauvida andmevahetuskiirust umbes 1 GB/s.

MEIE HINDED

Fantastiline. Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.

Tippklass. Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.

Harju keskmine. Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.

Kolmepoiss. Midagi temas nagu on, ent miinused on selgelt rohkem kui plussed ning ostusoovitust talle anda ei saa.

Hoia eemale! See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündidagi.

«[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

Uus Android, uus telefon

Google annab Nexuse seeria telefonid välja oma nime alt ja oma logoga ning need peaksid esindama Androidi üliras puhtuses ilma mingi tootjate- või operaatoritepoolse mudimiseta. Uusim neist on Galaxy Nexus, mis toob meieni Androidi uue, 4. versiooni.

Parim nutitefon maailmas. Androidi suurim arenguhüpe läbi aegade. Täielikult ümber disainitud ning märkimisväärselt mugavam kasutada. Tehniline tipp. Telefonide testijad ei ole Galaxy Nexuse suhtes kiidusõnu kokku hoidnud, nii et telefoni kätte võttes olid ootused loomulikult väga kõrged.

Galaxy Nexusest rääkides tuleb eraldi vaadelda riistvara ja tarkvara. Alustame riistvarast, sest siin on vähem rääkida. Põhimõtteliselt on tegemist Samsungi nutitefoniga, mille sisu on vägagi tasemel. Telefoni pärliks on lausa hiiglaslik Super AMOLED ekraan – 4,65 tolli – ning eraldusvõime 720 x 1280 pikslit on üle mõistuse kõrge. Suurusjärk on põhimõtteliselt sama kui praegu müüdataval odavamatel sülearvutitel. Ja kuigi selle ekraani värvid on samunglikult üle pingutatud ja valgeid toone läbib selge punane varjund, on tegemist siiski väiksemat sorti maailmaimega.

Miks nupud vales kohas on?

Telefon kaalub kõigest 135 grammi ning on vaid 8,9 mm paksune, aga sellesse on mahutatud 1,2 GHz kahetuumaline protsessor, nii et kuigi Galaxy Nexus peaks justkui olema väga suur, tundub see tegelikult täiesti normaalse suurusega ning pole alust karta, et seda oleks ebamugav kaasas kanda. Aku pidas vastu sama kaua kui teistel nutitefonidel ehk rahuliku kasutusega kuni kaks päeva, aktiivsema kasutuse korral tuli igal õhtul laadida. Seejuures oli kogu vaikimisi süütkimine sisse lülitatud nii e-posti kontode, kalendrite kui Facebooki puhul.

Miinuspoolele tuleb kanda mitte nii väga tippklassist kaamera (viis megapikslit) ning üldine kvaliteet. Galaxy Nexus on ikkagi plastmassist telefon ja mingit iPhone'likku luksust ja kindlust temast ei õhku. Vastupidi, õhuke tagakaas nagiseb ja kriuksub ning Galaxy S2-st on üle tulnud komme paigutada sisselülitamisnupp mitte telefon ülaserava, vaid pare-

male küljele. See aga tähendab, et püksitaskus kandes või telefoni sealt välja õngitsedes lähed sa ilmtingimata sellele nupule vastu. Midagi on disainis veel valesti läinud, sest kui sama suurt HTC Titanit oli täitsa hea käes hoida ja kasutada, siis õhem ja libedam Galaxy Nexus tahab kogu aeg näppude vahelt libiseda, nii et pidingi teda lõpuks tihti kahe käega kasutama.

Häirivate pisiasjade kadumine

Aga nüüd edasi tarkvara juurde, mis on palju suurem uudis kui Samsungi tehtud riistvara. Galaxy Nexuse sees on uus Android 4 ehk Ice Cream Sandwich (ICS), mis on mitmes mõttes erinev. Tegemist on esimese Androidiga, mis on mõeldud samaaegselt nii telefonide kui ka tahvelarvutite jaoks, ja esimese Androidiga, mille valmimise juures on suuresti olnud

Ei saa öelda, et Galaxy Nexus ja Android oleks hüpanud üle enda varju ja teinud midagi täiesti seninägematult uut ja head

Matias Duarte ehk disainiguru, kes tegi kuulsaks Palm WebOS-i ja kelle Google sealt üle ostis Androidi kasutajasõbralikkust parandama. Androidi väljanägemine on põhjalikult ümber tehtud ning veelgi enam leiab sisemisi muudatusi, kõikjal on kasutusloogikat ühildatud ning püütud siduda Androidi-nimelist segadust ühtseks kasutajakogemuseks. Kõike seda kroonib uus font Roboto, mida ühed nimetavad lihtsalt natuke ümber tehtud Arialiks, teised aga kiidavad kui geniaalset: suurepärase väljanägemine, suurepärase loetavus ja nii edasi.

Ma ei hakka uue Androidi muudatusi siin üles lugema, sest nimekirja läheks väga pikaks,

aga ütlemel nii – kui sind on Androidi juures häirinud väikesed rumalad pisiasjad, segased kohad, mõtlematused ja rumalused, siis tõenäoliselt on need nüüd parandatud või paremaks tehtud. Duarte on teinud head tööd ning loonud segasevõitu Androidist, mida veel tootjad omakorda „paremaks” tegema kippusid, ühtse ja tervikliku operatsioonisüsteemi. See on väga suur saavutus.

Järjekordselt parim Android

Ometi ei saa öelda, et Galaxy Nexus ja Android 4 oleks hüpanud iseenda varjust üle või et Android 4 oleks nüüd korraga midagi täiesti uut ja erilist. Ei, sisimas on ta ikkagi seesama Android oma plusside ja miinustega ning kui sulle Android enne ei meeldinud, ei hakka ta nüüd rohkem meeldima. Mingit põhimõttelist kvalitatiivset hüpet ei ole toimunud, kuigi Galaxy Nexuse teste lugedes võib selline mulje jääda. Palju vigu on parandatud, palju väikseid probleeme on kadunud, palju uut on juurde tulnud ja nii edasi, aga kui sa Twitteri rakenduse avad, käib kerimine ikkagi tugevalt jõnksutades nagu varem. Või Facebooki, vahet pole. Kasutajaliidest on küll lihtsustatud, aga endiselt pole ta kaugeltki sel tasemel kui iOS. Ja mõningase üllatusega tuleb tõdeda, et Windows Phone 7.5 liht-

suse ja voolavuse vastu ei saa hetkel ei Google ega Apple. Vahetult enne Galaxy Nexust testis olnud HTC Titan oli kasutusmõnu poolest neist mõlemast üle. Windows ei ole veel kahjuks ikka päris valmis (loe täpsemalt järgmisel leheküljelt), aga üldiselt oleks järjestus selline: Windowsi on väga mõnus kasutada, iOS-i on okei kasutada ja Android liipab nende sabas.

Seda on keeruline sõnadega kirjeldada, aga läbi kõigi Androidide jookseb mingi häiriv joon ja see on samamoodi sees ka Android 4-s. No lihtsalt ei ole sellist tunnet, et tahaks võtta telefoni, teha pildi ja laadida selle otse Facebooki. Seda kõike saab teha ilma mingite probleemideta, aga see ei ole loogiline ja voolav kogemus, nagu ta seda Windowsil või iOS-il on. Ilmselt ei aidanud kaasa ka see, et Android 4 on üsna tumedates värvides ning et telefoni ekraani automaatne heledus oli ilmselt energia kokkuhoiuks seadistatud üsna pimedaks, kokkuvõttes natuke kurvameelseks tegev kombinatsioon.

Android 4 on kindlasti parim Androidi versioon, mis seni välja tulnud, ja Galaxy Nexus tiptasemel telefon, aga mind see lõpuni ei veena. Ainus uus, mida Google tegelikult Android 4-ga pakub, on vigade parandus ja kuigi vajalik, ei ole see just eriti särav.

HENRIK ROONEMAA

Samsung Galaxy Nexus

Hind: umbes 575 €

Müügil: amazon.co.uk

Protsessor: kahetuumaline, 1,2 GHz Cortex-A9

Ekraan: Super AMOLED, 4,65 tolli, 720 x 1280 pikslit

Mälu: 16 või 32 GB, 1 GB RAM

Kaamera: 5 megapikslit, LED-välg, Full HD videosalvestus, esipaneelil 1,3 megapiksliline kaamera

Ühendused: USB, GPS, WiFi (a/b/g/n), Bluetooth 3.0, NFC, TV-väljund

OS: Android 4 Ice Cream Sandwich

Mõõtmed: 13,6 x 6,8 x 0,89 cm

Kaal: 135 g

KOKKUVÕTE

Androidi on kõvasti parandatud ja edasi arendatud ning Samsungi riistvara on tiptasemel. Kui sulle Android meeldib, on Galaxy Nexus sinu jaoks tehtud.

HINNE

Läheb paremaks

Windows Phone 7.5 Mango on mõne kuuga saanud populaarseks vestlusteemaks, esialgu veel küll tehnikaentusiastide huulil.

Nii ongi WP7 Mangost, mis on ilus, sujuv, ühtse stiiliga ja ülevaatlik, saanud peaaegu üleöö arvestatav alternatiiv Androidile, kuigi selle turuosa jääb praegu paari protsendi juurde. Avaakraani kandiline esteetika mõjub Androidi pudru ja kapsa kõrval värskelt ning sellest juba ju peaaegu piisabki, lisaks on olemas kõik põhilised rakendused.

Kuigi Mango näeb välja täpselt nagu esialgne WP7, siis on edasiminek tohutu. Juurde on tulnud kõik, mida Microsoft lubas: ülevaatlik mitmik töö, WiFi jagamine, kopeerimine ja – mis kõige tähtsam – töötav mobiil-ID. Kui varem oli WP7 lihtsalt intellektuaalselt põnev jututeema, siis nüüd on tegu reaalselt kasutatava operatsioonisüsteemiga.

Windows Phone 7 parim osa ongi see kerge elegants, mille Microsoft on suutnud luua

Tuleb arvestada sellega, et kaardirakenduste juures tuleb kasutada Bingi kaarte, ka näiteks Endomondo puhul, ning need osutused kohati isegi täpsemaks kui Google Mapi kaardid. Kaartidelt võis leida pooleldi kinnikasvanud, kuigi suusatata-vaid metsasihte, mida Android ei tunnista.

Isegi lihtsam kui iPhone

Kõigi mängusõprade rõõmuks on Xbox Live / Games for Windows Live konto täielikult WP7-ga seotud: telefonist võib enda avatari muuta ning vaadata oma saavutusi ja ka WP7 enda mängudest neid noppida. Mänguvalik on küll tore, kuid kuna enamasti on need tasuta, siis neid osta ei saa - Marketplace on veel meile suletud.

WP7 kõige meeldivam osa ongi natuke seletamatu, aga teda on lihtsalt ülimalt meeldiv kasutada. Eriti kehtib see võrdluses Androidiga, mille puhul on tihti tunne, et veel midagi jääb kuhugi peitu, kasutajal puudub selge ülevaade sellest, mis operatsioonisüsteemis toimub, ja kõik tundub keerulisevõitu, kõike on liiga palju. Microsoft on ära tabanud midagi apple'likku ehk nad on suutnud teha mobiiltelefonide operatsioonisüsteemi, mis

on kuidagi voolav ja loogiline. Lihtne, ülevaatlik, aga samas võimalusterohke. WP7 tekitab meeldiva emotsiooni ja seda ei ole üldse mitte lihtne saavutada olnud.

Kohati on WP7 isegi lihtsam kui Apple'i iOS ning kui Steve Jobsi peeti ülimalt osavaks lihtsustajaks, kes viskas programmidest lihtsuse ja puhtuse nimel välja kõik, mis polnud hädavajalik, siis keegi Microsoftis on suutnud isegi vana head Jobsi ületada. Aga tulemus on suurepärase.

Pooled rakendused ikka puudu

Kui räägitakse, et Mango on juba peaaegu valmis, aga oleks vaja veel timmida, siis ega peale poe eestlastele avamise (mis peaks toimuma millalgi selle aasta jooksul koos Nokia WP7 Eestisse jõudmisega) polegi rohkem teha vaja. Kindlasti lisab Mango headus usku sellesse, et Nokia on pärast pikka loksumist ikkagi õiges paadis.

Rakendustepeost on endiselt elementaarseid asju puudu. Jah, mänguvalik on tänu Microsofti ponnistustele üsna hea ning ka tavaliste rakenduste hulk kasvab päev-päevalt ja Microsoft oma hiiglasliku turundusjõuga näeb selle nimel suurt vaeva, aga väga hea see seis veel ei ole.

Mõned näited rakendustest, mille pärast Windowsi kiita ei saa: Facebooki ja Twitteri rakendused on kehakesed; puudu või kehvad on veel Instapaper, Subsonic, Geocaching, Skype, Postimees, Delfi, M-parkimine, Booking.com, Flighttrack, navigatsioon à la Tomtom, Tripadvisor, Dropbox, Google Authenticator ja kindlasti veel terve hulk. Need olid need asjad, millest meie puudust tundsiime, küllap on igal lugejal programme, mida just temal vaja läheks. Siiamaani on iOSi ja Androidi tugevaim külg ikkagi see, et igaüks leiab oma 20 vajalikku rakendust sealt üles, ükskõik kui kitsa nišiga ka tegu poleks.

Ikka veel on vaja tuunida ka WP7-t enast. Näiteks lonkab kahte jalga märguannete süsteem, puudub süsteemiülene otsing, lukustuskraan ja kalendrikoon võiksid näidata ka rohkem kui ühte tulevat sündmust (ruumi ju on!), e-posti rakenduses ei saa kirjale vastata nii, et see ka arvutis vaadates pärast kenasti thread oleks, ja nii edasi. Väikesed rumalad asjad, mis tuleks lihtsalt ära parandada ja millega kahtlemata tegeletakse. Käesolevaks aastaks on plaanitud vähemalt kaks päris suurt WP7 uuendust-parandust.

MARTIN METS, HENRIK ROONEMAA

Radar ühe probleemiga

HTC Radar on üks odavamaid uue põlve WP7 telefone ja ega see riistvaraliselt midagi märkimisväärset ei paku. Ühtset metallkorpust on mugavam käsitseda kui lahmakalt HTC Titanit, ühetuumaline 1 GHz protsessor on Mango jaoks piisavalt kiire, nii et probleeme ei teki.

Küll aga on HTC Radaril üks suur riistvaraline probleem, mis sundis mind ühistranspordis jäneist sõitma. Nimelt on telefoni lähedusandur kehvasti seadistatud: kui helistad kellelegi, siis lülitub ekraan automaatselt välja. Ekraani ei saa kuidagi ette manada ja ka klahvid, kaasa arvatud sisselülitamisnupp, sel ajal enamasti (paaril korral pakuti isegi võimalust kõne lõpetada või nägin klaviatuuri) ei toimi. Kui helistatav ei vasta, siis tuleb umbes minut oodata, enne kui kõne automaatselt lõpetatakse ja telefoni saab uuesti kasutada.

Tegu on WP7 laiema probleemiga, mida on esinenud ka varajastel WP7 telefonidel, nagu Samsung Omnia 7, sest ekraani lukustamist ei saa seadetest välja lülitada. Kui Samsungi telefonil sai koodide abil diagonaalsõrgetest sensori väärtusi muuta, siis HTC Radarilt selliseid toimivaid koode leida ei õnnestunud.

HTC Radar

Hind: umbes 370 €

Müügil: EMT, Elisa

Protsessor: 1 GHz

Mälu: 8 GB (microSD kuni 32 GB), 512 MB RAM

Ekraan: 3,8tolline S-LCD (480 x 800 pikslit)

Ühendused: GPS, Bluetooth 2.1, microUSB 2.0, 3,5 mm kõrvaklapipesa, WiFi 802.11 a/b/g/n

Andmeside: 14,4 Mbit/s alla, 5,76 Mbit/s üles

Sensorid: valgussensor, lähedusandur, liikumisandur, kompass

Kaamera: 5 Mpx LED-välk taga, 0,3 Mpx ees

Operatsioonisüsteem: Windows Phone 7 Mango

Aku: 1520 mAh

Mõõtmed: 12,1 x 6,2 x 1,1 cm

Kaal: 137 g

HINNE

Hiiglaslik Titan

Võiks ju arvata, et 4,7tollise ekraaniga telefon on rohkem naljanumber kui igapäevaselt kasutatav kasulik abimees, aga vähemalt Titani puhul see nii ei ole. Kergelt kummise olekuga ümbris istub hästi kätte ning erinevalt näiteks Samsung Galaxy Nexusest ei taha kohe maha libiseda.

Kui oled paar nädalat seda telefoni kasutanud, ei ole enam erilist tahtmist väiksema ekraani juurde tagasi pöörduda.

Twitter, Facebook, mängud, veeb, e-post: kõik tundusid nii kenad ja loomulikud kasutada. Kogu Windows Phone 7.5 olemise mõte tuli läbi suure ekraani kuidagi eriliselt hästi esile, näiteks *live tile*'id toimisid just suure ekraani peal väga hästi.

Ühtegi riistvaralist probleemi telefoni testiperioodil ei esinenud, erinevalt Radarist. Eriti üllatas see, et hiiglasel aku pidas vabalt kaks päeva vastu ja seda isegi siis, kui me mõned kiired matsid „Pro Evolution Soccerit“ tegime ja muidu telefoni tavapärases rohkem kasutasime. Seega: riistvaraliselt on HTC Titan ühtaegu täiesti tavaline ja silmapaistmatu kui ka väga hea. Ta teeb seda, mida tegema peab: kaob ise ära ning laseb operatsioonisüsteemil särada. Õige otsus.

HTC Titan

Hind: 539 €

Müügil: EMT

Protsessor: Qualcomm Scorpion 1,5 GHz

Mälu: 16 GB, 512 MB RAM

Ekraan: 4,7tolline S-LCD (480 x 800 pikslit)

Ühendused: GPS, Bluetooth 2.1, microUSB 2.0, 3,5 mm kõrvaklapipesa, WiFi 802.11 a/b/g/n

Andmeside: 14,4 Mbit/s alla, 5,76 Mbit/s üles

Sensordid: valgussensor, lähedusandur, liikumisandur, kompass

Kaamera: 8 Mpx LED-välg taga, 1,3 Mpx ees

Operatsioonisüsteem: Windows Phone 7 Mango

Aku: 1600 mAh

Mõõtmed: 13,2 x 7,1 x 1 cm

Kaal: 160 g

Logiseva hiirenupuga Air

Nüüd nad siis hakkavad kohale jõudma - uus sülearvutite tootegrupp, *ultrabook*'id, mis on PC-maailma vastus Apple Macbook Airile ja millest ennustatakse käesolevaks aastaks tõelist müügihitti. Alustame Acerist.

Pole mingi saladus, et Apple MacBook Airid on meie arvates geniaalsed sülearvutid. Vaid 1,3 kilo ja üliõhukese korpuse sisse on suudetud suruda Inteli kiired Core i5 protsessorid, viis-kuus tundi vastu pidav aku ja kõrge eraldusvõimega 13tolline ekraan. Inteli eestvedamisel nimetas PC-maailm selle tootekategooria *ultrabook*'ideks ning lähemate kuude jooksul toovad oma *ultrabook*'id müügile enam-vähem kõik suuremad PC-tootjad.

Hinnavahe 540 eurot

Acer Aspire S3-e vaadates ei ole mingit kahtlust, kust on tulnud inspiratsioon selle arvuti tegemiseks. Neis kohtades, kus ta ei ole Macbook Airiga ülimalt sarnane, on ta vähemalt üritanud seda olla ehk kokkuvõttes: Air mis Air. Samamoodi üleni alumiiniumist hõbedane korpus, mis on samamoodi tagant paksem ja läheb eestpoolt õhemaks. Klaviatuuril samasugused kandilised klahvid, millel igaühel oma pesa läbi metalse korpuse. Seega – kui Acer ise nii ühemõtteliselt end Airiga võrdleb, siis peaksime seda tegema ka meie.

Alustame kõige olulisemast ehk hinnast. 13tolline 128 GB SSD-ga Macbook Air maksab Eestis hetkel 1339 eurot. Aceri hind Klickis on 799 eurot ehk vahe on 540 eurot. See on üüratu summa ja järelikult on Acer pidanud selle kusagilt kokku hoidma.

Esmapilgul ei hakkagi need kokkuhoiukohad nii väga silma. Korpus on tõesti hästi tehtud, kvaliteetne ja tugev, ning isegi Aceri tavaliselt kõige nõrgem koht – klaviatuur – on täitsa hästi õnnestunud. Nupud käivad hästi ja konkreetselt ning mingit paindumist ega läbivajumist ei ole. S3 on veidi paksem ja hästi veidi raskem kui Macbook Air, aga mõne millimeetri või mõnekümne grammi puhul on võrdlemine pigem norimine.

Kokkuvõtte paistab silma

Küll aga ei ole norimine see, kui juhtida tähelepanu ühele koomiliselt rumalale otsusele, mis selle arvuti loomise juures tehtud on. Teatavasti on Macidel juba ammu suur puuteplaat, mis toimib ka

Aceri Aspire S3 *ultrabook*'ile peale vaadates ei ole mingit kahtlust, kust disainerid selle tegemiseks nii-öelda inspiratsiooni said.

Korpuses on lihtsalt auk, kus on suur puuteplaat, mida saab vajutada, aga mis on servadest lahti ja logiseb

hiirenupuna: plaat on kaetud elastse materjaliga ja paindub vajutades. Acer tahtis teha samasugust, aga miskipärast ei tulnud välja ning tulemuseks on suur puuteplaat, mis ühtlasi on ka nupp. Ehk et korpuses on lihtsalt auk, kus on üks suur puuteplaat, mida saab vajutada, aga mis on servadest veidi lahti ning mis logiseb seal augus. Lihtsalt logiseb ja kõik. Selline tunne on, nagu oleks keegi nätsuga sooja-veetoru parandanud.

Kokkuhoiukohti on veelgi. Ekraan ei ole korpuse külge just kõige jäigemalt kinnitatud ja logiseb veidi. Ekraani eraldusvõime on 1366 x 768 pikslit Maci 1440 x 900 vastu. Klaviatuurivalgustust ei ole ning hoolimata sellest, et korpusel ilutseb kiri „Dolby Home Theater. Professionally Tuned“, on kõlarid kehvad. Ja muidugi on Aceris SSD asemel tavaline kõvaketas.

Aku pidas meie koormustestis vastu

Acer Aspire S3

Hin: 799 €

Müügil: Klick

Protsessor: Intel Core i5 1,6 GHz

Mälu: 4 GB

Kõvaketas: 320 GB

Ekraan: 13,3 tolli, 1366 x 768 pikslit

Graafikakaart: Intel HD Graphics 3000

Ühendused: WiFi b/g/n, 2 x USB 2.0, HDMI, 3,5mm audioväljund, mälukaardilugeja, 1,3 Mpx veebikaamera, Bluetooth 4.0

OS: Windows 7 Home Premium 64 bit

Mõõtmed: 32,3 x 21,9 x 1,3-1,8 cm

Kaal: 1,37 kg

1 tund ja 44 minutit, mis on keskpärane tulemus, aga normaalse koormusega saab neli-viis tundi akust kätte küll.

Arvestades sellega, et *ultrabook*'ide turg alles tekib ning kohe-kohe tulevad ka konkurendid oma toodetega välja, pole põhjust tormata Acerit ostma. See logisev hiirenupp on nii absurdne lahendus, et kuigi arvuti on muidu täitsa hea, tuleks kindlasti konkurendid ära oodata.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÕTE

Acer on Macbook Airi üsna edukalt kopeerinud ja kulused kokku hoidnud, aga logisev hiirenupp ja kehvad kõlarid sunnivad ka konkurentide tulekut ootama.

HINNE

Lähme õue pildistama!

Samsung on vahetatavate obkettiividega kaameraid teinud juba mitu aastat. Läänudaastane NX100 on saanud tubli värskenduse uue sensori ja uue korpuse näol. Vaatame, kuidas Samsung NX200 järjest tiheneva konkurentsi tingimustes hakkama saab.

Võrreldes NX100-ga on korpust märkimisväärselt paremaks tehtud. NX100 kaarjas disain oli vaieldamatult nägus, kuid aparaat ise käes libe ja ebakindel. See on NX200 juures ära parandatud, pide on järsema jõnksuga, küljelt jäigavõitu kummeeritud kattega ja sõrmi toetava reljeefse mustriga. Metallist ja plastist korpus on mõnusalt tugev ning tervikuna on kaamera koostekvaliteet väga hea.

Jooksvalt pildistusparameetrite muutmiseks on sisuliselt kolm võimalust: tagumine valikuratas, korpuse peal olev valikuratas ning objektiivi küljes olev iFn-toega valikurõngas. Näiteks M-režiimil saab nii ilma menüüdesse sukeldumata muuta säri, ava ja ISO väärtust.

Poiss nagu ponks

Fn-nupuga ekraanile tellitavast kiirmenüüst saab muuta juba tervet rida muid parameetreid, sh säri mõõtmise, autofokuse ja kahveldamise režiime. Seda kaamerat on võimalik kasutada niimoodi, et sa ei pea kordagi sukelduma tekstipõhisesse mitmetasandilistesse menüüdesse.

Lihtne on kaameraga pildistamine ka tavalise klõpsija jaoks ning nn kunstifiltrid pakuvad seltskonnas pildistades palju rõõmu ja tekitavad elevust. Samsung on filtrite valiku nutikalt paigutanud objektiivil oleva iFn-nupu alla, sellega on neid tunduvalt mugavam ja kiirem vahetada kui menüüst otsida.

Kaamerat on sees APS-C mõõtu 20 megapiksline sensor ja piltki on sellele vastav.

NX200 on peegelkaamera sensoriga ja tavalise komplektobjektiiviga tore väike kaamera

5472 x 3648 mõõdus piltide JPG-faili suurus on umbes 5-7 MB, RAW-failidel aga umbes 42 MB! JPG on pehmevõitu ja sööb müravähendamise arvelt detailsust, ent piltide üldmulje on väga hea.

Toas on pime

Kaamerat müüakse koos 18-55 mm f3,5-5,6 stabilisaatoriga objektiiviga, kuid testimiseks anti meile 20-50 mm objektiiv, millel stabilisaator puudub, seega ei saa selle võimekust kommenteerida.

Siseruumides ödusas valguses tuleb selle objektiiviga piiripealsete parameetritega pilti teha, seades ISO 1600 peale, kasutades kõige laiemat nurka avaga f3,5 ning taludes säriaegu 1/20 s ja 1/15 s. Inimesi sellega juba ei pildista ning isegi stabilisaatorist ei oleks kasu, sest stabilisaator neid ju paigal ei hoi. Leevendust pakub kaameraga kaasa antav väike välklamp, mis asetseb objektiivi suhtes samas kohas kui peegelkaameratelgi. Kui tahta välklambita pildistada, siis tuleks kindlasti vaadata parema valgusjõuga objektiivi poole. Õnneks pakub Samsung ka 30 mm f2.0 objektiivi.

Samsung NX200 + 18-55 mm f3,5-5,6

Hind: 649 eurot

Müügil: küsige elektroonikakauplustest

Sensor: 20 megapiksliit, APS-C CMOS

Teravustamine: TTL kontrastituvastusega, manuaalne, jälgiv, 15 (tavapildistamine) / 35 (lähivõte) fookuspunkti, näotuvastus

Tundlikkus: 125-6400, Auto ISO 100-12 800

Säriaja vahemik: 1/4000-30 s, aegvõte kuni 4 minutit, X-sync 1/180

Sarivõte: 7 k/s

Ekraan: 3" AMOLED, 614 000 piksliit

Failivormingud: JPG, RAW, RAW+JPG, MPEG-4 AVC/H.264

Videosalvestus: Full HD 1920 x 1020 30 k/s

Muu: USB, mini-HDMI, välguking

Mõõtmed: 11,6 x 6,3 x 3,6 cm

Kaal: 220 g

NX200 on tore kaamera, kuid selles hinnasegmendis ei ole see sugugi ainumõeldav valik. Nikoni J1 on väiksem ja kiirema teravustamisega, ligilähedaselt samade võimetega Sony kaameraid NEX saab kas sama hinnaga või odavamalt, kuid nende jaoks on lisavarustusena saadaval ka elektrooniline pildiotsija, mida Samsung ei paku.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Paljude võimalustega mugav kaamera, kuid samas hinnaklassis on valik suur. NX200 ei ole püksitasku- ega isegi mitte käekotikaamera.

HINNE

Esimeseks mängurihiireks

Logitechi vidinatel on oma standard. Põhimõtteliselt võid kindel olla, et asi teeb seda, mida lubatakse. Harva aga üllatavad need positiivselt või pakuvad midagi enamat, kui esimese hooga tundub. Logitechi uus mängurihiir G300 on täpselt selline toode.

Päkapikumõõtu mõlemakäehiir G300 on mõeldud esimeseks mängurihiireks: see on odav, eraldusvõime on madal ja lisavõimalusi on vähevõitu. Kes on varem mänguritele mõeldud hiirtega kokku puutunud, neil tasuks selle peale mõelda üksnes siis, kui muud hiired on tundunud liiga suured või tarbetute lisavõimalustega, mille eest ei taheta enam teist korda juurde maksta.

See pole mingi Sensei

G300 teeb täpselt seda, mida lubab, ja kõik toimib laitmatult. Hiir püsib mõnusaalt käes, küljel olevad kummiribad pakuvad tuge, hiire jalad on laiad ning hiir libiseb kindlalt ja stabiilselt. Muidugi, 2500 dpi jääb paljudele mänguritele, eriti suurema eraldusvõimega ekraani korral, väheks, kuid kui nõudmised meelest pole, siis kannatab sellega näiteks eraldusvõime 1680 x 1050 juures FPSe män-

gida küll. Kuid, jah, loomulikult pole tegu Steelseries Senseiga.

Kus on pöidlakupud?

Kõige erilisem on selle hiire juures pöidlakupude puudumine. Tähendab, need on küll olemas ja toodud hiire peale, kui neid pole võimalik pöidlaga vajutada. Seda tuleb teha vasaku ja parema hiireklahvi peal olevate sõrmedega. Võib tunduda, et mõnel olulisel hetkel jääb mingi toiming selle tõttu tegemata, kuid keset märulit töötas see süsteem päris hästi, kuigi oli harjumatu. Rullik on selle hiire kõige nõrgem lüli. Seda liigutades pole astmeid peaaegu üldse tunda ning relvi vahetades või varustuses sobrades tuleb sellega olla eriti ettevaatlik.

Eraldusvõime astmeid on neli ja neid saab vahetada rulli ees oleva nupuga, väärtusi saab määrata kaasasoleva tarkvaraga, mis on tegelikkuses üsna tagasi-

Logitech G300

Hind: 34.20

Müügil: Arvutikeskus

Sensor: optiline

Eraldusvõime: 2500 dpi

Ühendus: USB

Nuppe: 8 + rullik

Kaabel: 2 m

Tarkvara: Windows XP/Vista/7

Päris sellist tunnet, nagu oleks žigulile paigaldatud särav LED-põhjalvalgustus õnneks siiski ei teki

hoidlik. Peale nuppudele uute ülesannete andmise ja andmeedastuskiiruse muutmise seal muud suurt teha ei saagi, vähemalt on hiirel oma mälu, mis ka teises arvutis sinu profile ja nuppe meeles peab.

LED-ribad püüavad pilku

Et pilke püüda, siis on mõlemal küljel LED-ribad. Paratamatult jääb mulje, et need on pandud sinna lihtsalt selleks, et need olems oleksid. Kokku on valida seitsme värvi vahel, millest kolm on korraga aktiivsed, ja vahetada või välja lülitada saab neid rulliku ees oleva nupuga. Noh, võib-olla muudab see hiire tõesti natuke efektsmaks ja päris sellist tunnet, nagu oleks žigulile paigaldatud särav LED-põhjalvalgustus, ei teki.

Nagu öeldud, G300 teeb täpselt seda, mida ta lubab, kuid ei grammigi enamat. Esimeseks mängurihiireks sobib see suurepäraselt: kui miski selle hiire juures häirima hakkab, siis tead, mis suunas järgmisena edasi liikuda. Võib-olla aga ei hakka miski häirima.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Täiesti rahuldav odavama hinnaklassi mängurihiir, millel on vähe seadistamisvõimalusi ja mitte kõige õnnestunud rullik.

HINNE

Liigiline mitmekesisus

Kui ma vaatlen uut Samsung Wave 3-e, siis olen nagu zooloog, kes on Jaava saarelt leidnud loomaliigi, mida on aastasadu peetud väljasurnuks. Pole ka ime, Netmarketshare'i andmetel on Bada operatsioonisüsteemi osakaal kõigest 0,17 protsenti.

Bada on olemas olnud juba kaks aastat ning püsinud kogu selle aja umbes samas, üsnagi määramatus seisus, sest keegi peale Samsungi enda seda ei kasuta. Ja Samsung ise teeb seda üsna vähestes telefonides, põhiline löögijõud läheb ikkagi Androidile.

Androidlik, aga mitte ainult

Iga suure versiooniuuendusega on välja antud etalontelefon, mis uue Bada 2.0 korral ongi Wave 3. Vanemad Bada seadmed peaksid peaaegu kõik saama 2.0 uuenduse, aga arvatavasti alles märtsis. Varem oli Bada täiesti arvestatav lihtsapoline operatsioonisüsteem, mille suurimaks puuduseks oli rakenduste puudumine. Mis on nüüd muutunud?

Bada koos kasutajaliidesega TouchWiz on muutunud androidlikumaks, kuid samas säilitanud omapära. Kõige vasakpoolsem ekraan on *live*-paneel, kuhu saab panna vidinad, mis ennast pidevalt uuendavad. Ülejäänud ekraani juures erineb Androidist see, et alumine ikooniriba ei muutu – seal peaksid olema kõige sagedamini kasutatavad rakendused.

Kohe nagu päris nutitefon

Rakendustest on enim lihvitud Social Hubi ehk sotsiaalmeediarakendust, olemas on Mobiil-ID tugi, WiFi jagamine, sissehitatud brauser Dolphin, mitmikttö koos ülevaatliku Task Manageriga, kopeerimine ja lõikamine, androidlik allalibistatav teadete menüü ja kõik enamlevinud rakendused, nagu YouTube, Google+ ja Facebook. Endomondot pole, aga näiteks Dropbox on, kuigi rakendus on üsna kehvake. Vidinate valik pole just väga suur ning Samsung Apps ei võistle rakenduste arvult Android Marketiga, rakendusi ei saa ka veel osta.

Wave 3 „raud” on igati kaasaegne, väljanägemiselt sarnaneb varasemate mudelitega. Päris nii kerge ja õhuke kui Galaxy S2 see pole, kuid sel on ikkagi korralik metalline korpus, hea ekraan ja süsteemi kiiret tööd tagavad näitajad. Muide, Bada ei toeta mitmetuumalisi protsessoreid, sellepärast on ka see ühetuumaline. Aku suhtes on Bada endiselt lahke, see peab vastu vähemalt kaks päeva.

Samsung Wave 3 (S8600)

Hind: 349 €

Müügil: EMT

Protsessor: 1,4 GHz

Mälu: 3 GB (microSD kuni 32 GB)

Ekraan: 4tolline (480 x 800) Super AMOLED

Ühendused: A-GPS, Glonass, Bluetooth 3.0, microUSB 2.0, 3,5 mm kõrvaklappipesa, WiFi 802.11 a/b/g/n

Andmeside: 14,4 Mbit/s alla, 5,76 Mbit/s üles

Sensordid: valgussensor, kompass, liikumisandur, lähedusandur

Kaamera: 5 Mpx LED-välg taga, 0,3 Mpx ees

Operatsioonisüsteem: Bada 2.0

Aku: 1500 mAh

Mõõtmed: 126 x 64,2 x 9,9 mm

Kaal: 122 g

Bada on täiesti arvestatav operatsioonisüsteem, kuid samas paistab, et vähemalt lähiajal Samsung sellele suuremat tuge telefonides anda ei kavatse ja Bada saatus on endiselt lahtine

Bada on täiesti arvestatav operatsioonisüsteem, kuid samas paistab, et vähemalt lähiajal Samsung sellele suuremat tuge enda telefonides anda ei kavatse ja selle saatus on endiselt sama lahtine, kui see oli kaks aastat tagasi. Hoolimata sellest, et operatsioonisüsteemina on see rohkem valmis kui varem ning Androidile jääb see praktiliselt alla üksnes rakenduste valiku ja suletud poe pärast. Telefoni hind on küll kõrgevõitu, nagu Wave'id on olnud, sama summa eest saaks paremate näitajatega Androidi. Liigilise mitmekesisuse huvides aga ei tohiks Bada veel niipea välja surra.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Samsung Wave 3 ja Bada 2.0 on arvestatav kooslus, ent kogu selle koosluse pikaajalisem väljavaade on kui mitte olematu, siis vähemalt äärmiselt hägune.

HINNE

Miks neil hästi ei lähe?

Selle kuu kõige müstilisem küsimus on see, miks ei lähe Windowsi-maailma kõik ühes lauaarvutitel sugugi hästi, samal ajal kui Apple'i iMacid müüvad juba aastaid nagu soojad saidad? [digi] üritas HP TouchSmarti näitel asjast aru saada.

Kõigi objektiivsete andmete järgi peaks HP TouchSmart 7320 ostja tegema üsna head kaupa. 860 euro eest saab enam-vähem maitsekalt disainitud kestas Core i5 protsessori ja suure kõvakettaga igati kaasaegse arvuti, millel on veel 21,5tolline puutetundlik Full HD ekraan, operatsioonisüsteem Windows 7 Professional ning üldse kõik sulle vähegi vajalik juba küljes.

Isegi DVB-T telepildi vastuvõtja on olemas. Ainult Blu-ray-ajamit pole ja graafikakaart ei sobi hästi mängimiseks, aga kui natuke juurde maksad, võid osta ka kallima mudeli, kus ATI HD6550 graafikakaart, millega saab juba natuke mängida.

Miks peab ta olema puutetundlik? Windows ei ole sõrmega juhitav operatsioonisüsteem

See peaks olema ideaalne lahendus neile, kes ei taha endale laua alla või peale suurt undavat plekist kasti, kes ei taha selle kasti ja kuvari vahel juhtmeid vedada ning kellel pole mingit vajadust kõigi laiendusvõimaluste järele, mida see kast pakub ja mida kõik ühes arvuti ei paku. Eriti tore on veel see, et selline kena puhaskast kõik ühes arvuti ei tulegi eriti kallim kui plekist kast ja kuvar eraldi ostes, sest sellise kuvari hind on poes umbes 120–150 eurot ja kui otsida, võib nii-öelda järelejäänud 700 euro eest saada veidi paremate näitajatega lauaarvuti, aga mingit tohutut vahet ei ole.

Mida sellega peale hakata?

Ometi tundub mulle pärast TouchSmart kasutamist, et endale ma seda ei ostaks. Miks siis?

Peamine põhjus on ilmselt psühholoogiline, aga nii minu kui ilmselt väga paljude arvutikasutajate harjumuspärasest mõtlemisest on Windowsi-põhine lauaarvuti ikka kaks eraldi tükki: kast ja kuvar. Mulle meeldib vähemalt võimalus, et saan seda kasti tuunida ja uuendada ja sinna näiteks

parema graafikakaardi sisse osta.

Teiseks tundub mulle, et hoolimata HP pingutustest ei ole TouchSmart ikkagi päris tervik. Näiteks mille pagana pärast peab ta olema puutetundlik? Windows ei ole sõrmega juhitav operatsioonisüsteem ning kuigi HP on kõvasti vaeva näinud ja ehitanud terve kihi sõrmega juhitavaid rakendusi, ei viitsiks ma neid kasutada, sest nad on ebavajalikud. Mul pole mingit tahtmist lauaarvuti ekraanil sõrmega vedades fotosid kerida, ei tea miks, lihtsalt ei ole ja kõik. Või sõrmega brauseris lehti kerida, see on lihtsalt väsitav, sest käsi peab olema kogu aeg 90kraadise nurga alla tõstetud. Puutetundlikuks ehitatud Windows 8 võib-olla muudab seda kõike, aga seni on mul tunne, et maksan puutetundlikkuse eest ilmaasjata.

Võrdleme Maciga

Üle ega ümber ei saa ka iMacist, mille saab kätte juba 1199 euroga. Jah, hinnavahe on 339 eurot, aga iMac on võrreldamatult ilusam ning palju paremini ehitatud.

HP Touchsmart 7320

Hind: 861.30

Müügil: Arvutikeskus

Protsessor: Intel Core i5 2,5 GHz

Mälu: 4 GB

Kõvaketas: 500 GB 7200 rpm

Graafikakaart: Intel HD Graphics

Kuvar: 21,5 tolli Full HD 1080p, puute-tundlik

Optiline seade: DVD +- RW

Ühendused: Gigabit LAN, WiFi b/g/n, 4 x USB 2.0, 2 x USB 3.0, 3,5 mm kõrva-klapiväljund, 2 Mpx veebikaamera, mälu-kaardilugeja, DVB-T teletuuner

Operatsioonisüsteem: Microsoft Windows 7 Professional 64 bit

Mõõtmed: 55 x 37,6 x 6,6 cm

Kaal: 10,6 kg

HP on ikkagi natuke nagisev plastmassist Windowsi-arvuti, iMac aga midagi hoopis muud.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÕTE

Korralik kõik ühes lauaarvuti, aga puutetundlikkus on praeguses Windowsi-maailmas mõttetu lisa ning disain ja koostekvaliteet ei jõua iMacile lähedalegi.

HINNE

ÜLE 1000 ERINEVA AUDIO-VIDEO, ARVUTIVÕRGU- JA ARVUTIKAABLI OTSE LAOST

 YEInternational
FINLAND ESTONIA LATVIA LITHUANIA RUSSIA

TALLINN: Sõpruse pst 259
E-R 9.00 - 18.00; Tel +372 6 593 612

TARTU: Kivi 23
E-R 8.30 - 17.00; Tel +372 7 409 380

E-pood:
www.yeint.ee

Suurem, kiirem ja kallim

Sony Ericsson Xperia Pro puhul on tegemist umbes poolteist aastat tagasi müügile tulnud Xperia 10 mini pro noorema, suurema, kiirema ja kallima vennaga. Kas rohkem kui 100 lisaeurot hinnasildil tähendab, et telefon ongi palju parem?

Telefoni suurt ja tundlikku ekraani on mugav kasutada, eriti kui võrrelda seda Xperia 10 mini pro-ga. Ekraani loetavus päevavalguses on hea ning selle peal on mugav toimetada ka suuremate näppudega kasutajal. Telefon on kiire ja mälu minusuguse tavalise igapäevakasutaja jaoks piisavalt. Kõnevaliteet oli üldiselt hea, ka valjuhääldi kasutamisel. Ebameeldivaks üllatusena kaob levi kõne ajal üsna sage- li, pikema kõne ajal juhtus mul seda paar- kolm korda, samas kui minu vana Xperia 10 mini pro-l niisugust probleemi polnud. Sõnumi ja kirja kirjutamine on samuti mu- gav tänu telefoni suurele klaviatuurile.

Uuendamise tuhinas on mõned asjad muudetud paremaks, mõned halvemaks

Telefoni töölaud on nagu päris, väikse- mate Xperia minide aktiivsete nurkadega kasutajaliidest siin ei ole. Xperia 10 mini pro peal kasutasin alternatiivset töölaui- haldurit, aga sellel telefonil seda tingima- ta vaja ei ole.

Aku kestab kaua

Aku peab hästi vastu. Xperia Proga on ka interneti kasutamist ilmselt rohkem ja nii saab aku rohkem vatti, kuid mina ei pida- nud seda laadima sagedamini kui umbes nelja päeva tagant.

Audiofailide esitamine on kvaliteet- ne, kuid raadiovastuvõtja tundlikkus ei kannata mingit kriitikat. Samas on raadi- ol ka üks meeldiv üllatus – laulu otsing, mis võimaldab raadios mängitava laulu ja esitaja kergesti kindlaks teha. Võrreldes vana, väiksema mudeliga on tagasimine- ka kaasasolevad kõrvaklapid, millel on vaid üks nupp – kõnelele vastamiseks, muusika ja raadio sisse- ja väljalülitami- seks, kuid helitaseme reguleerimiseks või

Sony Ericsson Xperia pro

Hind: umbes 360 €
Müügil: küsi operaatoritelt
Protsessor: 1 GHz
Mälu: 512 MB RAM, 320 GB sisemälu rakenduste jaoks
Töösagedused: 3,5G 900/2100 MHz GSM 850/900/1800/1900 MHz
Ekraan: 3,7 tolli, 480 x 854 pikslit
Kaamera: 8 megapikslit
Ühendused: WiFi b/g/n, USB 2.0, Blue- tooth, 3,5 mm audioväljund, DLNA, aGPS
Operatsioonisüsteem: Android 2.3
Aku: 1500 mAh
Mõõtmed: 12 x 5,7 x 1,4 cm
Kaal: 142 g

laulu või raadiojaama vahetamiseks peab telefoni kätte võtma.

Vana välja vahetama ei tõtta

Telefoni korpus on plastist, kuid ei mõju odavalt, vaid näeb välja kvaliteetne, ent pinnaviimistlus on liiga sile ning tele- fon kipub käest libisema. Mõnedel Xpe- ria telefonidel on lahenduseks kummi- ga kaetud tagakülg, sellel kahjuks mitte. Korpuse juures peituvadki telefoni kõige suuremad puudused: ühendused ja nen- de asukohad.

Xperia Pro küljel asuv L-kujuline kõrva- klappide ühendus jääb tasku nurkade taha kinni, kui tahta telefoni püstipidiselt tas- kus hoida, ja takistab ka ligipääsu telefoni väljalülitamise nupule, millega on tarvis ekraani lukustada. Laadimise ja andme- side jaoks mõeldud USB-kaabli pesa võiks omakorda aga asuda külje peal, seda kla- viatuuri kasutamise mugavust silmas pi- dades.

Kui soovid kvaliteetset qwerty-klavia- tuuriga mugavat ja asjalikku töötelefoni, kuid ei soovi maksta sellist hinda nagu HTC või Nokia samade omadustega tele- fonidel, siis on Xperia pro asjalik va- lik. Samas on kurb, et mõned omadused, mis vanematel Xperia mudelitel on olnud head, on nüüd ära rikutud. Mina oma va- nemat mudelit välja vahetama ei tõtta.

VILVER ORAS

KOKKUVÕTE

Suur ja asjalik, samm edasi vanemate ja väiksemate mudelite juurest. Libe korpus ja takerdud kaabel põhjustavad kasutamisel meelehäarmi.

HINNE

LG nihutab latti aina kõrgemale

Optimus Sol maksab pisut enam kui 200 eurot. Selle raha eest saab 1 GHz protsessori ja hea eraldusvõimega AMOLED-ekraani. Kas see teeb telefoni heaks?

Lühike vastus oleks, et jah, teeb. Seni võis selle hinna eest saada vaid 600–800 MHz protsessoriga ja viletsa ekraaniga telefon. Näiteks Galaxy Ace oma 800 MHz ja 320 x 480 ekraaniga on kallim, HTC Wildfire S maksab enam-vähem sama palju, kuid on samuti kõikide näitajate poolest nõrgem. Ligikaudu samade näitajatega on HTC Desire S ja Sony Ericsson Arc, kuid need on Sol'ist märgatavalt kallimad.

Suuruselt on telefon vaid õige veidi väiksem kui Arc või Galaxy S, kuid 3,8tol-

Sol'i sisu on sama mis legendaarsel Desire'l. Kuid ekraan on veelgi parem ja mälu on kõvasti rohkem

list ekraani ümbritseb suhteliselt paks raam, seega on ekraani pind nimetatutega võrreldes tuntuvalt väiksem. Siiski on ekraan suurem kui klassikaks saanud HTC Desire'l. Eraldusvõimega 480 x 800 AMOLED-ekraan on kirgas, seda on lausa lust vaadata ja kasutada. Ainult ekraani vaadates ei usuksi, et käes on alla 230 euro maksev telefon.

Sisemälu on ohtralt

1 GHz protsessor ei ole tänapäeva mõistes enam midagi erilist, kuid minu igapäevaste toimingute jaoks sellest piisab: veeb, Facebook, Twitter, e-post, sõnastikud ja mõned ajaviitemängud. Veebi brausimi-

ne ja lehe suurendamine-vähendamine toimib sujuvalt, sujuv on ka YouTube'ist videote vaatamine. Telefon hakkas nõksutama vaid kahel juhul: esiteks siis, kui üritasin Marketist korraga mitut rakendust installida, ning teiseks „Angry Birds” mängides. Mäng üldjoontes töötab sujuvalt, kuid vahel harva katkeb korraaks heli ja pilt jõnksutab hetkeks.

Eraldi tuleb ära märkida see, et telefonil on rakenduste installimiseks 1 GB sisemälu. Tuletan meelde, tegu on vähem kui 300 eurot maksva telefoniga. Võrdluseks võib kõrvale võtta HTC Sensation XE, mis maksab 200 eurot rohkem, kuid millel on samuti kasutaja rakenduste jaoks vaid 1 GB.

Telefon tõesti üllatab

Telefoni kasutamise kogemus on suures osas positiivne. Kõne kvaliteet on korralik, leviprobleeme, mis kimbutavad viimasel ajal näiteks Sony Ericssoni uuemaid mudelid, mul testimise käigus ei esinenud ja oma üllatuseks avastasin telefonist mõned võimalused, mida sellises hinnaklassis mudelilt oodata ei oskaks. Näiteks saab telefoni WiFi-sse lülitada WPS-teenoloogias abil ning vaikimisi on kaasas rakendus SmartShare, mis leiab koduvõrgu arvutitest ühiskasutusse antud kaustad ja oskab seal pilte, videoid ja muusikat striimida.

Kaks etteheidet mul telefonile siiski on. LG vaikimisi klaviatuuril on sõltumata kirjutusekeelest koma peidetud sümbolklaviatuurile, põhikaval seda ei olegi. Grammatiliselt korrektsete teadaanne-

LG Optimus Sol

Hind: 229 € (tavahind 259 €)

Müügil: EMT

Protsessor: 1 GHz

Mälu: 512 MB RAM, 1 GB sisemälu rakenduste jaoks, kaasas 2 GB microSD kaart

Töösagedused: 3,5G 900/2100 MHz
GSM 850/900/1800/1900 MHz

Ekraan: 3,8tolline AMOLED, 480 x 800 pikslit

Kaamera: 5 megapikslit

Ühendused: WiFi b/g/n, USB 2.0, Bluetooth, 3,5 mm audioväljund, DLNA, aGPS

Operatsioonisüsteem: Android 2.3.4

Aku: 1500 mAh

Möötm: 12,3 x 6,3 x 1 cm

Kaal: 107 g

te ja sõnumite kirjutamiseks on see ebaumagav. Õnneks saab sellest murest mõne muu klaviatuuri installimisega lahti ja elu on taas ilus. Teine mure, mida lahendada ei õnnestu, on viletsavõitu kaamera, mis agressiivse müravähenduse ja kiire tundlikkuse tõstmisega pildilt detailid ära kaotab. Pildistamiseks see telefon ei kõlba, kõige muu jaoks on selle hinna eest paremat raske leida.

SVEN VAHAR

KOKKUVÕTE

Sisu on keskpärane, hind suurepärane. Sol seab soodsatele nutitelefonidele uued standardid. Selle raha eest on paremat nutitelefoni keeruline leida.

HINNE

Keskpärase kontorikombain

MG3150 on üks neist multifunktsionaalsetest seadmetest, mis on väga ahvatlevad, sest nad lubavad su eest teha ära kõik kontoritööd, pakkudes pealekauba kohvi ja koogikest. Tegelikkus on ilusast kontorimuinasjutust kaugel.

Printeri draiverite ja tarkvara kogumaht on üle 600 MB ja install kestab umbes 10 minutit, kui tahta kõik peale installida. WiFi seadistamiseks on vaja printer arvutiga korraks USB-kaabli kaudu ühendada ja arvutis seadistused paika panna, kuid edasine on väga lihtne: printer on võrgus näha ja kui õiged draiverid leida, võib kohe printima asuda.

Üle WiFi printimisel nähtavat viivitust ei ole, üle WiFi skannimisel on kohati tunda, et jalgu jääb võrgu, mitte skanneri kii-

maegselt printimine osutus aga ootamatult keerukaks tegevuseks, sest printeri tarkvara hoiatab ühte kasutajat, et printer on hõivatud ja järjekord on suur, kuid kui teine kasutaja oma järjekorra peatab, et esimene saaks oma kiireloomulise paberi vahele printida, seiskab printer töö ka teiste jaoks. Aitab kas järjekorra tühistamine või printeri välja- ja uuesti sisselülitamine.

Kust tuleb sinine?

Kahjuks pole printeril viimasel ajal pea-aegu standardiks saanud miniekraani, millelt printerit hallata saaks, MG3150 puhul tuleb tema olek ära arvata tulukeste värvi ja numbriekraanile kuvatavate sümboolite järgi.

Printimiskvaliteet on üldjuhul rahuldav, jõudsime välja printida terve rea pilte, enne kui aru saime, et printer armastab kohutavalt sinist värvi. Teatud hallid toonid lähevad lillakamaks-sinakamaks nii värvipildidel kui mustvalgetel pildidel. Hallist kampsunist saab korraka sinine ja hallist kivist sinakas kunstiteos. Kui lülitada printer kasutama ainult musta värvi, siis loksuvad hallid toonid paika, muutudes hästi õrnalt soojadeks, kuid üldjoontes neutraalseteks toonideks. Kopeerimisel seda probleemi ei esine.

Mobiiltelefonilt printimiseks tuleb tõmata Canoni rakendus, mis võimaldab

Canon MG3100

Hind: umbes 190 eurot

Müügil: kõikides netipoodides

Tüüp: tindiprinter-skanner-koopiamasin

Skannimisresolutsioon: 1200 x 2400 dpi (A4 puhul maks. 600 dpi), 24 bit

Printimisresolutsioon: kuni 4800 x 1200 dpi

Printimiskiirus: 9 lk/min mustvalge, 5 lk/min värviline

Paberisalg: 100 lehte

Liidesed: USB, WiFi b/g/n

Muu: automaatdupleks

Mõõtmed: 45 x 30,4 x 15,2 cm

Kaal: 5,5 kg

üle WiFi printida. Iseenesest tore vidin, aga ma ei kujuta ette, et ma seda kuigi sageli teha tahaksin.

Kui esialgne elevus värvipiltide printimisest lahtub, saab selgeks, et selles seadmes pole midagi erilist, miks tahta just seda mudelit osta. Printida saab, aga värviesitus jätab soovida. Draiverites on seadistusvõimalusi ohtralt, aga tarkvara on inetu, tüütu ja konarlik ning nagu säästutindiprinteritele omane on värviliste tintide jaoks ühine topsik, mis ennustab kiiret vahetust niipea, kui üks värv otsa hakkab saama.

SVEN VAHAR

Mobiiltelefonilt printimine on ju tore trikk, aga kui sageli seda reaalses elus tõesti vaja läheb?

rus. Skannimine ja koopiate tegemine käib meeldivalt vaikselt, skanner sahistab diskreetselt. Kõrvutades mu vana skanneriiga Lide 25, mis teeb skannimisel niisugust häält, nagu lõgistaks kuri koer õues ketti, on vahe kaalukalt MG3100 kasuks.

Juhuprintimiseks kõlbulik

Lihtsa lehekaupa teksti printimise või ühekaupa piltide printimisega pole probleemi, kõik toimib sujuvalt. Mitmekesi sa-

KOKKUVÕTE

Oma töö teeb seade ära - skannib, kopeerib ja prindib -, kuid seda kõike mitte kuigi säravalt. Kiita saab seadet WiFi eest, laita värviesituse apsude pärast.

HINNE

Endiselt parim e-luger

Sügisel välja kuulutatud ja aasta lõpupoole müüki jõudnud Amazoni e-lugeri Kindle uued mudelid kandideerivad maailma parimate edetabelis kõrgetele kohtadele. Paljud peavad uutest parimaks just lihtsamat ja odavamalt mudelit, millel nimeks lihtsalt Kindle.

Nagu öeldud, kannab kõige lihtsam mudel nime Kindle ja maksab 79 dollarit (reklaamivaba versioon 109 dollarit). Puuteekraaniga Kindle Touch maksab 99 dollarit (reklaamivabalt 139 dollarit) ning Touchi 3G-toega versioon 149 dollarit (reklaamivabalt 189 dollarit).

Tavalisest Kindle'ist 3G-versiooni ei olegi. Endiselt on müügil aga ka eelmine Kindle ehk Kindle 3, mis nüüd kannab nime Kindle Keyboard 3G (139 dollarit reklaamidega, 189 dollarit ilma).

Kõige olulisem on see, et ekraanid on neil sisuliselt ühed ja samad. Kõigil sama suur ehk kuus tolli, kõigil sama E Ink ning kõigil sama head ehk et ekraani pärast ühte või teist mudelit valida pole mõtet. Ka konkurentidel pole üldiselt paremaid ekraane pakkuja.

Vahe vanaga on ainult väline

Sisuliselt ei erine uus Kindle vanast kui-givõrd, suurim vahe on väline. Kadunud on vana Kindle'i klaviatuur, uus mudel on selle võrra väiksem ning mugavam kaasas kanda.

Kuna ekraanis ju vahet pole, siis ei peaks nende vahel valimine eriti keeruline olema? Nii ja naa. Kui sul on tarvis raamatutesse lugemise ajal märkmeid teha, on see vana Kindle'i klaviatuuriga kõvasti mugavam kui uue Kindle'i virtuaalklaviatuuril kursoriga tähti taga ajada.

Ütleme otse – tekstisestus on uue Kindle'iga mõttetutu, aga samas on üsna kindel, et 99 protsenti lugejaid ei vajanud seda kunagi.

Teiseks ei ole uuel Kindle'il kõlareid ega kõrvaklapiväljundit. See tähendab, et audioraamatuid sellega kuulata ei saa ja samuti pole vana Kindle'i võimalust lasta robothäälel raamatuid ette lugeda. Aga ilmselt ei vajanud valdav osa Kindle'i kasutajaid ka seda mitte kunagi.

Natuke tuleb ümber õppida

Uuel Kindle'il on 4 gigabaidi mälu asemel vaid 2 gigabaiti, aga kuna sinna mahub ikkagi kõvasti üle 1000 raamatu, on see pigem teoreetiline miinus. Kindle Touchil on aga kõik need võimalused kenasti olemas.

Kõige olulisem on see, et ekraanid on kõigil Kindle'itel ühed ja samad, nii et ekraani pärast uut osta pole mõtet

Üks asi veel – minu subjektiivse hinnangu kohaselt on vana Kindle'it mugavam käes hoida, sest, noh, ta on lihtsalt suurem. Ka olid vanal Kindle'il tugevamad ja mugavamad nahkaaned, uue mudeli õhuke kaas kipub laperdama ja lugemise ajal peost ära vajuma. Ilmselt tuleb õppida Kindle'it lihtsalt teisiti käes hoidma, nagu viimasel ajal teiste uute seadmetega on.

Kindle

Müügil: amazon.com, kriso.ee

Hind: USAst koos kuludega 170 €, Eestist odavam

Ekraan: 6 tolli, E Ink Pearl, 600 x 800 pikslit

Mälu: 2 GB

Ühendused: USB, WiFi

Mõõtmed: 16,6 x 11,4 x 0,9 cm

Kaal: 170 g

USAst tellides lisandusid Kindle'i hinnale maksud, kokku tuli hinnaks 170 eurot, nii et mitte just odav lõbu. Kriso.ee netipoe kaudu saab Kindle'i osta mõistlikuma hinnaga.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÕTE

Kui otsid e-lugeri, siis kõige parem valik on Kindle. Tehnoloogia on konkurentidel niikuinii sama, aga Amazoni hiiglasliku poe vastu niisama lihtsalt ei saa.

HINNE

Üks iPad, kuus konkurenti

iPad on saanud tahvelarvuti sünonüümiks, täpselt nagu Apple'i iPod on MP3-mängija sünonüüm. Seetõttu tuleb tänapäeval juba rääkida iPad 2-st ja nendest teistest tahvelarvutitest, mis on küll olemas, kuid mida realselt kasutavad väga vähesed.

Ei ütleks, et monopolid on halvad, kuid ikka ju tahaks, et turul oleks mitmeid tegijaid, mitte nii, et üks dikteerib, kuidas asjad peavad käima. Tahvelarvutitega on see aga nii juhtunud.

iPad 2 ei ole enam kaugeltki mingi tehniline tippsaavutus, enamik Androidiga uuemaid tahvleid on sellest jõudluse, paremate ühendusvõimaluste, kaamerate ja ekraani poolest üle, vähemalt kui näpuga tehnilistes parameetrites järke ajada.

Jah, sul võib tahvelarvuti protsessoris olla kas viis, kaheksa või 32 tuuma, kuid kõik see pole oluline, kui sul pole sellega midagi teha. Ma arvan, et enamiku iPadi kasutajaid ei huvita, mitu tuuma on nende tahvelarvutis. Oluline on see, et seade töötaks kiirelt ja sujuvalt ning poleks tarvidust oma pead sellega vaevata. Kui esimese iPadi kiiruse üle võis veel nüriseda, siis teisel jagub kiirust piisavalt, siiani ületamatult.

Vähe sellest, et Androidid pole saavu-

tanud iPadiga võrreldavat sujuvust, neil pole midagi vastu panna ka Apple'i App Store'is pakutavatele rakendustele. Lähiajal ei paista siin mingit suuremat muutust, seega on Apple oma äsjaavaldatud loengumaterjalide, raamatuväliku ning

Androidid pole veel saavutanud sellist kasutajaliidese sujuvust, mis oleks võrreldav Apple'i iPad 2-ga

iTunesi muusika- ja filmipoega peaaegu et kättesaamatult kaugele eest ära nihkunud. Ka meil Eestis tehtud rakendused leiavad esmalt tee iPadi, näiteks Eesti Ekspressi rakendus, ja siis hakatakse edasi vaatama.

iPadist on saanud arvestav mänguplat-

vorm, sest selle seadme ostavad inimesed, kes on nõus mängude eest ka natuke raha välja käima. Muidugi on Android Marketis kõikvõimalikke mänge, kuid nende kvaliteet jätab siiani soovida. Idee, et pordime arvutist näiteks „Supaplexi” või „Duke Nukem 3D” lihtsalt Androidi peale, pole mingi lahendus, sest neid ei saa tahvelarvuti peal mängida.

Mõtlemist on vaja muuta

Vaja on hoopis teistsugust lähenemist, paradigma muutust, mida on tõestanud „Angry Birds”. Kui see mäng on saadaval kõigil mõeldavatel platvormidel, siis vääraratu hooga tuleb juurde mängu, mis on mõeldud just iPadil mängimiseks. Kas või Telltale Gamesi uued seiklusmängud, nt parajasti laineid lööv löksuseadmine „Unstoppable Gorg” – ettelugemine jätkuks lõputult.

Jah, iPad on suletud süsteem, pole midagi teha, ja see on ka enamasti armasta-

vihka suhte alustala. Kuid suletud süsteemil on oma eelised, näiteks tagab see rakenduste hea kvaliteedi, rääkimata turvalisusest, mis Androidi-maailmas sel aastal kahtlemata kuum teema.

Mida oleks vaja teha, et iPadiga konkureerida? Näib, et õige vastus on mitte teha iPadi, vaid teha midagi hoopis muud. Seda on tõestanud eelkõige Asus Transformer, korraliku klaviatuurdokiga tahvelarvuti. Enamikule Samsungi Galaxy Tab'i perekonna tahvlitele saab samuti juurde lisada erinevaid dokke.

Koopia on koopia

Tasub mõelda ka disainile, sest igal aastal tutvustatakse tehnikamessidel sadu Androidi tahvleid, mis näevad välja täpselt nagu iPad. Siililegi on selge, et koopia ei suuda originaaliga võistelda. Pealegi ilmub varsti iPad 3 ja pole kahtlust, et see osutub edukaks.

Androidiga tahvelarvutite maailmas toimuvad uuendused tohutu kiiresti ja õnneks proovitaksegi erinevaid lähene-misi, kuid arvestatav edu pole ühtegi neist saanud. Kas keegi veel mäletab, et LG-l tuli suvel müüki Optimus Pad, millel oli 3D-kaamera ja mis pidi olema revolüt-

siooniline. Mulle meenus see alles käesolevasse testi tahvelarvuteid valides ja proovin pärast selle lause kirjutamist selle ka unustada.

Sony vaatas pikalt Androidiga tahvelarvutite sagimist pealt ja otsustas siis sek-kuda, kuid siiani edutult. Tablet S ja Tablet P jäävad ajaloo prügikasti, sest esimene neist oli lihtsalt tavaline tahvel ja lahe üksnes Sony enda kodutehnika juhtimiseks, teine kahest hingedega ühendatud ekraan-ist koosnev tahvel on aga niisitoode, mis kasutab topeltekraanil ära üksnes murd-

Androidi tahvelarvutitega on üritanud peaaegu kõik suurfirmad, täielikult õnnestunud pole aga keegi

osa kõikidest rakendustest.

Nimekiri neist, kes Androidi-tahvlitega on üritanud, läheks väga pikaks, kuid sel-lest on väga raske midagi välja noppida. Võtsime testi Samsungi uue Galaxy Tab 7.7, millega koos tuli turule ka selle oda-

vam versioon Galaxy Tab 7.0 Plus. Paar päeva enne trükkiminekut saime testi ka uhiuue Android 4.0-ga Asus Transformer Prime'i, mis on üks kõige oodatumaid Androidiga tahvelarvuteid üldse.

Valikut nagu oleks

Acer on tahvelarvuteid palju teinud, ka üks Windows 7-ga tahvel oli meil suvel testis, kuid läbilööki pole tulnud. Testi saime nende ühe parima mudeli Iconia Tab A501. Archoselt võtsime kaks tahvli-t: 10tollise 101 G9 ja ülilodava Arnova 7 G2. HTC tuli suure käraga oma Flyeriga välja, kuid selle kõrge hind ja Android 2.3 pole seda popiks teinud, uurimegi välja, miks nii.

Mida üldse teha Androidiga tahvelarvutiga? Tundub ühelt poolt rumal küsimus, Android Market on ju rakendusi täis, kontrolli sellega kas või enda kodust arvutit või vaata taevakaarti. Idee tasan-diil tundub mugav ka Androidiga voodis vedeledes uudiseid lugeda või kodusest meediaserverist filme vaadata. Kõike seda proovisimegi teha ja vaatasime, kui hästi see välja kukub, ning kas mõnda Androidi tahvli-t oleks mugav kasutada näiteks iPadi asemel.

MARTIN METS

Galaxy Tab väljus iPadi tuulest

Kui aus olla, siis on kogu aeg selge olnud, et Samsung on oma telefonide ja tahvlitega Apple'it arutult jäljendanud. Kohtuasjad ja Samsungi toodete keelustamised pole ju päris laest võetud. Selge on see, et niikaua, kui kedagi jäljendad, oled temast alati maas, tagaajaja rollis, ning jäädki kopeerijaks. Isegi siis, kui need tooted on tegelikult üsna head.

Galaxy Tab'id on siiani olnud ühed kvaliteetsemad Androidi-tahvlid, aga nende viga on olnud see, et need on olnud ikkagi Androidi-tahvlid ja kõik. Seega pole ime, et kui [digi] toimetuse tuppa astub keegi sisse ja näeb laual tahvelarvuti, küsib ta kõigepealt, mida ma sellega teen.

Selles mõttes pole Samsung Galaxy Tab 7.7 mingi erand. See on Androidi-tahvel, aga see on väga mugav Androidi-tahvel, defineerides mõnes mõttes uuesti seitsmetollise tahvelarvuti. Tab 7.7 kaalub kõigest 335 grammi ja on 7 millimeetri paksune. Häm-

Samsung Galaxy Tab 7.7

Hind: umbes 600 €

Müügil: Küsi poodidest

Tehniline info: vaata testi lõpust

Galaxy Tab 7.7 on uuesti defineerinud seitsmetollise tahvli, meile see meeldib

mastav on see, et seitsmetollise ekraani eraldusvõime on 1280 x 800 ning kvaliteet äärmiselt hea: kontrastne ja selge. AMOLED-ekraani puhul tuleb arvestada sellega, et nurga alt vaadates kipuvad värvid muutuma. 335 grammi sisse on peidetud veel 64 GB mälu, SIM-kaardi pesa, GPS ja hulk sensoreid.

Mõned samsungliikud kiisud on sel ikkagi, näiteks küljel asetsev sisselülitamisnupp, ühendusformaad, mis ei ole ei mini-ega micro-USB, vaid mingi oma kaabel andmete ülekandmiseks ja laadimiseks.

Kuigi Tab 7.7 on enamasti kiire, jäävad mingid jõnksatused menüüdes liikudes sisse. iPadid seda ei tee ja kui riistvara pole põõraselt võimas nagu näiteks Asus Transformer Prime'il, siis ei saa Androidiga seadmed neist paraku lahti.

Galaxy Tab 7.7 suurim pluss ongi formaat, hoolimata libedusest, mis võib häirida näiteks raamatut lugedes (aga iPadid on ka parajalt libedad!). On suudetud luua riistvara, mis on iPadist mugavam. Päeva lõpuks jääbki see probleem, et tahvilil on üksnes Android 3.2 (4.0 uuendus on tulemas), mis küll riistvaraliselt on iPadi tuulest välja tulnud ja isegi ehk ette liikunud, kuid kasutusvõimalustel jääb see ikkagi iPadist maha.

KOKKUVÕTE

Samsung Galaxy Tab 7.7 on kõige rohkem valmis Androidiga tahvelarvuti: mugav, kompaktne ja piisavalt võimas. Aga ikkagi on see Android.

HINNE

Seda on ju lausa mõtet osta

Põhimõtteliselt oli ette teada, et Asus Transformer Prime saab olema väga hea. Oleme [digi] juba tavalist Transformerit testinud ja jõudnud arusaamisele, et korralik Androidi-tahvel koos klaviatuuridokiga annab kokku Androidi-tahvli, mille ostmisel on isegi mõtet. Seda ei saa otseselt võrrelda iPadiga ja see ongi hea.

Asus pole meeleheitlikult üritanud iPadil jäljendada, vaid on püüdnud teha midagi, mis on lihtsalt hea, mugav ja funktsionaalne. Ja siin edu võti ongi. Kuigi jah, Samsung on Galaxy Tab 7.7-ga saavutanud edu iPadile külje alla ujudes ja teda jäljendades.

Asus Transformer Prime näeb välja nagu tavaline miniarvuti, kuid alustada võiks sellest, et Transformer Prime on palju kiirem ja võimsam kui mingi suvaline pisisülearvuti. Neljatuumaline 1,3 GHz Nvidia Tegra 3 on ääretult kiire, tõenäoliselt on tegu kõige valedama Androidi jooksvatava seadmega üldse. Ekraan on suurepärase, heade vaatenurkadega, terav ja kontrastne.

Vanal Asus Transformeril olid mõned vead küll, oli ju ikkagi tegu esimese sellist tüüpi

Asus Transformer Prime

Hind: 599 €

Müügil: Elion

Tehniline info: vaata testi lõpust

Eelmise versiooni vigadest on õpitud ja tahvliosa enam ei loksu klaviatuuri küljes

seadmega. Näiteks kippus selle ekraan natuke logisema. Nüüd seda muret enam pole, ekraan püsib oma pesas väga kindlalt. Lisaks on ekraan vana mudeliga võrreldes lausa saja grammi jagu kergemaks muutunud.

Dokk on üsna sarnane varasemaga: tavaline miniarvuti madalate klahvidega klaviatuur, millele on pandud mõned Androidi-spetsiifilised klahvid. Näiteks Escape-klahvi asemel on tagasinupp. Dokis on ikka veel liisaaku ja täissuuruses USB-port, mille kaudu

saab ühendada hiire, klaviatuuri või mälupluuga. Testitud. Kõik töötab.

Klaviatuuri juures ei saa üle ega ümber sellest, et eesti tähestik on ikka veel puudu ja leppida tuleb rootsi või saksa keele täpitähtedega. Pole mingisugust võimalust ise klahvidele tähti või ülesandeid määrata.

Transformer Prime pidi saama Android 4.0 uuenduse jaanuari alguses ja Asus oma sõnu ei söönud: tegu on ainsa tahvelarvutiga, millel jookseb Ice Cream Sandwich. Põhjalikumalt Android 4.0 uuendusi lahkamata võin öelda, et kõige rohkem teeb heameelt see, et 4.0 näeb tegelikult välja üsnagi 3.2 moodi, mõned mugavusuuendused siin ja seal, kuid üldpilt pole muutunud. Tõenäoliselt on stabiilsus pärast Androidi versioonide hektillist hüplemist isegi hea.

Asus Transformer Prime on tahvelarvuti, mille ostmisel näen tõesti mõtet. See on ainuüksi tahvlina väga hea, kuid klaviatuuridokk ja 15 tundi vastu pidav aku teevad sellest seadme, millega on tõesti midagi teha. Koos eesti keele täpitähtedega oleks maksimumhinne garanteeritud.

KOKKUVÕTE

Asus Transformer Prime on ainulaadne tahvelarvuti ja klaviatuuridokki kombinatsioon. Väga kiire ja võimas, aga pange need täpid ka tähtedele peale palun.

HINNE

Tahvel omaette maailmast

Archose tahvlid kasutavad viimasel ajal küll Androidi, kuid nad erinevad miljeoneist Androidi-tootjatest. Esiteks on nende tahvlid kuidagi positiivses mõttes omapärsed ja teiseks on tegu firmaga, millel on tahvelarvutite valmistamise kogemus. Olid nad ju selles paadis enne seda, kui Androidiga tahvlite laiem levik üldse pihta hakkas.

Archos 101 G9 on mõeldud eelkõige hirsontaalvaates kasutamiseks, mõlemal pool on parajalt ruumi, et kumeratest servadest kätega mõnusalt kinni haarata. Kui Acer Iconia Tab on Archosel funktsionaalsem ja rohkemate ühendusvõimalustega, siis kaalub see ka Archosel üle 100 grammi rohkem. See on käes hoides juba päris suur vahe. Archosele omaselt on tagaküljel jalg, mis lubab tahvlit ka laual püsti hoida. Ekraani kvaliteet on korralik: kuigi see läigib, on vaatenurgad rahuldavalt head. Veel üks archoslik lüke on tagaküljel asuv väike eemaldatav kate, mille all on täissuuruses USB-port. Seda on väga mugav kasutada, näiteks mälupulka sinna pannes ei eristu see mingilgi määral tahvli pinnast, vaid jääb peitu. Samuti ei jää hiire

USB-kaabel seetõttu jalgu.

Kui eelmise aasta veebruarikuisse tahvelarvutite testi võitnud Archos Internet Tablet 70 probleemiks oli Android Marketi puudumine, siis seda muret enam pole. Archos 101 G9-l on peal päris standardne Android 3.2 (4.0 on välja kuulutatud) koos kõikide võimalustega. ARMi A9 1,5 GHz protsessor on selle jaoks piisavalt kiire ning HD-filmide vaatamine selle peal pole mingi probleem. Kui tahad sellega mobiilset internetti ka-

Archos 101 G9 Internet Tablet 16GB Turbo

Hind: 349 €

Müügil: Photopoint

Tehniline info: vaata testi lõpust

sutada, siis pead arvestama, et SIM-kaardi pesa pole, USB-porti käiv 3G-adaptter tuleb eraldi juurde osta 50 euro eest.

KOKKUVÕTE

Meeldiv ja natuke omanäoline tahvelarvuti, millel otseselt midagi häda polegi. Galaxy tab 7.7 on lihtsalt mugavam ja Transformer Prime funktsionaalsem.

HINNE

Korralik varustus, selged vead

Aceril on väljas juba päris aukartust äratav hulk tahvelarvuteid ja A501 on nende tippmudel W501 kõrval. Konkureerida võiks see nii iPad 2 kui ka Archos 101-ga, iPadiga isegi hinnas, kui SIM-kaardi kasutamine ei ole eelduseks.

A501 on ikka üks paras kolakas, iPadi-ga sama mõõtu, kuid 150 grammi raskem – käes pole seda kõige mugavam hoida. Ekraan on korraliku kvaliteediga, eriti head on vaatenurgad, kuid arvestada tuleb sellega, et ekraan läigib ja kogub usinalt sõrmejälgi. Ekraani puhul on mõne nurga alt vaadates näha ka pikslivõrgustik.

Lugematute Androidiga tahvlite seast tõuseb Iconia Tab esile hea varustuse poolest: HDMI-väljund; micro-HDMI; täissuuruses USB, mis lubab ühendada hiire ja klaviatuuri; micro-USB; kõrvaklapipesa; SIM-kaardi pesa; kuni 21 Mbit/s andmeühendus; 64 GB mälu; suhteliselt hea Dolby Mobile heli. Nii hästi varustatud tahvleid on vähe ning paraku kergitab see kõik hinda – Aceri tahvel on üks kallimaid Androidi-tahvleid. Acer pole tahvlit oma tarkvaraga koormanud ja kõik tavalised

Android 3.2 võimalused on olemas.

Kui sul aga kõiki pakutud võimalusi vaja ei ole, siis on Acer sinu jaoks lihtsalt üks kallis tahvelarvuti. Ja mitte päris veatu tahvelarvuti. Korpus pole just kõige tugevam: ääristest painutades väändub see tuntuvalt. Sisselülitatud ekraaniga laadides on kuulda õrna häirivat pininat.

Acer on lubanud, et jaanuari jooksul saab

Acer Iconia Tab A501

Hind: 539 € (32 GB 3G-versioon)

Müügil: Euronics

Tehniline info: vaata testi lõpust

A501 ka Android 4.0 uuenduse, kuid jaanuari viimaseks nädalaks ei olnud seda veel juh-tunud.

KOKKUVÕTE

Acer Iconia A501 on korraliku varustusega kallis Androidi-tahvel, millel on hea ekraan, kuid samas paar häirivat viga.

HINNE

Aeg on teinud oma töö

HTC Flyer on hea näide sellest, kui kiiresti tahvelarvutid hapuks lähevad. See oli alles eelmise aasta mais, kui Flyer välja kuulutati. Suvel jõudis see Eestisse. Ja nüüd, pool aastat hiljem, on tegu juba selgelt aegunud tehnoloogiaga.

Idealis võiks Flyer olla tore seitsmetolline tahvel, kõrvuti Samsung Galaxy Tab 7.7-ga - küsitakse ju nende eest poes umbes sama hinda -, aga reaalsuses asuvad need üksteisest valgusaastate kaugusel. Flyer kaalub Galaxy Tab 7.7-st umbes sada grammi rohkem ja on pool sentimeetrit paksem ning seda on kasutades tunda. Kui kõrvutada ekraane, siis on vahe sama mõõtmatu. Samsungi selge ja kontrastse ekraani kõrval on Flyer hägune ja tuhm, peale selle on Flyeri ekraani pikslid silmale selgelt näha.

Flyer on tehtud Android 2.3 silmas pidades - ja see ongi tema suurim probleem. Nii horisontaalselt kui vertikaalselt on all servas kolm puutetundlikku nuppu, mis on aktiivsed vastavalt sellele, kuidas seadet käes hoida. Kui uuendada Flyer Android 3.2 peale (mida me ka tegime), siis lülitatakse need nupud

kõik välja, kuna Android 3.2 nupud on ju ekraanil. Alles jääb tahvel, mille igas servas on kasutult poolteist sentimeetrit tühja musta raami. See pole veel kõik, Flyer kasutab HTC muidu mõistlikku kasutajaliidest Sense, ent see on lihtsalt laiaks venitatud, telefonidele mõeldud operatsioonisüsteem ega ole piisavalt kohandatud tahvli kasutamiseks - tavaliine Android 3.2 ilma lakutud kasutajaliidestitega on sellest märksa mõistlikum valik.

Jah, see on üsna kiire, päris hästi varustatud ja karbis on puutepliats, kuid sellest kõigest pole kasu. Kui lisada tõsiasi, et HTC

HTC Flyer

Hind: 610 €

Müügil: Fauni kaubandus

Tehniline info: vaata testi lõpust

Flyer on ikkagi väga kallis, siis on seda raske kellelegi soovitada ja HTC sõpradel soovitsin oodata, millal Jetstream Eestis müügile tuleb.

HTC pole seda tahvliit veel maha kandnud, sest Android 4.0 uuendus on tulemas.

KOKKUVÕTE

HTC Flyer on testivõtja Galaxy Tab 7.7-ga samas hinnaklassis, kuid nende vahe on realses kasutuses mõõtmatu.

HINNE

Kodus pole sellega midagi teha

Archos Arnova 7 G2 meenutab Androidiga tahvelarvuteid, mis olid meil testis täpselt aasta aega tagasi.

Sellel on Android 2.3, seitsmetollise ekraani eraldusvõime on kõigest 800 x 480 pikslit, ekraan on tuhm, mahutundlik küll, kuid paremate mudelitega on vahe suur ja vahepeal ei saa puutetundlikkusega kuidagi rahul olla.

Varustus on tagasihoidlik ja kuigi ARMi A8 protsessor tiksus 1 GHz peal, pole tahvel kiire. Android Marketi asemele pakutakse mingit poolpidust tasuta rakenduste poodi (nagu eelmise aasta võitjal Archos Internet Tablet 70-l), kuid see viga on häkiga parandatud.

Vähemalt pole Archos Arnova 7 G2 raske, vaid on lausa poolsada grammi kergem kui HTC Flyer, ja käes on seda tänu kumera tele külgedele ja ümaratele nurkadele mugav hoida.

Nagu 10tollisel Archosel on ka Arnova G2-l taga jal, mille peale seda laual toetada. Kuigi plastmassist jal on väga õhuke ja tundub, et see läheb kohe katki, püsib seade

Archos Arnova G2

Hind: 159 €

Müügil: Photopoint

Tehniline info: vaata testi lõpust

laual üllatavalt kindlalt.

Teiseks ühisomaduseks on SIM-kaardi pesa puudumine, selleks tuleb juurde osta 50eurone USB-adapter.

Ja lõpuks hind. Arnova 7 G2 on üks odavamaid Androidiga tahvelarvuteid, lausa neli korda odavam kui Galaxy Tab 7.7, HTC Flyer või Asus Transformer Prime.

Samas on siililegi selge, et nende tahvli-tega Archos antud juhul kuidagi võistelda ei suuda. Pigem on küsimus selles, milleks selline odav tahvel võiks hea olla.

Ehk laomeestele või klienditeenindajatele või mõneks muuks spetsiifiliseks tööalaseks kasutamiseks, kus Galaxy Tab 7.7 oleks selge *overkill*?

Võib-olla tõesti. Koju või reisile kaasa ei võtaks seda aga kindlasti mitte.

KOKKUVÕTE

Archos Arnova 7 G2 põhiargument on madal hind. Kodus pole sellega midagi teha, kuid võib-olla saaks seda kuskil mujal ära kasutada.

HINNE

KOKKUVÕTE JA TULEMUSED

Ühelt poolt on edasinek võrreldes aastataguse tahvelarvutite testiga olnud tohutu. Enamik tahvleid on kiired, käepärased, üsna kerged ja neid on mõnus kasutada.

Teisalt on selge, et ükski testis olnud Androidi tahvel ei kõiguta troonilt iPadi, sest enamikul Androidi-tahvlitel on piisavalt probleeme, millega maadelda. Kui sa mingil põhjusel iPadi ei taha, siis leidub juba alternatiive. Näi-

teks ülikiire ja juba Androidi uusima versiooniga 4.0 Asus Transformer Prime, mis ei üritagi konkureerida iPadiga, vaid ajab oma rida: õhuke ja iPadistki kergem tahvel, millel parem riistvara ja küljes klaviatuuridokk.

Transformer Prime on Androidiga tahvelarvuti, mille järele on tegelikult lausa vajadus ja mis on lahti saanud enamikust eelmise versiooni lastehaigustest. Kui veel saaks kla-

viatuurile kõik eesti täpitähed. Samsung on Galaxy Tab 7.7 näol hakkama saanud tahvliga, mida on tegelikult iPadistki mugavam kasutada, see on väiksem ja kergem ... lihtsalt see on ikkagi Android.

Me ei hakka siin rääkima mingist iPadi maagiast ja religioonist, vaid fakt on see, et iPadiga lihtsalt on rohkem asju, mida teha, ja see ei paista muutuvat.

	iPad 2	Samsung Galaxy Tab 7.7	Asus Transformer Prime	Archos 101 G9	Acer Iconia Tab A501	HTC Flyer	Archos Arnova G2
Protsessor	Kahetuumaline 1 GHz A5	Kahetuumaline 1,4 GHz	1.3 GHz neljatuumaline Tegra 3	A9 1,5 GHz	1 GHz A9 + Tegra 2	1,5 GHz Snapdragon	1 GHz A8
Ekraani diagonaal	9,7 tolli	7,7 tolli	10,1 tolli	10,1	10,1 tolli	7 tolli	7 tolli
Ekraani eraldusvõime	1024 x 768	1280 x 800	1280 x 800	1280 x 800	1280 x 800	1024 x 600	800 x 480
Puutekraani tüüp	mahutundlik	mahutundlik	mahutundlik	mahutundlik	mahutundlik	mahutundlik	mahutundlik
Sisesehitatud mälu	64 GB	64 GB	64 GB	16 GB	64 GB	32 GB	8 GB
Muutmälu	512 MB	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB	512 MB
Mälukaardi pesa	ei	jah	jah	jah	jah	jah	jah
SIM-kaardi pesa	jah	jah	ei	ei	jah	jah	ei
HDMI-väljund	ei	ei	jah, täissuuruses	jah	2x, ka täissuuruses	ei	ei
Kaamera	0,7 Mpx ja 0,5 Mpx	3 Mpx ja 2 Mpx	8 Mpx	2 Mpx ja 2 Mpx	5 Mpx ja 2 Mpx	5 Mpx ja 1,3 Mpx	0,3 Mpx
GPS	jah	jah	jah, täissuuruses	jah	jah	jah	ei
Bluetooth	2.1	3	2.1	2.1	2.1	3	ei
USB	jah	jah	jah, täissuuruses	jah, täissuuruses	jah, täissuuruses	jah	jah
WiFi	a/b/g/n	a/b/g/n	b/g/n	b/g/n	b/g/n	b/g/n	b/g/n
Operatsioonisüsteem	iOS 5	Android 3.2	Android 4.0	Android 3.2	Android 3.2	Android 3.2	Android 2.3
Mõõtmed	241,2 x 185,7 x 8,8 mm	196,7 x 133 x 7,89 mm	263 x 180,8 x 8,3 mm	276 x 167 x 12,6 mm	260 x 177 x 13,3 mm	195,4 x 122 x 13,2 mm	203 x 107 x 12 mm
Kaal	613 g	335 g	586 g + 530 g (dokk)	649 g	777 g	420 g	370 g
Hind	alates umbes 650 eurost	umbes 600 eurot	599 eurot	349 eurot	539 eurot (32 GB 3G-versioon)	610 eurot	159 eurot
Müügil	küsi poodidest	küsi poodidest	Elion	Photopoint	Euronics	Fauni kaubandus	Photopoint
Punkte	väljaspool arvestust	5	4	4	3	2	2
Koht	väljaspool arvestust	1.	2.	3.	4.	5.	6.

1

Samsung Galaxy Tab 7.7

Samsung Galaxy Tab 7.7 on kõige rohkem valmis Androidiga tahvelarvuti: mugav, kompaktna ja piisavalt võimas.

2

Asus Transformer Prime

Asus Transformer Prime on ainulaadne tahvelarvuti ja klaviatuuridoki kombinatsioon. Väga kiire ja võimas, aga pange lõpuks need täpid ka tähtede peale palun.

3

Archos 101 G9 Internet Tablet 16 GB Turbo

Meeldiv ja natuke omanäoline tahvelarvuti, millel otseselt midagi häda polegi. Galaxy Tab 7.7 on lihtsalt mugavam ja Transformer Prime funktsionaalsem.

Odav printer on mõistlik ost kodukontorisse

Kas tänapäeval, kui dokumendivahetuski on elektrooniliseks muutunud, on üldse printeri ostmisel veel mõtet? Mõne jaoks kindlasti on. Pealegi, kui laserprinter maksab nii vähe, miks mitte osta see endale koju, selmet töö- või tuttavate juures printimas käia?

Tõesti, laserprinterid on imeodavaks läinud. Soodsaima mustvalge laserprinteriga saab kõigest 55 euro eest (vanas rahas arvutajaile: 860 krooni eest). Seades hinnapiiriks 100 eurot, jääb sõelale tervelt neli mustvalget laserprinterit, igaüks ise tootjalt: odavaim on Epson AccuLaser M1200 ja kalleim Brother HL-2130. Nende vahel jäävad Canon LBP6000 ja Samsung ML-2160.

Mille järgi printerit valida? Need, kes valivad firmanime järgi, jääksid hätta, sest Canon, Epson ja Brother on kõik vanad tuntud printeritootjad.

Ka võimaluste poolest on need odavaima hinnaklassi printerid suhteliselt sarnased.

Täiesti ootamatu retrolaksu lajab testi odavaim printer Epson M1200, millel on peale USB-liidese ka LPT-liides. Kellel seda veel tänapäeval vaja peaks minema? Kui siiski leidub selliseid arvuteid, millel on LPT, aga mitte USB, siis palun väga, siin on neile sobiv printer.

Väga erilist ja ülimalt uhkete võimalustega printerit nii väikese raha eest ei saa, aga korraliku seadme siiski

Selge on see, et hind seab omad piirangud. Väga erilisi ja uhkete võimalustega printereid nii vähese raha eest tõesti ei saa, korraliku printeri saab aga kindlasti. Kõik testitud printerid teevad seda, mida ühelt lihtsalt laserprinterilt ootaks: printivad korralikult nii teksti kui ka graafikuid, võimaldavad mahutada dokumendi mitu lehekülge ühele lehele, lasevad tekstile lisada vesimärgi jne. Arvete, koolitööde või e-kirjade väljaprintimiseks sobivad neist kõik.

Midagi revolutsioonilist pole printerite tehnoloogias ega tarkvaras viimastel aastatel toimunud ning kui oled hiljaaegu

laserprinterit soetanud, ei ole põhjust hakata seda välja vahetama. Kõik testitud printerid sobivad koju või ka tagasihoidliku printimismahuga väikekontorisse. Kui on vaja väga palju printida, siis ei maksa koonerdada: peaks vaatama kallimate printerite poole, millel on võrgutugi ning mille komponendid taluvad suuremat koormust.

Nii Samsungil kui ka Brotheril on pakuda paar-kolmkümmend eurot kallimaid mudeleid, millel on juba WiFi-tugi (Samsung ML-2165W) või muud võimalused, näiteks automaatdupleks (Brother HL-2240D, Canon LBP6200D). Odavamad värvilaserprinterid saaks kätte juba õige natuke rohkem kui saja euro eest (Samsung CLP-325).

Kui kõige selle edevuse asemel on vaja siiski lihtsat seadet, millega kuus keskmiselt paarkümmend kuni sada lehte välja printida, siis järgnevalt paarilt lehed leiad [digi] soovitusel.

SVEN VAHAR

Kõige kiirem, kõige meeldivam

Canon eristub teistest värvi poolest: päris valge see printer pole, kuid hele toon domineerib ning koos suhteliselt väikese ja kompaktsusega loob see elegantse mulje, mida teistel vastu pakkuda pole. Ent LBP6000 peamine voorus on hoopis kiirus.

Printer on tõesti kiire. Pärast sisselülitamist kulub umbes 10 sekundit, kuni printer end töökorda seab, esimese lehe printimiseks läheb veel umbes sama kaua. Ega teisedki printerid unimütsid pole ja kui stopperiga mõõtma hakata, on vahed väikesed, kõigest paarisekundilised, kuid Canon on ülejäänutest nõksu võrra ees. Esimene leht tuleb välja umbes 10 sekundiga, 50leheküljelise dokumendi printimiseks kulub aega 2.20.

Väga meeldivaks omaduseks on see, et isegi pärast pikemat seanssi ei jää printer tükkiks ajaks undama, vaid jahtub üsna kiirelt maha ja on vait kui sukk. Vähene müra on iga töölauaprinteri üheks eeliseks ja selles on testi kõige tublimad just Canon ja Samsung. Ööseks elektrivõrku jäetud printer ise täies

ti välja ei lülitu, kuid printerit ei tasu selle pärast pidevalt sisse jätta, et kiiremini esimest lehte printida, sest printer on niigi üsna kiire.

Disaini ja kasutusmugavuse poolest väärrib mainimist esiküljel asuv sisselülitamisnupp. Mis selles siis nii erilist on? Aga see, et kui asetada printer riiulisse või lauanurka teiste asjade vahele, siis on esipaneelilt nuppu hõlbus vajutada, kuid Brotheri ja Epsoni küljele taha nurka peidetud nuppu käsikaudu otsida on tülikas.

Teine hästi läbimõeldud element on nõgusalt kaarduv väljastussalve tugi, mis koolutab printerist läbi jooksnud paberid vastassuunas tagasi. Samsungi ja Brotheri puhul jäävad paberid rulli, Canon (ja ka Epson) koolutab need mõistlikult sirgeks.

Printer toetab samale lehele mitme lehekülje printimist (kuni 16) ja ka lehekülje printimist postrina, jaotades sisu erinevate lehtede vahel (samuti kuni 16 lehte). Hea võimalus on määrata juba valmis dokumendi puhul eraldi lisaserv hilisema köitmise jaoks,

Canon i-Sensys LBP6000

Hind: umbes 70 €

Müügil: küsi poodidest

sellisel juhul oskab printer välja arvutada, kui palju tuleb printitavat vähendada, et jääks sobiv ääris. Printimiskvaliteet on ka vaikeseades väga hea. Teksti printimisega saavad kõik hästi hakkama, aga graafika printimise kvaliteet on parim Canonil. Halltoonid on ühtlased ja raster on puhas: ei jää silmatorkavaid horisontaalseid triipe. Üleminekuraster heledate halltoonide ja valge vahel on samuti kaunis ja sujuv. Erinevate värvitoonide taandamisel mustvalgeks rastriks säilivad toonivahed ja väljatrükilt on näha, et 20% sinine ja 20% roheline on erinevad toonid.

Kui Canon oleks 20–30 eurot kallim, ei saaks me sellele esikohta anda. Ent 70 euro eest on printeril nii nägu kui ka tegu ning pole ühtegi suuremat puudust.

KOKKUVÕTE

Nägus, läbimõeldud disainiga ruumi säästev printer koduseks kasutamiseks. Konkurente edestab kiiruses ja graafika printimises.

HINNE

Ei ühtegi suurt miinust

Väike ja tore printer, ainult et kui Canon on peaaegu valge, siis Samsung on täiesti hall ja läikiv. Sama mudelit tehakse ka valgena, kuid seda ei pruugi poes olla, vaid see tuleb võib-olla eraldi tellida.

Kaablid ühendatakse printeriga paremalt tagant nurgast, paremal küljel asuvad ka õhutusavad, seega tuleks see külg vabana hoida. Paber söödetakse alt lahtisest salvest ja väljaprint jookseb ülemisse salve nagu kõigil teistelgi.

Salv mahutab 150 paberilehte, kuid nagu ikka, kehtib see vaid pakist võetud uute paberite kohta. Kui teha käsitsi dupleksit ja kord juba printerist läbi käinud paberid teistpidi pöörata, on mahutavus väiksem, kuna paberite vahele tekivad õhuvahed.

10–20 juba kumeraks koldunud lehe teisele poole printimisega võib juhtuda, et printer ei suuda iga kord uut lehte sisse haarata, vähemalt meie testi käigus juhtus nii. Canon ja Epsoni pabereid sirgendavat nõgusat väljundsalve tuge siin pole.

Esimese lehe saab paarileheküljelise dokumendi puhul kätte umbes 8–9 sekundiga,

Samsung ML-2160

Hind: 79 €

Müügil: Klick

50leheküljelise dokumendi printimine võtab aega 2 minutit ja 40 sekundit.

Vahe Canoniga on 20 sekundit, kuid me ei kujuta ette olukorda, kus see võiks kodustes tingimustes määravaks saada. Lennukile kiirustades saad oma ühe-kaheleheküljelise pleti välja printida ikkagi sama kiirelt.

Sarnaselt Canonile muutub Samsung praktiliselt kohe pärast printimist hiirvaikseks

ning printeri valmisolekust annab märku vaid sinisel hiilgav nupp.

Kui nuppest rääkida, siis selle printeri korpusel asub spetsiaalne nupp, millega saab välja printida ekraanipildi: printeri tarkvara teeb ekraanist tömmise ja saadab selle printerisse. Windows 7 poolt automaatselt installitavad draiverid seda teha ei oska, selles tuleb installida arvutisse Samsungi lisatarkvara.

Kõik muu on standarddraiverites siiski õnneks olemas, sh vesimärk, mitme lehekülje mahutamine ühele lehele, postri printimine ja tooneri säästurežiimi valimine. Midagi erilist või uudset, mida teistel pole, siit aga ei leia.

KOKKUVÕTE

Väike ja asjalik printer, mis teeb kõike hästi, kuid mitte midagi kõige paremini. Kui leiad ML-2160 madalama hinnaga kui Canon LBP600, siis osta Samsung.

HINNE

Miks ta nii suur küll on?

AcuLaser M1200 on ootamatult suur printer. Sügavuses võtab see sama palju ruumi kui Canon või Samsung, kuid on neist kõrgem, ning kui väljundsalve klapp üles tõsta, on printer ligi 35 cm kõrgune. Ainus, millega võiks seletada suurt korpust, on mahukam tooner ja sellega ühendatud trumlikomplekt.

Lauale asetatud M1200 domineerib suuruse ja tumemusta värvi tõttu ning laud näeb välja sedamoodi, nagu oleks sellele äsja maandunud Death Star ning et kohe-kohe ronib paberisalvest välja väike kähisev Darth Vader.

Üks väga eriline asi on printeril siiski teistega võrreldes olemas – tagaküljel on LPT-liides. Kui sul on kodus mõni vanem arvuti, millel on LPT-liides, kuid USB-liidest pole, siis on Epson siinsest valikust ainus, mille osta võiksid.

Draivereid Windows 7 printeri jaoks ise leida ei suuda, need tuleb installida plaadilt või alla laadida Epsoni veebilehelt. See on ülatav, sest Epson võiks küll olla firma, mis peaks suutma Microsoftiga säärased pisi- asjad ära lahendada.

Epson AcuLaser M1200

Hind: 54,99 €

Müügil: Klick

Ka Epson lööb printimisel kõva lärmi, eriti printimist alustades, mitte küll hullusti nagu Brother HL-2130, kuid siiski üsna valjult. Eri- nevalt Brotherist oskab see aga pärast paari minutit jõudeolekut vaikseks jääda. Seadistada selle aja pikkust ei saa, kuid testimine näitas, et pärast mahajahtumist ei jää printer asjata ventilaatorit vuhistama. Esimese

lehe saab kätte umbes 10 sekundiga ja 50 lehekülje printimiseks kulus meie testis aega 2 minutit ja 34 sekundit.

Printitud teksti kvaliteet on Epsonil võrdne teistega ja graafika esitamisel jääb kogunisti Canoni järel teiseks.

Epsoni rastrid on meeldivamad ja loomulikumad, mitte nii tehnilikult ruudulised kui Samsungil ja Brotheril.

Epsoni kahtlaselt soodsa hinna taga on mudeli lõpumüük – neid enam juurde ei toodeta. Printeri täishind jääb umbes 90 euro kanti. Kui suurus ei heiduta, tasub seda mudelit rabada seni, kuni saada on.

KOKKUVÕTE

Printimiskvaliteet ja kiirus on tipp-topp, kuid kitsal kodulaual M1200 jaoks ruumi leidmine võib keeruliseks osutuda. Mudel kaob varsti müügit.

HINNE

Hirmus kära ja müra

Kui Epson on kõrge, siis Brother on pigem lai: selle mahutamiseks tuleb ikka pool lauda puhtaks teha. Epsonil on ainsana testitud printeritest kinnine paberisalg. See on hea, kui printer pikka aega seisab, sest nii ei kogune paberile tolmu ega prahti. Teisest küljest on see halb, sest pole näha, kui palju on salves paberit.

Askeetliku Canoni ühe märgutuluksse asemel on siin korpusel tulukesi terve-nisti neli ja need osutavad tooneri, trumli-või mingile üldisele tõrkele või probleemile. Nagu Samsungil pole ka siin väljundsalve tuge, mis kuumi pabereid vastassuunas sirgeks koolutaks.

Windows 7 oskab printeri ise installida, leides sellele õige draiveri. Printimise alustamine Canoniga võrreldes kiirem ei ole. Miskipärast on printeril vaja iseendaga nõu pida-da ja oma sisikonnas midagi ringi ragistada, enne kui printimist alustama nõustub. See pole surmapatt, aga käivitumiskiiruse vahe on siiski märgatav. 50leheküljelise dokumen-di printimiseks kulub aega 2 minutit ja 30 se-kundit, mis on tubli keskmine tulemus.

Brother HL-2130

Hind: 75 €

Müügil: Euronics

Printeri suurimaks probleemiks osutus lärmakus. Seda, kui printer printimise ajal lõgistas, me miinuseks ei loeks, sest päris hääletut vedamismehhanismi pole olemas, kuid kui üle laua istuv kolleeg küsib, kas printer on katki, et ta säärast häält teeb, siis see juba näitab midagi. Öösel Canoniga printides ei pruugi laua kõrval kätiskis magav lapsuke teist

külgegi keerata, aga Brother ajab ilmselt ka naabrid üles. Terve korrus teab, et näe, see jälle prindib seal.

Eriti häirib see, et pärast printimist jääb ventilaator tööle. Sisselülitatult laual seisev printer undab kogu aeg kuuldavalt. Abi ei ole ka seadistuste alt leitavast parameetrist „sleep time“, mis ei vaigista printerit ei auto-maat- ega käsitsiseadistustega. See-eest on printeril mõned kasulikud valikud, mida kodu-s ehk vaja pole, kuid mis kuluvad kontor-is marjaks ära. Lukustada saab koopi-ate arvu ja kaitsta paroolliga vesimärgi, mis automaatselt igale dokumendile peale prinditakse.

KOKKUVÕTE

Suur ja lärmakas printer, millel pole ühtegi puudusi korvavat omadust. Sobib pigem kontorisse kui koju. Siis aga tasuks osta juba veidi kallim WiFi-ga mudel.

HINNE

KOKKUVÕTE JA TULEMUSED

Printerite valdkonnas pole enam ammu midagi põnevat juhtunud ja üllatusi ei pakkunud ka seekordne test. Mustvalge laserprintimine on nii vana tehnoloogia, et see on kõigil toot-jatel peensusteni välja lihvitud. Teksti printimisel tulevad vahed sisse alles 4-, 3- või 2-punktilise kirja printimisel, kus printer peab teadlikult valima nii või naasuguse taktika, et kiri veel loetav oleks. Muide, see on tõsi küll, et noored kotkasilmad võivad endale kõi-gi testis olnud laseritega 2,5punktises kirjas spikreid teha.

Ka kiiruse poolest on sama hinnaklassi

printerid üsna võrdsed. Jah, 50 lehekülje printimisel koguneb sekundipoolikuid ja Canon edestas Samsungi 20 sekundiga, aga kui mitu korda aastas tuleb ette olukord, kus see määravaks osutub?

Suurimad kvaliteedierinevused ilmnevad graafika printimisel, kus printerite rastrite ja halltoonide üleminekute esitamine silmnähtavalt isesugune. Canon on sujuv ja ühtlane, Samsung on väga kontrastne ja Epsonil on vaikumisi väga head rastrid. Lihtsaid jooniseid ja Exceli diagramme printides neil ausalt öeldes vahet ei ole.

Canon teenib esikoha kõige meeldivama ja sujuvama kasutus kogemuse eest. Printer on nägus, töötab kiirelt ja teistest eristab teda läbimõeldud disain. Ent kui Canon peaks laost otsa saama, võib sama hästi osta ka Samsungi või Epsoni, seda enam, et Epson on teistest kõvasti odavam ning et ka Epsoni toonerid on suuremad ja konkurentidest odavamad. Viie aasta peale jagatuna tuli Epson jooksvate kulude poolest ligi poole soodsam, aga siin oli arvestatud siiski laojääkide soodushindu. Aga miks mitte osta praegu üli-odav hea printer ning viie aasta toonerid.

VÕITJAD

1

Canon i-Sensys LBP6000

Testi kõige meeldivam printer. On väike ja näeb kena välja, kõige kiirem ja printimine temaga sujus kõige mugavamalt.

2

Samsung ML-2160

Samsungilikult hea toode, selles mõttes, et ei midagi erilist, aga hind on hea, teeb kõike, mida peab, ja täitsa hästi.

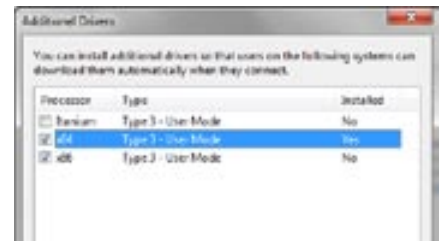
3

Epson AcuLaser M1200

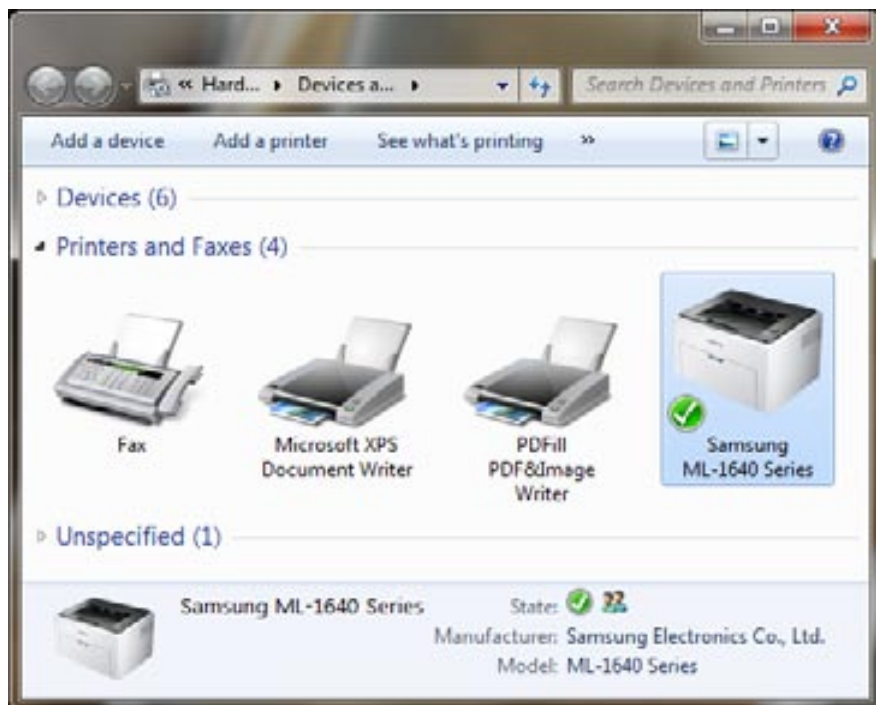
Tootmisest maha võetud mudel, mis on seetõttu superhinnaga, ei ole teistest kvaliteedilt halvem, küll aga suurem.

?

iskasutusse

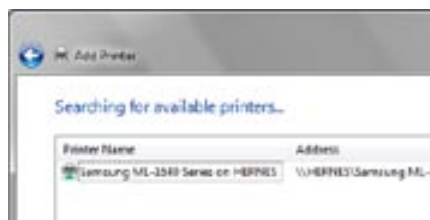

Kui arvutisse on installitud mitme printeri draiverid, tasub alati jälgida, milline neist on vaikeprinter. Nagu näha, on see siin rohelise märgikesega tähistatud.

tud on, peab printimise ajaks olema sisse lülitatud. Ent pane tähele – arvuti peab olema sisse lülitatud, kuid kasutaja ei pea olema Windowsisse sisse logitud. Seega kui printer on teise pereliikme arvuti küljes ja sa tema Windowsi parooli ei tea, pole katki midagi, printer töötab võrgus ikka.

6 Saab ka ilma arvutita
Kui sul on koduses arvutivõrgus mõni nutikam seade, mis oskab ise printerit võrku ühiskasutusse anda, siis oleks mõistlik kasutada hoopis seda. Sääresteks seadmeteks on tavaliselt

kas keskmisest kallimad ruuterid või võrgukettad. Vaata järele, kas sinu kodusel WiFi ruuteril on tagaküljel USB-liides. Kui on, siis otsi välja ruuteri käsiraamat ja uuri, kas sinna saab ühendada printeri. Võib olla, et ei saa, näiteks siis, kui ruuter oskab kasutada ainult USB-liidesega ühendatud kettaseadet, kuid mitte printerit.

Teine seade, mis võib osata printerit võrgu kättesaadavaks teha, on nutikas võrguketas, millel küljes USB-liides. See võib olla ainult mälupulga ja välise kõvaketta jaoks, aga seade võib toetada ka printerit. Taas tasub välja otsida seadme kasutusjuhend.

SVEN VAHAR

KIIRKURSUS

Kuidas ...

valida meediaarvutisse graafikakaarti?

1 Madal hind

Räägime, mida pidada silmas, kui tahad valida enda meediaarvutisse graafikakaarti. Teeme seda kaardi Sapphire Radeon HD 6670 Low Profile näitel. Meediaarvuti graafikakaart ei tohiks olla üle mõistuse kalline, selle peaks kätte saama vähem kui 100 euroga ja see peaks veatult esitama Full HD filme. Selleks pole otstarbekas osta kallist, suurt ja energianäljas mänguritele mõeldud graafikakaarti, millel on võimas ja võib-olla ka lärmakas jahutus. Meediaarvuti peaks olema üsna vaikne.

2 Madal profiil

Meediaarvutid ei ole tavaliselt suured, seega tasuks endale muretseda graafikakaart, mis oleks piisavalt võimas, ent samas madala profiiliga ning ei võtaks arvutis rohkem ruumi kui ühe PCI-E pesa jagu. Kuigi enamik graafikakaarte on tänapäeval suured ja paksud, leidub ka madalama otsa kaarte, millel on madal profiil ja mis on mõeldud eelkõige meediaarvutitesse. Madal profiil on alati kaardi tehnilistes andmetes ära märgitud.

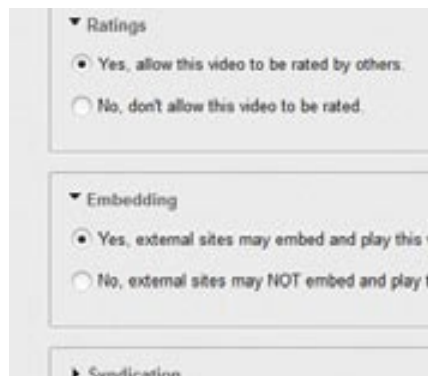
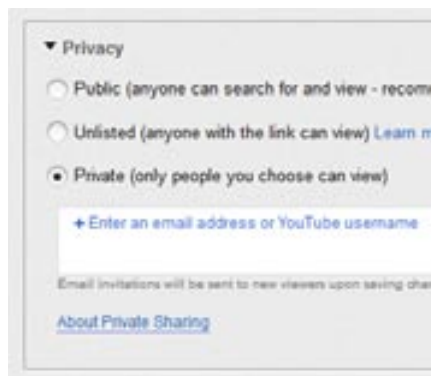
3 Ühendused

Näiteks HD 6670-l on olemas nii HDMI kui ka DVI ning see toetab ka 3D-d, kui on plaan näiteks telerist 3D-filme vaadata. Kui on plaan kasutada mitut kuvarit AMD Eyefinity lahenduses, siis selleks näiteks Sapphire Radeon HD 6670 Low Profile ei kõlba, kuigi paljud alla saajaeurosed AMD-kaardid (isegi samast 6670 sarjast) seda võimaldavad. Seega, kui tahad endale luua näiteks kolme kuvariga töö- või meediaarvutit ja mängimine pole eesmärk, siis tuleb enamik raha kulutada siiski kuvarite peale.

MARTIN METS

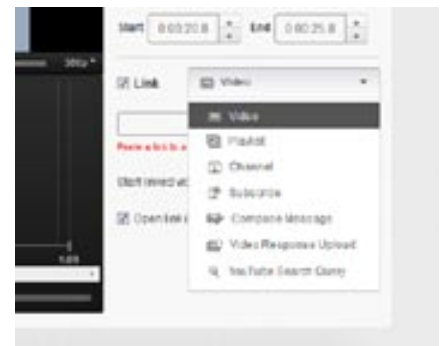
kasutada YouTube'i nii nagu professionaal

Eelmisel kuul alustasime YouTube'i õpetusega päris algusest. Nüüd kaevame ennast sügavamale populaarseimasse videote üleslaadimisportaali ja vaatame, mida teha oma videoga siis, kui see on juba üleval, ja milliseid põnevaid lisavõimalusi YouTube veel pakub.

kommentaari või viited. Seda on tegelikult väga lihtne ka oma videotele lisada: Enda kasutajanimi -> Video Manager -> vali soovitud video -> Edit ja valid saki Annotations.

Avanenud aknast kerki video sobivale kohale ja klõpsa paremal asuvat nuppu „Add Annotation“, kus saab valida ka videosisese kommentaari tüübi. Videole tekkinud tekstimulli saad lohutada sobivasse kohta ja ka määrata, kui kauaks see ekraanile jääb.

1 Video ainult sõpradele

Kui sa ei taha, et kõik sinu üles laaditud videot näeksid, siis saad juba üles laadides valida, et see oleks privaatne, esialgu nähtav üksnes sulle. Kui sul aga on video juba avalikult üles laaditud ja tahad seda hiljem privaatseks muuta (või vastupidi, avalikustada), siis mine Enda kasutajanimi -> Video Manager -> vali soovitud video ja klikka tabalukuikoonil.

Avanevad video privaatsuse muutmise seaded. Kui tahad videot kellegi konkreetsega jagada, siis kirjuta nende YouTube'i kasutajanimed või meiliaadressid vastavas kas-ti ja nad saavad õiguse seda videot näha.

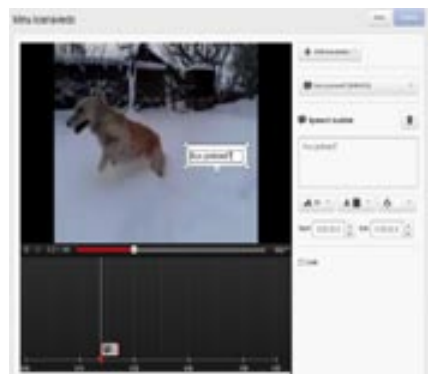
2 Automaatne mängimine

YouTube'i lehel hakkab video automaatselt mängima. Kui lisada aga video enda kodulehele, siis peab kasutaja enne sellele vajutama, et see mängima hakkaks. Kui tahad, et sinu video hakkaks lehel automaatselt mängima, siis lisa „&autoplay=1“ oma videolingi lõppu.

Ole sellega ettevaatlik, sest kõigile ei pruugi automaatselt mängima hakkavad videod meeldida. Kui tahad aga olla eriti järjekindel, siis saad enda video ka automaatselt kordama panna, kirjutades video lingi lõppu veel „&loop=1“. Arvesta ka sellega, et kõik keskkonnad ei pruugi automaatset mängimist toetada, näiteks Facebook või Google+.

3 Ära vii liiklust enda lehel

Kui tahad, et video lõppedes ei näidataks sarnaseid videoid, siis kirjuta lingi lõppu „&rel=0“, kuid arvesta jällegi, et kõikjal ei pruugi see toimida. Samas saad mõnes suhtlusvõrgustikus jälle ise linnukesega valida, kas tahad, et sarnaseid videoid näidataks või mitte. Kui tahad, et sinu videot ei saaks teised kasutada, siis mine Enda kasutajanimi -> Video Manager -> vali soovitud video sätetest Embedding ja lihtsalt keela see ära.

4 Kommentaarid otse videosse

Oled kindlasti märganud, et osadel videotel on jutumullide sees

5 Võimalusi piirab vaid fantaasia

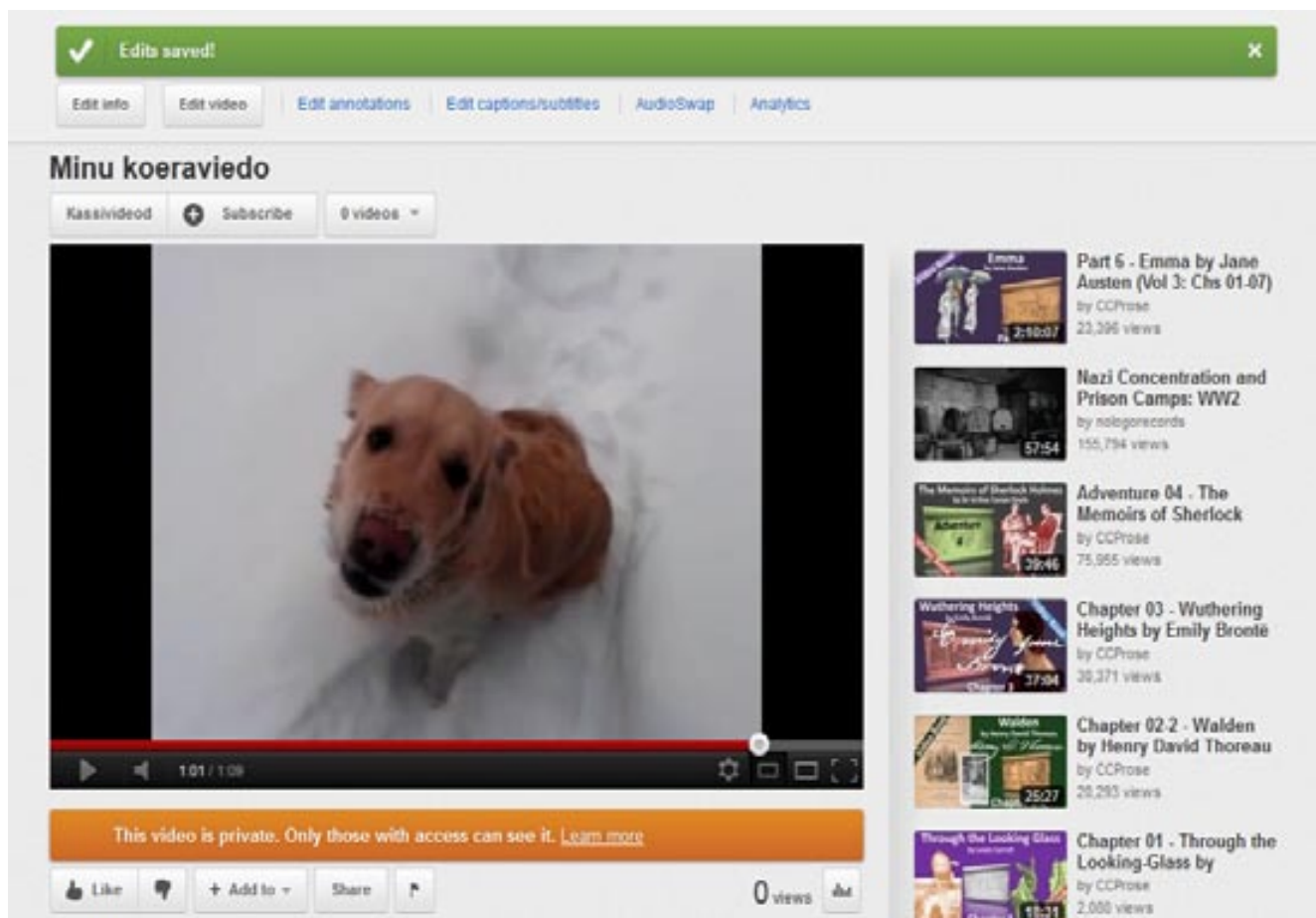
Kommentaari ja nende eri võimalustega saab mängida päris palju, alates kirjatüübi suurusest kuni mulli taustavärvini. Muidugi võiks meeles pidada, et ei tasu enda videoid lihtsate ja mõtetute kommentaaridega üle puistata, pigem mõelda originaalselt ja kasutada neid harva, aga tabavalt.

Üks Annotationite suurimaid võimalusi on linkimine, mida muidu YouTube'i videotest teha ei saa, aga kahjuks töötab see üksnes YouTube'i enda piires. Tehes linnukese Link ette, saab kõnemulle suunata kas teiste videote peale või mõne kanali peale. Lisaks mõned spetsiifilisemad võimalused.

6 Rahulik YouTube

Kui sul on aga kõrini sellest, kuidas Youtube'i videod on täis sähvivaid kommentaare ja muud pudipadi, siis mine lehele www.quiettube.com.

Sa ei pea kõiki kassi- ja koeravideoid inimestele pähe määrima, vaid mõistlik on neid jagada ainult nendega, keda need huvitavad.

Tiri lehel asetsev ikoon enda brauseri tööriistaribale. Kui nüüd mõnda jõledalt ülevõetud YouTube'i videot vaadates sellele lingile vajutad, siis näidatakse seda videot sulle avanevas aknas nii puhtalt ja vaikselt, kui see on üldse võimalik.

7

Linkida ikka saab küll

Nagu öeldud, ei luba YouTube videote linkida. Annotationite ehk kommentaaridega saab linkida ainult YouTube'i enda materjalile. See muudugi ei tähenda, et YouTube'i videotesse ei saa üldse linke panna. Selleks mine lehele www.linkedtube.com. Täida vajalikud väljad videoga, mida soovid linkida, ja pane juurde saidi link, kuhu tahad videol klõpsates juhatada. Salvesta ja sul ongi olemas kood, mis sinu YouTube'i video soovitud lingile juhatab.

8

Aeglane YouTube

Kas sulle tundub, et sinu YouTube'i videod avanevad liiga aeglaselt? Lehel

Kui üleliigne kipub videoid varjutama, siis tasuks neid vaadata läbi QuietTube'i.

tube.com/my_speed saad näha, kui kiiresti YouTube'i lehel sulle videoid alla laaditakse, lisaks on seal ka võrdlus pikema ajaperioodi kohta, mis võib sulle anda vihjeid, miks su YouTube ikkagi on aeglane.

MARTIN METS

Kuidas...

fotodega internetis raha teenida

Uskumatu küll, aga inimesed ei varastagi kõigi oma Powerpointi presentatsioonide ja blogide jaoks fotosid, vaid on mõistlikkuse piires valmis nende eest maksma. Kõik, mida oma fotodega raha teenimiseks vaja läheb, on digikaamera, arvuti ja internetiühendus.

ISTOCKPHOTO

sed bestsellerid on fotod, mida saab kasutada taustapiltidena ja mis kujutavad endast visuaalseid metafoore. Lihtsurelike jaoks on tähtsusetult järgmised pildid, mille tegemiseks pole vaja palgata modelle ega üürida stuudiot: maastikud, maailmakuulsad vaatamisväärsused, tänavaelu ning toidu- ja joogipildid, mida vastupidiselt ülemakstud profiide seisukohale on täiesti edukalt võimalik teha ka kodus, kohvikutes ja restoranides.

1 Vali tasuta liitumisega pildipank
Lehekülgi, mis piltide ülesriputamise eest tasu küsivad, on liiga palju. Kaamera ise maksis juba piisavalt, rohkem küll millelegi kulutada pole mõtet. Suuremad ja paremad pildipangad (nii pildivalikult kui kasutajate arvult), mis liitumise eest tasu ei küsi, on iStockphoto, Shutterstock, BigStockPhoto, Dreamstime ja Fotolia. Pildivalik on üüratu ja tase kõrge, aga need on ka kohad, kus raha tegelikult liigub.

2 Kui palju teenida võib?
Veebiresolutsiooniga fotode hind algab umbes poolest dollarist ning trükikvaliteediga amatöör-fotode eest on inimesed valmis maksma umbes 5-10 dollarit, mille pealt fotograaf teenib protsendi. Kas oled kergelt pettunud? Ent ühte õnnestunud fotot võib müüa sadu kordi selle nimel ise rohkem vaeva nägemata.

3 Loe läbi tingimused
Igal Suure Viisiku liikmel on piltidele omad (kuid üsna sarnased) nõudmised. Kõik nõuavad registreerimisel passi või ID-kaardi koopiat ja reegel on, et vähemalt esimest korda pilte üles laadides läbivad fotod kvaliteedikontrolli, järgmistel kordadel pääseb selle etapita.

Shutterstock tahab näha alustuseks kümme fotot, miinimumnõue on tavaliselt kolm. iStockphoto ja BigStockPhoto nõuavad, et veel enne kasutajaks saamist läbiksid lühikeste testi, mille küsimused puudutavad fotode

õigusi ning nii sisu kui ka tehniliste tingimuste kohta käivaid erinevaid nõudeid.

4 Arvesta karmi sõelaga
Kvaliteedikontroll ei ole sümbolne ja sõel on tihe, aga ükski „ei“ ei ole lõplik ning teatud perioodi järel (keskmiselt kolm päeva) võib uute fotodega uue katse teha. Pane kõik, mis saad, üles Shutterstocki ja iStockphotosse ja ära anna alla, kui nad mõnda fotot ei aktsepteeri. Tõsta need kuhugi mujale. Ükski pildipank ei seo fotograafe ainult endaga, sama foto võib ka mitmesse kohta üles laadida.

5 Müüvad kontorielu, koostöö, toit
Lihtsalt heast pildist on vähe, loeb ikkagi ka see, mida pildil kujutatud on. Statistika järgi müüvad kõige rohkem kaadrid kontorielust ja inimestest koos töötamas ehk midagi, mida kontorirodit oma Powerpointi presentatsioonide sissejuhatavatel slaididel alati kasutada saavad. Järgmi-

6 Unusta ära oma nunnud paljad lapsed, kiisud, pilvepildid
Reeglina ei ole aktsepteeritavad fotod kunstiteostest (maalid, skulptuurid) ja ära parem ürita oma nunnud paljast last rannas pildipanka üles laadida. Maailmas on ka terve rida autorõigustega objekte, mida vastava loata fotode müügi eesmärgil pildistada ei või – näiteks Sydney ooperiteater –, aga kui need osana üldisest linnamaastikust pildile jäävad, ei ole sellest probleemi. Pilved, taevad, vaated lennukiaknast, sinu kass ja lillepeenar – ära võta südamesse, aga need ei huvita kedagi.

7 Elutähtsad märksõnad
Kui fotod on kord juba üles laaditud, on oluline, et neid näeksid võimalikult paljud inimesed. Enamik pildipankades ostlejaid kasutab otsingusõnu, nii et nähtav olemiseks pole vaja teha

ISTOCKPHOTO

Kes fotode asemel videoid või hoopis
illustratsioone teeb, ei pea end
diskrimineerituna tundma: kõik, mis
puudutab fotode müüki, laieneb ka neile.
Kuna konkurents on palju väiksem kui fotode
maailmas, on teenimisvõimalus isegi suurem.

ISTOCKPHOTO

Pildipankade statistika järgi müüvad kõige rohkem fotod, millel näidatakse kontorielu ja koostööd – pildid, mida needsamad kontoriniimesed oma Powerpointi presentatsioonide slaididel kasutada saavad.

muud, kui lisada täpsed märksõnad ja nendega mitte koorderada. Näiteks tomati puhul ei tasu piirduda sõnadega „tomat“, „toit“, „köögivilj“, vaid lisada ka „punane“, „ümarmargune“ jne. Ideede saamiseks vaata, milliseid märksõnu on kasutanud sarnaste fotode autorid. Aga sõnad olgu tõesti seotud pildiga, ära spämmi!

8 Teeni alustuseks kuulsust

Kui suurte pildipankade karmis konkurents on õnneks ei lähe, siis tuleb lihtsalt veel õppida ja harjutada ning samal ajal endale nime teha lehekülgedel, kuhu saab oma fotod tegelikult püüa üles laadida – lihtsalt müük pole nii hästi korraldatud – ja kust toimetajad uusi talente otsimas käivad. Selline on näiteks Flickr.com kui ka uuem ja väiksema kasutajate arvuga 500px.com.

9 Vähe bürokraatiat, vähe raha

Nii Flickr kui 500px tõstavad eraldi lehel välja huvitavamad ja õnnestunud pildid, nii et on siiski lootust mitte minna kaduma sadade tuhandete fotograafide vahele. Pildihulgad on aga metsikud, eriti hoomamatuks, ka kvaliteedilt, on kasvanud Flickr, millele tegelikult astub juba väga tugevalt kannale Facebook oma fotode jagamise võimalustega. 500px on küll väiksema kasutajate arvuga, kuid selles kontekstis võib see isegi hea olla. Väga suureks boonuseks on, et parimate fotode valik ei teki kõigi kasutajate klikke lugedes, vaid selle teevad elukutselised fototoimetajad (on siiski olemas ka eraldi leheküljed „Popular photos“). Ka on leheküljed palju parema disainiga ning paremini liigendatud. Tasuta üleslaadimiste arv on piiratud, kuid alustuseks täiesti piisav. Pii-

ramatu mahu saab osta 50 dollariga aastas. Sellega tulevad kaasa kõikvõimalikud lisavõimalused iPadis sõbralikust portfooliokujundusest kuni Google Analyticsi statistikani.

10 Anna välja oma ajakiri

Pildipangad pole ainus võimalus internetis raha teenida. Leheküljel magcloud.com võib igaüks endale luua oma digiajakirja, mis konkreetse ostusoovi korral ka paberile trükitakse. Fotograafiaga seotud ajakirju on seal saadaval üle viie tuhande, kuid suur osa neist on tegelikult portfooliod või pildikataloogid. (Päris ajakirju kaasautorite ja artiklitega on vähe, üks neist on näiteks Visions, magcloud.com/browse/issue/267087). Nii et lugejaid peaks jätkuma ükskõik mis keeles väljaandele. Ajakirjade hinnad on erinevad, näiteks Visionsi printversioon maksab 17 dollarit (ostja jaoks lisanduvad ka postikulud), digitaalselt saab seda aga lugeda 3,25 dollari eest. Positiivne on see, et paberajakirju saab tööpoolest ka Eestisse tellida. Kui palju ajakirjaga tegelikult raha on võimalik teenida, on segane. Ent tegemise rõõm on kahtlemata suur ning turunduse mõttes on oma fotoajakirja kindlasti fantastiline asi.

11 Seltskonnafotograafist miljonäriks

Varem või hiljem märkab keegi su pingutusi ja edusamme fotograafina ning palkab su pildistama ... ei, mitte pesukataloogi Amazonase vihmametsades, vaid oma lapse sünnipäeva, õe pulma, väikevenna lõpuaktust. Natuke raha ja kohutav peavalu fotodega, mida kõik paberile tahavad, et need siis raamis kaminasimsidele tolmuma asetada. Eestis pole veel kahjuks kättesaadav teenus, mida pakub USA turule PhotoStockPlus.com: laadi pildid üles ja iga huviline saab need lasta endale trükkida ükskõik millele, alustades 10 x 15 cm fotopaberist ja lõpetades T-särgi või tassiga, fotograaf võib kodus diivanil pikutada ja lihtsalt vaadata, kuidas kontole iga ostu pealt protsent tiksub. Eestis on praegu kõige lihtsam ja mugavam kasutada Nagi.ee keskkonda (mahus kuni 1 GB saab pilte üles laadida tasuta), mis pakub võimalust üleslaaditud fotod paberile trükkida ja postiga koju saada. Mingeid foto autorile maksmise süsteeme Nagi.ee ei paku, nii et seda on hea kasutada ainult juhul, kui piltide eest on eelnevalt juba tasutud. Näiteks kui oled pildistanud kellegi tellimuse mõnda sündmust, võid pärast raha laekumist sinna pildid üles laadida ning iga üritusel osalenu saab soovi korral endale meelega pildid otse fotopoodi trükkimiseks saada. Kasuta sel juhul kindlasti privaatse albumi loomise võimalust.

12 Kas teed hoopis videoid?

Vahet pole, samad pildipangad müüvad koos fotodega järjest rohkem ka videoid, graafilist disaini jne. Vaid ajakirja, tapeedi ja paberfoto tegemine võib keerukaks osutada.

SILVIA PÄRMANN

Kuidas andmeside abil luua „lihtne“ kodune videovalve?

Tänases mitmekesisel digimaailmas pakutavate seadmete abil on võimalus igapäev suhteliselt lihtsalt luua oma kodusesse erinevaid telemaatika- ja turvalahendusi.

Telemaatika – ja turvalahenduste all mõistame tehnilisi võimalusi, mis lasevad seadmeid kaugjuhtida ning saada kasutajal infot erinevatelt eemal asuvatelt seadmetelt. Ka telekommunikatsioonimaailm liigub kiirelt oma arengus edasi – operaatorid üle maailma ehitavad välja juba 4G võrke, siis lisandub ka andmesidekiiruste kasvamisest juurde uusi juhtmevabade lahenduste võimalusi. Lähtudes koduste telemaatikalahenduste puhul seekord pigem pildi edastamise võimalusest, võime julgelt arvestada sellega, et EMT 3,5G võrk katab juba kogu Eestit ning antud võrgu andmesidekiirused ja hinnapaketid võimaldavad realiseerida ka videovalve teenuse väga mõistlikul kujul.

Alles avastamata võimalused ja lähtekohad

Andmeside leiab täna rohkem rakendust meie kodudes tavapärasel interneti ühenduse kasutamises, kuid ühe uude võimalusena võib välja tuua ka andmeside kasutamise näiteks „lihtsa“ videovalve loomises koju või maamajja. See võimalus on veel paljudel avastamata, kuna on arvamus, et selle lahenduse realiseerimine on ülejõu käiv ja seda nii tehnilises kui ka hinna mõttes. Ja veel lisanduvad arusaamatud püsikulud! Esmalt peame selgeks tegema, milleks teenust vajatakse, sest ka „lihtsa“ videovalve puhul annab ehitada erineva kvaliteediga teenust.

Lähtekohaks videovalve ehitamisel on kas soov saada objektilt pildikaadreid või vajatakse pildi voogesitlust ning kas voogesitlust vajatakse koos salvestusega näiteks kaamera sisesele mälukaardile, objektile oleval salvestile või siis enda või teenusepakkuja serverisse.

Kaamera valik ja soovitused

Kaamera valiku puhul on olulised mitmed tehnilised näitajad: kas kaamera peab olema juhtmevaba, kliimakindel, pööratav/zoomitav, audio väljundite ja sisendite võimalusega, valgustundlikus ja öö nägemisvõime, mis distantsile mõeldud töötama, objektiiv

vaatenurk, mis koodekit toetab (nt. koodek H264 säästab ca 30% andmeside mahtu), kas privaatsust on lihtne luua (pildi edastus väljalülitava) jne.

Kaamera seadistuse poole pealt võiks välja tuua järgmised soovitused: optimaalne voogesitluse kaadrisagedus on 15 kaadrit/sekundis ja optimaalne pildi üleslaadimiskiiruse vahemikus 700-1024 kb/s. Samuti pole mõtet alati pildikvaliteedis valida maksimum resolutsiooni (VGA, PAL) kuna madalama pildikvaliteediga saame andmeside mahtu optimeerida ning sellest johtuvalt on ka edastatav andmemahut väiksem.

Liikumise ala defineerimine ja kaamera seadistamine

Hea praktika kohaselt paigaldatakse kaamera objektile, ning seadistatakse eemal reaalselt pildi vaatamiseks ning kaamera haldamiseks ligipääsu paroolidega. Edasi määratakse kaamera vaateväljas ala, kus liikumist tuvastada. Kaamerapõhine liikumise tuvastamine ei teostata mitte reaalse liikumise vaateväljas, vaid kaamera pildi muutumises (kaamera jaoks on ka liikumine, kui päikese eest käib pilv läbi ning see on kaamera vaateväljas). Kui liikumise jälgimise ala on defineeritud, siis seadistatakse kaamera liikumise korral saatma näiteks MMS'i või e-maili liikumisele eelnenud ja liikumise ajal

toimunu piltidega. Üldjuhul on mõttekas saata telefoni või e-mailile 3-5 pilti. Reaalne video toimunust salvestatakse kas kaamera mälukaardile või turvalisuse huvides eemal (näiteks majas sees) olevasse salvestusseadmesse või saadetakse internetti, mõnda teenusepakkuja serverisse (pilve). Järgmisena seadistatakse kaamera edastama pilti mobiiltelefonile – reaalsaja videovoog, mis on madala resolutsiooni ja kvaliteediga. Sellega saab klient alati oma mobiiltelefonilt vaadata toimuvat, sõltumata levi kvaliteedist.

Ruuteri ja andmesidepaketi valik

Kui sobiv kaamera on enda jaoks välja valitud, siis videovalve realiseerimiseks peaks paigaldama traadita kohtvõrgu ruuteri sisseehitatud WiFi antenniga ning andmeside edastamiseks EMT SIM-kaardi sobiva hinnapaketi. Modemi valikuks soovime siis EMT kodulehelt uurida müügis olevate „Interneti seadmete“ alajaotusest sobiva mudeli (nt. ZTE MF23 – abiifona toodud ka ruuteri seadistamise juhend videovalve teenusele). Kui objekti asukohas on täna olemas juba ka EMT 4G levia, siis soovime kindlasti kasutada andmete edastamiseks 4G toega ruuterit (nt. EMT-s hetkel müügil olev Huawei B593u). Hinnapaketi osas leiab samuti EMT kodulehelt vajaliku info „EMT Interneti arvutis“, mille abil on võimalik valida üleslaadimiskiiruse ja andmemahu hulga järgi sobiv andmeside pakett (paketi valik sõltub sellest, milline on kaamera pildiedastuse resolutsioon). Oluline komponent on ka andmesidepaketi staatilise IP määramine (EMT pakub ka seda teenust), millega klient saab vaadata kaamera pilti või hallata kaamerat alati sama aadressiga. Ilma staatilise IP aadressita ei ole võimalik eemalt kaamera pilti ilma erilahenduseta vaadata, küll aga saab kaamera endiselt pilte või videot ise interneti suunal edastada (mms, e-mail, serverisse laadimine). EMT mobiilsel andmesidel töötav videokaamera on üles seadud Kiviõli Seiklusturismikeskuse ehitusele Kiviõli tuhamägedel (<http://www.veel.ee/mx-stream/kivioli.htm>).

Tehnika arenedes ei pane me tõenäoliselt varsti enam tähelegi kui palju meie ümber on erinevaid seadmeid, millede abil oleme oma kodused toimetused palju lihtsamaks ja turvalisemaks muutnud. www.emt.ee/internet

Kuidas...

telefoniga videoid vaadata

Jah, muidugi on arvutist või telerist videoid parem vaadata, sest ekraan on suurem ja protsessor võimsam, aga mida teha siis, kui ikka ei viitsi end arvuti taha vedada? Vaata telefonist! Järgnevaga õpetame, kuidas seda teha.

1

Laadi video telefoni

Kõige lihtsam on video lihtsalt telefoni laadida ja see siis seal avada. Selleks ühenda telefon USB-kaabli abil arvutiga ja kopeeri video telefoni. Sa võid video asetada telefoni mälukaardil ükskõik kuhu, iga vähegi mõistlik videorakendus oskab seda kas ise otsida või laseb sul valida kausta, kus videod paiknevad.

Videofaile võid telefoni tõsta ka AirDroidi (vt [digi] nr 81), Dropboxi või mis iganes muu mugava rakenduse abil, mida oled harjunud kasutama.

Kasutades õiget sorti videopleierit, ei pea videoid eelnevalt mõnesse mobiilsesse videovormingusse teisendama nagu vanasti, enamik uuemaid ja paremaid pleiereid oskab taasesitada enam-vähem kõiki levinumaid vorminguid. Teisendamine võib olla endiselt vajalik selleks, et nõrgem telefon jaksaks videot maha mängida, kuid see on tänapäeval juba riistvaraline, mitte tarkvaraline probleem.

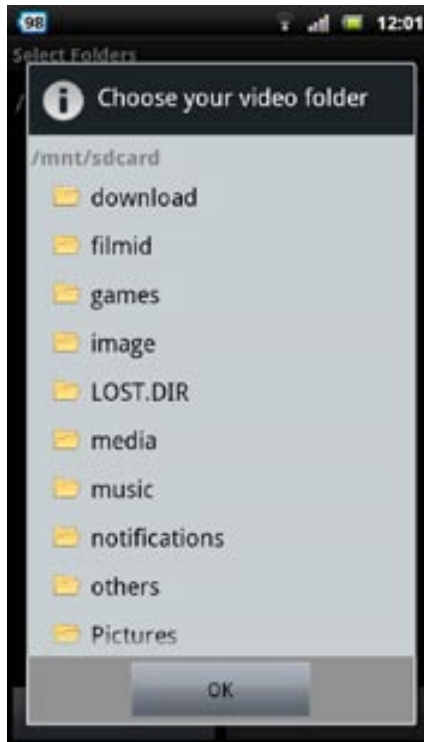

2

Vali sobiv pleier

Android Marketis on kümneid, kui mitte sadu pleiereid. Enda jaoks sobiva pead ise leidma, sest igal on omad plussid ja miinused. Mõni oskab kasutada uute telefonide ja tahvelarvutite protsessorite mitut tuuma, teine jälle oskab paremini näidata ja vormindada subtiitreid, kolmandal on nutikam videote haldamine jne.

Populaarsematest pleieritest võiks nimetada MX Video Playerit, Mobo Video Playerit ja RockPlayerit, kuid kindlasti tasub katsetada ka teiste rakendustega. Iga rakenduse loogika kõigile lihtsalt ei sobi. Proovi julgelt läbi mitmeid rakendusi.

3

Näita ette videote asukoht

Järgmise sammuna pärast rakenduse installimist pead sellele selgeks tegema, kust ta videoid leida võib. Näiteks kui installisid MX Video Playeri, siis tee seda nii. Ava rakenduse menüü (telefoni menüünupuga), vali sealt käsk Preferences ning sealt omakorda Select Folders. Seejärel vajuta nuppu Add ja leia telefoni mälukaardilt kaust, kuhu oled videod laadinud. Kui oled õige kausta leidnud, vajuta nuppu OK. Nüüd oskab MX Video Player seal olevaid videoid jälgida ning järgmisel käivitamisel näitab ikooniga ära sinna ilmunud uued videod.

4

Vaata!

Video vaatamiseks loodetavasti üksikasjalikku juhendit vaja pole, see käib kõigil pleieritel samamoodi: valid filmide nimekirjast sobiva ja vajutad sellele. Tasub teada, et tänu sellele, et telefonil on puuetundlik ekraan, saab vaatamise ajal paljusid toiminguid teha lihtsalt näpuga ekraanil toimetades.

Puutežestide tugi on samuti rakenduseti

erinev, kuid näiteks MX Video Playeril töötavad järgmised liigutused:

- näpuga horisontaalsuunas tõmbamine kerib filmi edasi-tagasi
- näpuga paremas servas üles-alla tõmbamine muudab helitugevust
- näpuga vasemas servas üles-alla tõmbamine muudab heledust
- kahe näpuotsa kokku või lahku tõmbamine suumib videopilti

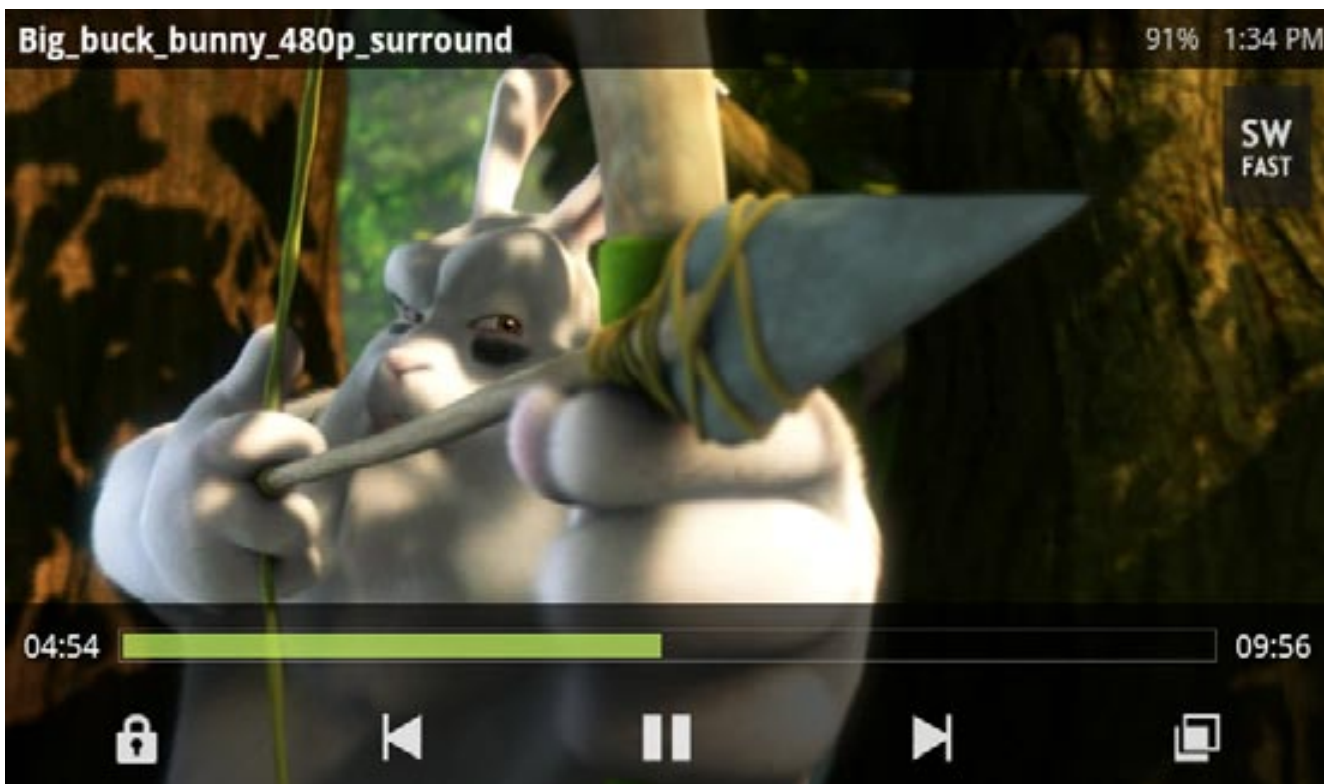
Filmi vaatamise võib igal hetkel katki jätta, sest järgmisel korral oskab pleier jätkata täpselt sama koha pealt.

5

Kuidas vaadata üle võrgu?

Mida teha siis, kui su telefonis on endiselt seesama väike 2 GB mälukaart, mis ostes kaasa anti ja millele sa oled muud kraami nii palju peale salvestanud, et filmid sinna enam ei mahu? Sel juhul võid telefonist filme vaadata üle võrgu neid telefoni laadimata. Selleks on mitmeid võimalusi. On selliseid rakendusi, mille pead arvutis käima panema ning mis siis videovoov võrgus kättesaadavaks teevad, kuid

Ei ole häda midagi, et ekraan liiga väike, sellega harjub ära. Selle eest on videovaramu sul kogu aeg taskus kaasas.

need nõuavad ettevalmistust ja seadistamist ega sobi spontaanseks tahan-kohe-vaatamihakata puhuks.

Kõige lihtsam on anda mõnes koduvõrgu arvutis filmidega kaust ühiskasutusse ning lasta oma telefonil sealt ise filme otse maha mängida. Sellise lähenemise eeliseks on lihtsus ja mugavus, kuid puuduseks see, et võrgu läbilaskevõime ja telefoni jõudlus peavad olema piisavad, et filme sel moel vaadata.

6

Juurkasutaja õigusteta telefonide probleem

Võrguketastelt ja kaustadelt filmide maha mängimiseks on aga üks suur probleem: nimelt ei oska enamik pleiereid ise ühiskasutusse antud kaustu otsida, vaid eeldavad, et videod asuvad kaustas, mis on failisüsteemi külge ühendatud. See tähendab seda, et võrguressursid tuleks Androidi failisüsteemi külge haakida umbes samamoodi, nagu teed seda Windowsi all, haakides teise arvuti kausta oma arvuti külge mõne uue kettatähisega või Linuxi all, haakides võrgukausta nt /mnt alla, kust rakendused seda leida ja kasutada oskavad.

Kahjuks saab seda teha ainult Androidiga, kus sa oled saanud juurkasutaja õigused (root). Kui sa oma telefonis juurkasutaja õigusi hankinud pole, siis tuleb teistmoodi talitada.

7

Installi ES File Explorer

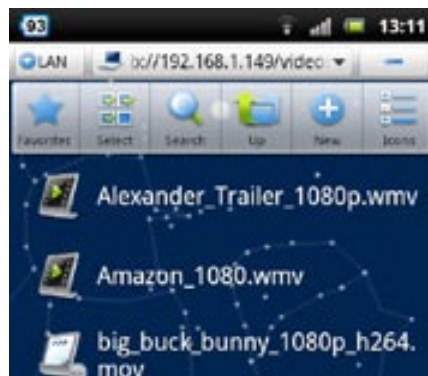
Leia Marketist rakendus ES File Explorer ja installi see. Käivita rakendus ja vali ülevalt vasakult servast tilukesest rippmenüüst, kus vaikimisi on näha valik Local, valik LAN. Uuelt töö-

riistaribalt vali kas käsk Search, kui sul on arvuti võrgus avalikult leitav, või New, kui tahad kõik parameetrid ise ette öelda. Valides New, vali järgmisel kuval käsk Server ja sisesta võrgus oleva arvuti andmed. Arvesta, et pead sisestama IP-aadressi, Windowsi nime lahendamise ei toimi. Õigete andmete sisestamisel tekib sulle LAN-vaatesse uus ikoon äsja loodud ühenduse jaoks.

Sellel vajutades näed tollest arvutist ühiskasutusse antud kausta sisu. Vali sealt vi-

deo ja vajuta seda. ES File Explorer käivitab nüüd telefoni selle rakenduse, mis sul videote mängimiseks installitud on. Kui sul on üks-ainus rakendus, käivitub see, kui mitu, siis küsitakse, millise pleieriga sa videot soovid vaadata.

8

Aga üle interneti?

Vaata [digi] nr 76, kus on juttu Subsonicuga muusika edastamisest. Täpselt samamoodi nagu muusikat saad ka videoid edastada ja maha mängida üle interneti. Subsonic võimaldab jooksvalt vorminguid teisendada, tagades selle, et ka aeglasema ühenduse või nõrgema seadme korral edastatakse telefonile just säärane videopilt, mida see suudab maha mängida.

Taolisi rakendusi on teisigi, nt VLC Direct, kuid need väärivad juba omaette ülevaadet, mida me mõnes järgmises [digi] numbris kindlasti teeme.

SVEN VAHAR

Kas iPhone 4 või 4S?

? Kumba te soovitate osta? Kas iPhone 4 või iPhone 4S? Kas Siri on ka saadaval iPhone 4 jaoks?

D Erinevus seisneb peamiselt selles, et 4S-il on kiirem protsessor ja Siri, mida 4-l ei ole. Samuti on 4S-il palju parem kaamera. Nii et kui küsimus on ilmsalt selles, kumba osta, siis kindlasti iPhone 4S. Kui aga hind on oluline, siis võid rahumeeli ka iPhone 4 osta, sest tegemist on endiselt tipptasemel riistvaraga, millel pole konkurentidega võrreldes midagi häbeneneda. Muide, iPhone 4 on endiselt täiesti ametlikult müügil, Apple tegi sellest 8 GB versiooni, mis ongi mõeldud neile, kes iPhone 4S-i osta ei taha või ei raatsi.

Wii ei lähe internetti

? Tere. Mul on mure. Tahaksin Nintendo Wii internetti saada, nümmoodi et Wii24 lahti saaks. Aga kuidas? Olen isegi Viljandi Euronicsiga kirjavehetust pidanud, aga mingit tulemust see ei andnud.

ALEKSANDER

D WiiConnect24 ei töötagi Eestis, kui sa seda mõtled. Üldiselt peaksid oma Wii saama internetti nii kaabli kui WiFi abil. Kuni sa oma probleemi täpselt ei kirjelda, ei saa ei Euronics ega [digi] sind aidata.

Milline sülearvuti mängurile?

? Tahan teada, millist kolmest arvutist oleks minusugusel mänguril mõttekam osta ja kas need üldse lasevad mängida selliseid mängu nagu „Modern Warfare 3“, „Battlefield 3“, „Anno 2070“, „Batman Arkham City“? Arvutid on HP Pavilion dv6-6B20ey, HP Pavilion g6-1204ey või ASUS K53SC-SX625V.

ROBERT

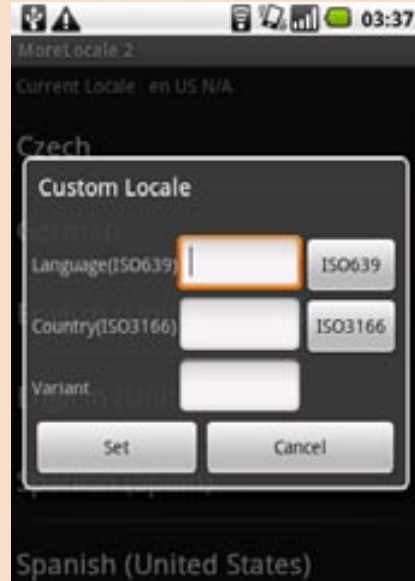
D Kui neist kolmest midagi valida, siis HP Pavilion dv6-6B20ey, teistel jääb graafika ikka väga nõrgaks. Uut arvutit valikusse võttes võta mängude andmelehed ette ja võrdle miinimum- ning soovitatavaid nõudeid arvuti tehniliste andmetega.

Ekraan läheb pimedaks

? Juhtub selline asi, et vahel läheb ekraan pimedaks või vilgub, eriti e-kirju ja online-ajalehti lugedes. Muul ajal seda ei tähelda. Milles võiks viga olla? Arvuti on üsna vana, aga muu toimib. Kas peaks uue kuvari ostma?

D Kui see juhtub ainult siis, kui sa e-kirju loed, siis võib probleem olla mitte kuvaris, vaid hoopis sinu internetibrauseris või graafikaardi draiverites. Nimelt oskavad uued brauserid kasutada graafikaardi kiirendusmodulit parema renderduskiiruse saavutamiseks, kuid see võib mõnede brauseri ja draiverikombinat-

ERITI HEA KÜSIMUS

Kuidas Android eestikeelseks teha?

? Kuidas Androidi menüüsid eestikeelseks saada, kui telefoni keeltevalikus eesti keelt pole? Ja teine küsimus: kuidas saaks telefonil kasutusele võtta eestikeelse klaviatuuri või vähemalt eesti tähed? Kas need kaks asja on omavahel seotud?

RAINER

D Reeglina on nii, et kui telefonis saab valida eestikeelse kasutajaliidese, siis saab klaviatuuril tippida ka eesti tähti, ent need asjad ei pea tingimata olema seotud. Eestikeelseks saad sa Androidi, kui installid rakenduse MoreLocale 2. Selle abil saad eestikeelseks teha ka need Androidiga telefonid, millele tootja

pole vaevaks võtnud eesti keelt kaasa panna, näiteks HTC telefonid.

Ainult eestikeelse sisestuse, mitte kasutajaliidese jaoks on võimalik installida lisaklaviatuur, mis eesti keelt toetab. Proovi rakendust MultiLing Keyboard. Kui sa aga ei saa (telefon on pilgeni täis) või miskipärast ei taha uut rakendust juurde installida, siis saad kasutada järgmist kavalat nippi: kui valid mitu sisestuskeelt, saad klaviatuuril näppu tähel hoides valida kõigi sisestuskeelte pakutavate märkide hulgast. Nii saad eesti keele jaoks vajalikud tähed kokku lap-pida teiste sisestuskeelte abil. Ü-tähe saad saksa klaviatuurilt, õ portugali klaviatuurilt, š-i slovaki klaviatuurilt jne.

sioonide puhul tekitada probleeme. Proovi kasutada mõnda muud brauserit (Firefox asemel Operat, Chrome'i asemel Firefox jne) ja vaata, kas probleem püsib. Kui ei, siis pead riistvaralise kiirendamise välja lülitama. Firefoxil mine selleks menüüs valikusse Options ja tühjenda vahekaardil General märkeruut Use hardware acceleration when available.

Kuidas videolindid digiteerida?

? Tere, Digi. Kas videoid saab muuta digitaalseks? Tahaksin video-kaameraga ülesvõetud filme digitaaliseerida. Kui see on võimalik, siis mis aparatuuriga seda saab teha või kui palju

vastav teenustöö maksab?

ELMAR

D Ise tegemiseks on kaks võimalust. Esimene oleks hankida arvutisse li-sakaart, mis oskab analoogsisendist tulevat videovoogu kõvakettale salvestada. Kõige lihtsama kaardi võib Amazonist saada umbes saja dollari eest. Nimed, mida peaks otsima, on Hauppauge, Pinnacle, Canopus, aga ka ATI TV Wonder ja AverMedia.

Teine võimalus oleks hankida kuskilt videokaamera, millel on analoogsisend ja digitaalväljund. Sel juhul saaksid kaamerasse suunata videomaki või vana kaamera väljundi ning kaamerast selle omakorda üle FireWire arvutisse, kus sa seda juba salvestada saad.

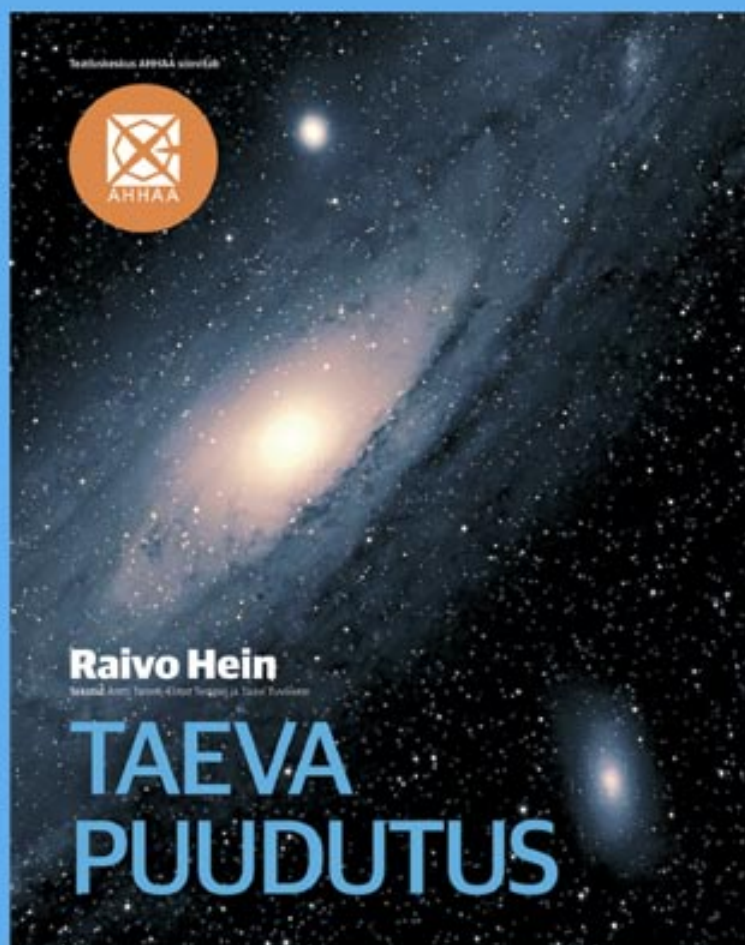

Telli kohe!
Jätkab vaid kiirematele!

Trükisoe tähtteos kosmosefotodest

Pealpool pilvi leidub piiramatus koguses erakordset silmailu – galaktikaid, täheparvi, udukogusid ja planetaarudusid... Üks kaunim kui teine. Kõike seda on jäädvustanud ettevõtja ja harrastustronoom Raivo Hein, kelle parimad astrofotod on koondatud selle aasta ühte kaunimasse raamatusse.

Fotosid ja süvataeva mõistatusi aitavad lahti mõtestada Antti Tamm, Elmo Tempel ja Taavi Tuvikene Tõravere Observatooriumist.

Hind 14,99 €

Raamatu tellimiseks:
Helista 660 97 97
Kirjuta levi@presshouse.ee
Mine aadressile www.telli.ee

Populaarne spordipoiss meeldib ju kõigile

„The Elder Scrolls V: Skyrim” on märulipõhine rollimäng, millest mängurid on aastaid unistanud. Need, kes ootasid Bethseda „Oblivioni” jätku vajalike modifikatsioonidega, ei pea pettuma. Samuti ei pea pettuma reklaami ohvriks langenud esmatutvujad.

„Skyrim” on viimase aja üks tähelepanuväärsemaid meelelahutustooteid, sest see on piisavalt pinnapealne ja samas sügav, mõnusalt vaheldusrikas ja kohati tuim. Veetnud ligi sada tundi mängu seltsis, ise loomustaksin kogemust armastuse-vihkamise suhtena. Üldiselt ikka armastuse ka suks.

Tegemist on ühe vigaseima mänguga, mis saanud aasta mängu tiitleid. Mõneti on „Skyrim” nagu kooli populaarne spordipoiss, kellega matemaatikaõpetaja kurjustab, aga kellele direktor ja koolikaaslaste patsutavad julgustavalt õlale ja kellele ei möödu ükski suurem pidu.

Draakonist sündinu?

Mängu põhilugu keerleb draakonite ümber. Kohe alguses tehakse selgeks, et oled „draakonist sündinu” ja sinu elumissiooni on selgitada välja lentsisalike tekkimise põhjus „Skyrimi” taevas ja loomulikult nende teise ilma saatmine. Draakonid annavad küll mängule suursugusust ja tõsidust juurde, kuid siiski muutub põhiliinist palju huvitavamaks kõrvalmissiooni de täitmine.

Peaaegu kõik nähtav on kättesaadav. Kauguses uttu mattunud mägede juurde võid kas või jalutada.

Leidub nii hiilimisülesandeid, raskeid valikuid kui ka salamaailmade avastamist. Eriti huvitav oli uurida mahajäetud maaaluseid linnu, mille loojateks salapäraselt kadunud päkapikud ja kus tuleb rinda pista robotämblike ja valvuritega. Küberpungi võtmes lahendatud päkapikumaailmad

Graafika on hea põhjus, miks enda arvuti riistvara kriitilise pilguga üle vaadata.

ja nende taustalugu oli kindlasti üks mängu kõrghetki.

Tegelik tõmbenumber on maailm ise. Kuigi pilt sarnaneb viis aastat tagasi ilmunud „Oblivioni” saagaga, on kunstnike töö ja üldine pilt veenev. Kerge on jääda lihtsalt seisma ja vaadata, kuidas kauguses mattuvad mäetipud pilvedesse või kuidas õõtaevas virmalised ümbritsevale vägeva valgusetenduse teevad.

Kõikjale ei jõuagi minna

Mängu eripära on see, et peaaegu kõik nähtav on kättesaadav. Põnev oli kauguses nähtavate mägede juurde jalutada ja mööda juhuslikke kivirahne nende tippu ronida. „Skyrimi” avatud maailm pulbitseb elust: linnad, külad, metsad, asulatevahelised teed ja varemend on täis erinevaid tegelasi, nii sõbralikke kui ka vaenulikke.

Esimesed mängupäevad möödusid mul

lihtsalt ringi käies ja maailmaga tutvudes. Tihti tekkis tunne, nagu oleks mu tegelane osa mõnest J. R. R. Tolkieni jutustusest või suure-earvelisest Hollywoodi möögafilmist.

Kelles ei tekitaks ärevust stseen, kus käid mööda udusse mattunud mägirada ja korraga ilmub ette puukõrgune mammut, kes laisalt mööda tatsub ja keda omakorda karjatab mömiv hiiglane. Kui veel kauguses näed lendamas draakonit, kes ründab külakest, ja kuuled mägedelt kajavaid võitluskarjeid ... Võimas!

Haruldane on mängu puhul maailma ülesehitus ja vabadus ringi liikuda. Veet sin tunde ühe kaardi otsas mööda jäiseid välju kõmpides. Tavaliselt peaksin seda igavaks tegevuseks, kuid mängu tegijad on osanud luua tunde, et kohe-kohe avastad midagi ja leiad eest uue väljakutse. Ja nii ongi! Olgu selleks siis mõni vaenulik

Ühe kiilaspäise antikangelase 5. mäng ilmub tänava.

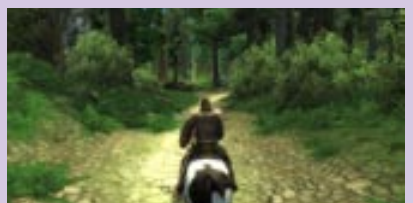
Kes see on? Saada õige vastus enne 25. veebruari aadressile play@digi.ee ja võid võita **Roccati hiiremati Taito King-Size!**

Mäng sobib, kui sulle meeldivad ...

„Fallout 3”

„The Elder Scrolls IV: Oblivion”

AJALUGU

The Elder Scrolls: Arena (1994)

The Elder Scrolls II: Daggerfall (1996)

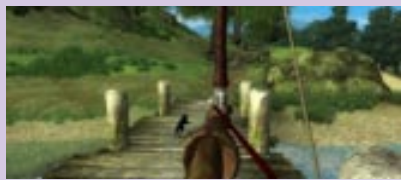
An Elder Scrolls Legend: Battlespire (1997)

The Elder Scrolls Adventures: Redguard (1998)

The Elder Scrolls III: Morrowind (2002), lisapakid Tribunal (2002) ja Bloodmoon (2003)

The Elder Scrolls IV: Oblivion (2006), lisapakid Knights of the Nine (2006) ja Shivering Isles (2007)

„Neetud, miks ma just täna hommikul pidin mõõga teritamise ära unustama ...“

„Skyrimis“ arenevad need oskused ja omadused, mida reaalselt kasutatakse. Igati loogiline ka

elukas või jääväljadel puhkav laevavrakk, kus pesitsevad bandiidid, kelle eemaldamisel pääsed ligi nende aardekiristule. Kust võid omakorda leida uue aardekaardi või mõne maagilise sõrmuse.

Erinevad näod

Mäletan, et „Oblivion“ jäi mul pooleli, kuna ühesugused koopad tüütasid surmani ära ja maailm tundus kuidagi kunstlik ja sillerdav-ilitsev. „Skyrimis“ on miljöö parem: koopad on vaheldusrikkad, mägine ja karm maailm on veenev, tegelased huvitavad ja piisavalt vaheldusrikkad. „Skyrimist“ õhkub omapärast ja hästi õnnestunud stiilitunnetust. Mis seal salata, mõni soine kaardiala ja kasepuud löid tuttavliku kodutunde.

Mängumehaanika on kergesti hoomatav, näpud harjuvad kiiresti erinevates menüüdes ja valikutes orienteeruma. Ta-

had olla maag, kuid samas mõnele luukerele kahekäe haamriga pähe lajatada? Saad. Tahad olla superhiilija ja vajadusel täbarast olukorrast libahundina välja murda? Saad. Mängu tasemete süsteem on geniaalselt õnnestunud!

Käed jäetakse vabaks

Arenevad need oskused ja omadused, mida reaalselt kasutatakse. See loob erinevaid mänguelamusi ja annab võimaluse huvitavateks strateegilisteks lahendusteks. Näiteks kui oled harjunud kasutama kaugrelvi ja maagiat, siis teatud olukordades on parem minna käsitsivõitluse peale üle ja mäng ei karista sind sellises situatsioonis jõunäitajate arendamata jätmise eest.

Peale relvade ja maagia saab lisaoskuse kasutada ka „draakonihüüdu“. Kui mõne draakoni hävitad, saad tema hinge, mille eest omakorda on võimalik avada „draakonihüüdeid“. See mehaanika toimib hästi ja eriti mängu algustundidel – hiljem läheb lentsisalik teise ilma saatmine liiga kergeks.

Kõike, mida maailmas leiad, saad kohe kasutada. Ei pea ootama, millal teatud näitajad piisavalt kõrgele lähevad, et kasutada mõnda erilise omadusega relva.

Pärast lahingut leemekest nosides võid tõdeda, et tuhandetele tegelastele ei olegi ainult kümme erinevat nägu antud.

Hästi on lahendatud kahe käe kasutamine. Nimelt saad ise valida, mida vasakus ja paremas käes hoiad. Kasutades mõlemas käes maagiat, tekib lisajõud, mis teeb efekti veelgi võimsamaks.

Oma saatuse sepp

Tõelise rollimängija unelm on taguda leitud metallidest ise relvi, rüüsid, teha uusi võlujooke ja avastada leitud esemete maagilisi omadusi. „Skyrimis” on see kõik olemas ja veel rohkemgi, võid olla libahunt, kannibal, vampiir ... igäihele midagi.

Tasemete süsteem on piisavalt paindlik ja selge. Teatud kogemuse täitumisel saad valida, millist kolmest põhiomadusest arendada, kas jõudu, maagiat või vastupidavust.

Seejärel saad valida erinevate lisaomaduste arendamise vahel, olgu nendeks siis hävitusmaagia, lukkude muukimine või mis tahes võime arendamine. Kui valikut teha ei taha, saad jätta punktid jagamata ja neid hiljem kasutada – jällegi mõistlik ja paindlik lähenemine!

Mäng on legendaarne oma vigade tõtu ja seda pikalt ei lahkaks. Toon välja eelkõige enda mänguelamust mõjutanud „putukad”. Kulmu pani kortsutama konsoolidelt pärinev menüü: enne mängu tarkvarauuenduse tegemist ei saa harjumuspäraselt hiirega osadel menüüvalikutel klikkida ja lihtsate valikute tegemine tundub ebalogiline.

Kahtlane oli ka vasakule ja paremale käele objekti määramine. Nimelt teatud juhtudel pead enne valima ühe käe relva ja selle uuesti ära panema, et saaks samasse kätte mõne maagilise rünnaku määrata. Varustuses on kola sorteerimine poolik - tihti on vaja palju kerida ja otsida, kuniks vajalik leitud.

Kohati lihtsalt katki

Ühed tülikamad vead olid katkised missioonid. Isegi põhiloo täitmist takistasid mittekäivituvad ülesanded ja dialoogid. Aitas vana salvestuse avamine ja uuesti proovimine ning loomulikult internetist õpetuste otsimine. Mängu maailm on

The Elder Scrolls V: Skyrim

Hind: 44.99

Müügil: Gamestar

Millega mängida? Arvuti (testitud), PS3, Xbox 360

Mängu nautimiseks on vaja: Kahetuumaaline 2 GHz protsessor, 4 GB mälu, Nvidia GeForce GTX 260 / ATI Radeon HD 4890 1 GB või parem graafikakaart

piisavalt suur ja detailne, kuid kohati tekitab tasakaaluküsimus. Olles mõned oskused ja võimed maksimumini arendanud, muutuvad ülesanded kergeteks ja pakuvad vähe pinget.

Korduma kippusid ka näitlejate hääled ja muigele ajasid olukorrad, kus teatud külas tulepallidega elanikke põletades mõni naistegelane meeshäälega karjuma hakkas. Õnneks aitas sõber Google kõikidest kitsaskohtadest üle saada.

MIRKO MIILITS

KOKKUVÕTE

„Skyrimi” tobedad vead ei varjuta positiivset elamust. Eepiline üledoos seiklustest ja draakonitest on saadud. Patsutame populaarsele spordipoisile õlale.

HINNE

[digi]

"Tere tulemast, astuge sisse! Ärge pikslistest välja tehke, need ei hammusta."

Kuubikumaailmast sõltuvuses

Peale vaadates tundub „Minecraft” olevat vägagi lapsik Lego-sarnane klotside ladumine, kuid selles maailmas ootab sind väga sügav ja huvitav tegevus, mis võib su arvuti taha vahel ka hommikutundideni jätta. Sõltuvus on garanteeritud.

„Minecraft” ei ole suurtööstuse mäng, vaid tegemist on väikese indie-mänguga, mille arendajaks on pisike grupp inimesi, kelle eesotsas on rootslane Markus Alexej Persson, mängijatele aga tuntud kui Notch. „Minecrafti” mängides tuleks võtta aeg maha ja arvestada, et see mäng suudab sind arvuti taha jätta pikaks ajaks. Mäng on inspireeritud liivakastimängust „Infiniminer”.

Maailma algosad

„Minecrafti” graafika on piksliline ja kuubikuline, kuid kõik see teebki selle eriliseks ja sügavaks. Iga kord, kui alustad mängus uut maailma, on see värske ja erineb eelnevatest. Saab ka mängus „seed’e” ehk mängu maailmade „seemneid” kasutades kellegi teise maailma või enda eel-

nevat samasugust uuesti genereerida. Maailmade suurused on aukartust äratavad – maailma genereeritakse edasi nii kaua, kuni liigud mingis suunas edasi. On teada, et maailmade suurused saavad olla kuni kaheksa korda suuremad kui meie enda koduplaneet.

Selles suures mängumaailmas pead aga oskama koguda vajalikke ressursse, et ellu jääda. Kui vajalikud hooned ja asjad valmis ehitatud, siis tuleks juba võimsamate ja paremate ressursside kogumiseks uurida, mis toimub allpool mulda ja kive. Maailma sügavustes leidub suuri koopaid ja kaljulõhesid, kuid seal pimedas tegutsedes leidub ka ohtusid kas allakukkumiste või kollide näol.

Suur maailm on täis salapäraseid kohti. Maapinnal võid leida nii suuri ookeane,

kõrbeid kui ka lumiseid nõlvu ning suurtest seentest koosnevaid saarekesi. Samuti arvuti genereeritud külakesi hoonetega ja jõgesid, mis nende kõrvalt mööda voolavad ja kus võid paadiga vaikselt sõita. Maa alt aga võid leida mitmeid muid ehitisi, mahajäetud kaevandusi raudteede ja puitkonstruktsioonidega. *Dungeon*’e ehk vangikonge, kus on kirstudes veidi asju ja keskel pisike kollide tekitaja, võib samuti leida.

Samuti leiab maa alt osa kindlusest, milles on erinevaid ruume, mis kõik on maha jäetud, täis raamatukogusid, erinevaid vangikonge ja muid ruume. Kõige selle keskmes on kuskil aga portaal, mille kaudu saad minna draakonite ja Endermanide kodumaailma või dimensiooni nimega The End ehk lõpp (koht, kus on

KOKKUVÕTE

„Minecraft” on mäng, mis raiskab su aega, kuid see aeg ei ole kindlasti maha visatud. Ggraafikast hoolimata on tegemist väga hea meelelahutusega.

HINNE

Vähemalt üks mäng, mille puhul võib puhta südamega öelda, et piire sellel pole ja kõik on võimalik.

mängu lõppdimensioon). Põhimaailma saad ka teha portaali allmaailma dimensiooni ehk Netherisse, kus aga leidub selle maailmale omaseid struktuure, laavajõesid ja järvi.

Mängus on palju erinevaid vastaseid, neist kuulsaim on kindlasti Creeper, kes su lähedale sattudes vastu taevast lendab ning ümbritsevale keskkonnale viga teeb. Vastastelt saad aga erinevaid ressursse ja ka kogemuspunkte, mille abil saad enda erinevaid rüüsid, tööriistu ja mõõku uuendada erinevate võimalustega.

Kas see saia röstib?

Üks osa mängust võimaldab ka ehitada suuri automaatseid süsteeme, mis koosnevad punase kivi tolmust ja tõrvikutest, mis annavad maha paigutades elektrit edasi. Läbi selle võid ehitada automaatselt ennast parandavaid hooned, sildu või kas või kaunistada maja vilkuvate tulukestega. Internetist võib leida inimesi, kes on ehitanud nii arvuti protsessori ALU kui ka töötavaid kalkulaatoreid, mis näitavad arve suurel ekraanil ja oskavad liita, lahutada, korrutada jne. Kõige selle jaoks peab olema ainult oskusi, aega ning fantaasiat.

Mitmikmäng on kohati isegi parem kui üksikmäng. Kambakesi sõpradega mõnda struktuuri või hoonet ehitada on vägaigi lõbus, või keset tundrat kuuvalgel luukeresid ja elavaid surnuid jahtida. Või kas

Minecraft

Hind: 19.95

Müügil: www.minecraft.net/store

Millega mängida? Arvuti (testitud), iOS, Android, Xbox 360 (alates sügisest)

„Minecraft Classicut“ saab mängida www.minecraft.net/classic/play

või vaadata ja kuulata kuskil kõrgemal seistes, kuidas vihma sajab ning lööb välku, nii et maapind põlema läheb või mõni metsatukk leekima hakkab.

„Minecraftist“ on olemas ka Pocket-versioon Androidi ja iOSiga (saadaval Androidi Marketist ja Apple'i Appstore'ist) nutitelefonidele. See meenutab arvuti-versiooni algset versiooni ehk „Minecraft Classicut“, millest viimane on mängitav tasuta läbi veebibrauseri. 2012. aasta teises pooles on tulemas „Minecraft Xbox Edition“, millel on ka Kinecti tugi.

Kelle ei meeldiks Johnny Depp?

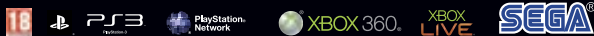
„Minecraft“ peaks meeldima kõigile, kes austavad liivakastimänge ja rollikaid, kuna olemas on paljud rollimängule omased detailid. Soovitaksin proovida seda mängu ka neil, kellele rollimängud väga ei istu. Tegemist on hea mänguga, hoolimata mõnest harvast veast.

TAAVI TAPU

progames

BD BINARY DOMAIN™

MÜÜGIL ALATES
24.02.2012

THE DARKNESS II

MÜÜGIL ALATES 10.02.2012

ProGames kauplus • Rocca al Mare Kaubanduskeskuse 2. korrus
E-P 10-21 • ☎ 6 659 222 • www.progames.ee

Sarja rehvid ei püsi teel

EA Black Box on panustanud „Need For Speedi” seeriasse kõige rohkem: nii hittidega kui ka väiksemate ovatsioonidega vastu võetud mängudega. Pettumuse valmistanud „NFS: Undercoveri” järel saadi lõpuks aru, et igal aastal uut head kihutamismängu toota on raske.

Sarja hakkasid panustama ka teised stuudiod, nt Slightly Mad Studios ja Criterion Games, ning EA Black Box sai rohkem aega oma mängude viimistlemiseks, näiteks värske „Need for Speed: The Runi” jaoks.

Looks on rooliosava Jacki osavõtt ebaseaduslikust tänavakihutamisevõistlusest läbi USA, San Franciscost New Yorki. Tegelaste tausta ei suvatseta selgitada, kuid mingil põhjusel on sangar maffiale võlgu ja võidurahaga saaks elu joonde. Kimamist rikastavad nii korrakaitstajate kui ka kurikaelte maharaputamine.

Esmakordselt saab sarjas liikuda ka jalgsi ja see etendub üksikute põgenemistena nupuvajutusjadade näol. Elamust juurde need eriti aga ei anna ja põhirõhk on ikkagi kiirel sõidul sportautodega.

Esmakordselt saab NFSi mängudes liikuda ka jalgsi, nupuvajutusjadadega. Ei, tänan, me tulime siia sõitma

Stoori osa laseb mängijal 51 sõidu jooksul esimeseks pürgida. Võmmide ja kurjamite kõrval on vastasteks veel üle 200 kaasvõistleja, kellega tavaliikluse ja kurvide vahel manööverdades mõõtu võtta. Kampaania kõrval on veidi rohkem väljakutseid, mis toimuvad samadel teedel pisut muudetud lõikudel ja sama kolme vormi järgi: võida etteantud arv kohti, jõua

ajalimiitide sees kontrollpunktidesse või võida positsioon ajapiiri sees. Mängija viisatakse rajale alati viimasena, kuid kõik algused on lendstardist.

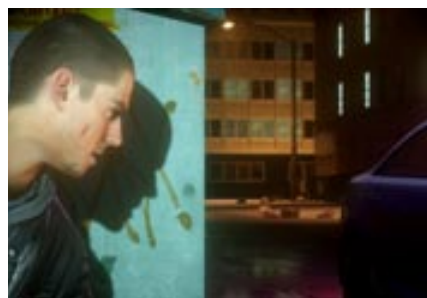
Petlik autovalik

Sõidukeid, millega väljakutsetes ja mitmiksoosas vurada, on „The Runis” rohkesti, lausa mitu tosinat erinevates klassides. Paljud on aga ühe masina erinevad ja/või tuunitud mudelid ning valik sõltub ka mängu versioonist. Nagu ikka, lukustuvad rattad lahti mängu edenedes, kogemuspunkte, tasemeid ja medaleid võites. Kampaanias on juhitavaid masinaid vaid käputäis, kuid märkimist väärib huvitav autode vahetamise viis – võistluse ajal tuleb tanklasse põigata. Kahjuks pole tanklaid kuigi palju ja mõned asetsevad

Välise sära taga on peidus taandareng, mis tekitab tahtmise need rehvid läbi torgata.

Kiirust! Kiirust! Aga mujalt kui siit!

selliselt, et neid ei saa sõitu kaotamata kasutada.

„The Run” kuulub NFSi arkaadikhitumiste perre: ainult väliselt purunevad autod, hea pidamine lumisel ja ja puulehti täis teedel (vaid üksikud lombid ja jääribad on libedad) ja tagajärgedeta liiklusõnnetused, kuigi need ei ole nii ägedad kui Criterioni „Hot Pursuitis”, mis „Burnouti” seeriaga õnnetuste meistriks tõusis.

„Hot Pursuitist” muidugi on õppust võetud ja sarnaseid detaile leiab. Naasnud on ka statistikat pidav ja soovitusi tegev Autolog. Uudiseks on raja vahepunktid, kust mängija jätkab untsuläinud sõitu. Kuigi erineva esitusega, on mõte sama „DIRTidest” tuttava aja tagasikerimisega.

Mitmikosas on kuus võistlusgruppi, ühes sõidus saab olla kuni 16 masinat. Aga midagi ägedat siin pole. Lag, võrguviivitus, on kohati suur ja vastaste autod „hüppavad” ette. Palju on rammivaid rullnokki, tihti tekitab kellegi mikrofon kohutavat kuminat või tuleb sealt lihtsalt Lādina-Ameerika sebiooperlikku vadinat. Lõbu hävitab ka mäng ise, mis tüsatab ausaid sõitjaid, sest autosid tagasi teele

Need for Speed: The Run

Hind: 50.90

Müügil: Euronics

Millega mängida? Arvuti (testitud), PS3, Xbox 360, Wii, 3DS

Mängu nautimiseks on vaja: kahetuuma-line 2,4 GHz protsessor, 3 GB mälu, 512 MB graafikakaart, 18 GB kõvakettaruumi

reset'ivad mängurid visatakse tihti ette.

Frostbite 2 graafikamootor, sama, mis äsja debüteeris „Battlefield 3ga”, toob ekraanidele üldiselt kena pildi, kuigi tehnilise poole pealt rõõmustavad rohkem silmi iga viie sõidu tagant vahetuvad keskkonnad: linnatänavad, kiirteed väljade, metsade ja mägede vahel. Osad neist on kenad ja huvitavad, kuid harva meelde jäävad. Tihti üritab mäng põnevaid olukordi luua, kuid see tuleb harva välja. Õnnestunud hetked, nt politsei teesulgudest ülehüppamine, on aga mängu plussiks. Mägitel lumelaviini eest põgenemise rada on vaatamänguliselt võrreldav superhea „Split/Secondiga” või parimate „Fueli”

momentidega.

Mootorimõirged, kolksud jm heliefektid ning mängu jaoks kirjutatud pingeline atmosfääri täiendav muusika on suurepärase. Kuid samas on rohkelt litsentseeritud kiirerütmilisi muusikapalu, mis allakirjutatu hinnangul on kohutav pullikaka – kunagi varem pole nii palju helivaigistusnuppu vaja olnud! Kuna maitsend on erinevad, siis hinde andmisel isiklik arvamus ei kajastu, kuid fakt on, et üldtunnustatud kiidusõnu heliriba ei saa.

Vii või garantiiremonti ...

Mitmed tehnilised puudujäägid kraabivad särast veel oma osa maha. Mäng unustab nupuseadeid, reset'ib mõnikord ebaõiglaselt autot kontrollpunkti ja viivitab mänguri aega menüüdes. Juhitavus pole nii mõnus, kui võiks olla. Tehisintellekti käitumine on tihti arusaamatu, nende autod pole samade omadustega mängija omaga ja vastastele järelejäudmine juhtub ainult teatud kohtades. Kaameraid võiks olla rohkem, praegu on isegi salongivaade puudu!

LEHO LAHTVEE

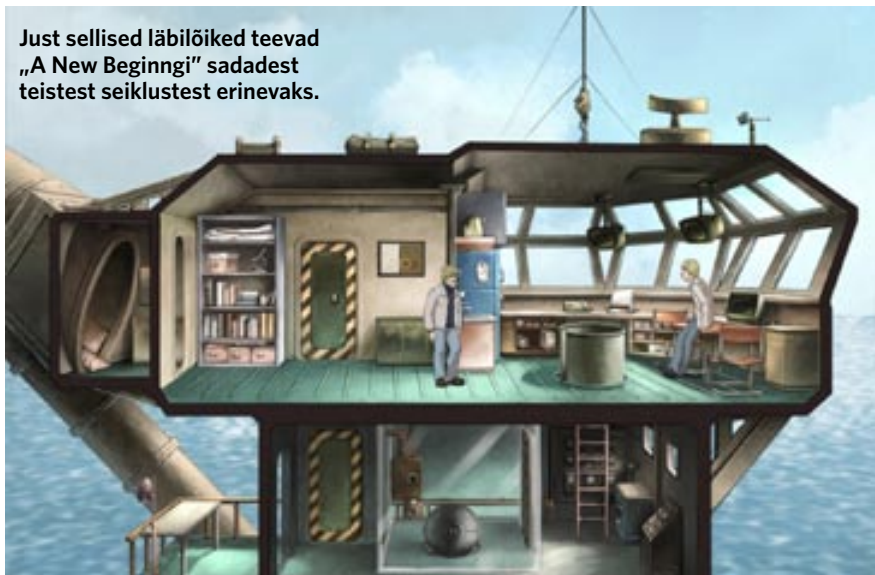
KOKKUVÕTE

„The Run” ei ole kaugeltki nii vapustav kui „Hot Pursuit”. Ka „Need for Speedi” seeria fännile ainult okei ajaviide. EA Black Box vajab uut verd.

HINNE

Just sellised läbilõiked teevad „A New Beginning” sadadest teistest seiklustest erinevaks.

Ka kõige keerulisemas olukorras pole võimalik surma saada.

Saksa ebatäpsus

Saksamaa on kujunenud hiireklikiseikluste mekaks. Seal tehakse aukartust äratavas koguses seiklusi, kuid nende juures torkab silma üks ebasakslaslik asi – nende tehniline pool jätab soovida. Ka „A New Beginning” paneb küsima, mis on saanud saksa täpsusest?

Kõige hullem selle juures on see, et Dae-dalic Entertainmenti (vaata eelmise kuu arvustust „Edna & Harvey: The Breakout”) seiklus on iseenesest õnnestunud. Tegu ei ole klassikaga, kuid siiski väga hea ja sarkastilise seiklusega, mida võiks võrrelda 2010. aasta üllataja „Lost Horizoniga”. Ent „A New Beginning” on sellest sarkastilisem, vähem lõbusam ja märksa tõsisema teemaga.

See ei ole lihtsalt võimalik

Menüüs kaduvast hiirekursorist pole hullu. Kokkujooksmist ja töölauale viskamist esines mängu kestel viis-kuus korda. Aitas taaskäivitust. Kui tegelane keset ekraani nähtamatuks muutub, siis aitab teise ruumi tagasilikumine. Need pole veel kõige hullemad vead. Aga kui ikka ühes kohas salvestusfail katki läheb (tegu on levinud veaga) ja automaatselt eelmisesse peatükki teise tegelase kehasse viskab, siis võib ainult peast kinni hoida ja uusi salvestusfaile guugeldama hakata.

Jah, kõige hullem selle juures on, et „A New Beginning” on tõesti hea mäng, mis viitsib vaeva näha nii loo, dialoogi, mõistatuste kui ka tegelaste arendamisega. Aastaks 2500 on meie planeet niivõrd saastunud, et lõpliku katastroofi ärahoid-

Raske on hinnata seiklusemängu, millel on hea idee, omapärane teostus ja tore lugu, kuid mis on vigu täis

A New Beginning

Hind: 29.95

Müügil: Gamersgate.com

Demo: saab tömmata www.anewbeginning-game.com

Millega mängida? Arvuti (testitud), Wii

Mängu nautimiseks on vaja: 2 GHz protsessor, 1 GB mälu, 256 MB graafikakaart

miseks saadetakse rühm ajarändureid eesotsas idealistliku Fay ja pragmaatilise Salvadoriga tagasi meie aega. Teadlane Bent on terve oma elu pühendanud vetikate uurimisele, et toota neist energiat. Ta on selle arvelt maksnud nii oma tervise kui perega ning lõpuks käega löönud.

Juhitavad tegelased Fay ja Bent on vastuolulised, ent moodustavad hea paari, kelle seiklustele parema maailma nimel

on raske mitte kaasa elada. Mängu algus on terav veel selle tõttu, et kui Fay peab oma seiklustest esmalt Bentile jutustama, siis seda jutustust Fay’na mängides kommenteerib ajarändamist mitteuskuv Bent seda varjamatu sarkasmiga.

Tähelepanuta pole jäänud ka kõrvaltegelased eesotsas Salvadoriga, kes peab kohuseks vahendeid valimata vabastada minevik raiskavast tuumaenergiast. Lemmiktegelaseks aga jäi andmekristalliterminali virtuaalne abiline, kes tõestas, et MS Office’i kõike ja mitte midagi teadev, kuid eelkõige ärritav silmade ja suuga kirjklamber elab edasi ka tulevikus.

„Need asjad ei sobi kokku.”

Mõistatused on keskmise raskusastmega, eelkõige varustusepõhised ja eeldavad asjade üleskorjamist (tühik leiab interaktiivsed kohad). Olemas on ka mõned minimängud, kuid need saab pärast paariminutulist edutut pusimist vahele jätta. Kõike seda toetab korralik kunstnikutöö, millest tahaksin eriti välja tuua erinevad vaatenurgad, mitmetasandilised pildid, kus korraga on võimalik näha erinevates ruumides toimuvat. See on hea vaheldus tavalistele kõrvaltvaates 2D-seiklustele.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

„A New Beginning” on vastuoluline hiireklikiseiklus – hea lugu, arenevad tegelased, huvitavad plaanid –, kuid tehniliselt on mäng jäänud poolikuks.

HINNE

Triller, mille saatel uinuda

Hiireklikiseiklust või pigem interaktiivset jutustust „15 Days” läbib videomängudes suhteliselt harva esinev teema – salajaste röövide teostamine. Huvitava ideega röövimäng pendeldab aga kahe äärmuse, hea ja halva vahel, alistudes kokkuvõttes puudustele.

Peategelanna neu Cathryn peab end oma kunstivaraste pundiga tänapäeva Robin Hoodiks ja annab teenitud raha heategevusele. Võttes vastu uue tööotsa, kummalise, kuid tulutoova, mässitakse tiim eluohtrikku poliitilisse intriigi. Huvitava arengutega lugu on aga tihti hüplik, lünklik ja areneb aeglaselt.

Neli kordamööda juhivat tegelast, kolm varast ja üks paralleelselt tegutsev politseiuurija, külastavad mänguritega Londonit, Pariisi, Washingtoni ja troopilist saart. Enamik tegevuspaiku on kena taustaga, kuid tegelaste välimus ja animatsioonid jätvad soovida. Kaamera asetus on tihti jama, liikumine pole sujuv ega loomutruu ning kolmenädalase tegevusperioodi ajal ei vahetu kellelgi isegi rõivastus.

Suutmatus otsustada

Taustamuusika on seinast seina: vahel väga sobiv, teinekord mitte. Hääletööde tase kõigub, jäädes lõppkokkuvõttes kesiseks. Süüdistada saab näitlejatele ette antud nigelat käsikirja, mis kipub mängust ebameeldivat suhtedraamat vormima.

Kuiigi mängus ei saa surra, teeb mäng seda ise, visates mängijat pidevalt välja töölaualle ja loopides graafikamootori Cougar veateateid. Ühest küljest ei vaja „15 Days” teab mis vinget arvutit, kuid mängus on paar kohta, mis on graafikaardi ja seadete suhtes pirtsakad. See tähendab, et jätkata saab vaid korraliku kaardiga ja seadeid katsetades. Heli on kohutavalt tasakaalust väljas – tihti ei kuule tegelaste kõnet, sest ebaoluline müra on hirmus vali.

Tuim nokitsemine

Enamasti on seiklus lihtne, isegi liiga lihtne: osad ülesanded on sõna otseses mõttes nürid jooksupositsioonid. Kui tekib seisak teadmatuses, on hämming enamasti tingitud mängust, mis ei anna selgelt teada, mida on vaja teha. Hetke eesmärke kuskil kirjas pole. Ainsaks abiks on tühikuvajutusega ilmuvad interaktiivsed kohad, kuiqi selletagi leiab kõik lihtsalt üles.

Ja siis lajatatakse minimängudega! Nõmedate, ebahuvitavate ja rasketega, mis on mängu enda raskusastmega täielikus

Kunstnikud on ilmselgelt kõik ambitsioonid koju jätnud ja toad „Sims 3-ga” teinud.

Emmm ... malet võib ju kodus päris inimestega päris maailmas ka mängida, eks?

„15 Days” on hea näide sellest, et mäng tuleb lasta enne arendajal valmis teha ja siis alles müüki paisata

vastuolus. Õnneks on võimalik need paari minuti möödumise järel vahele jätta.

„15 Days” on järjekordne näide sellest, kuidas levitaja potentsiaalselt hea looga mängu hävitas. Niipea kui DTP Entertainment omandas seiklustespetsi House of Tales, piisutati „15 Days” kiirelt poelet-

15 Days

Hind: 9.95

Müügil: Gamersgate.com

Millega mängida? Arvuti

Mängu nautimiseks on vaja: 2 GHz protsessor, 1 GB mälu, 128 MB graafikakaart

tidele. Kuid mäng ei olnud kaugeltki valmis ja kukkus koduturul Saksamaal läbi. „15 Daysi” võib lugeda House of Talesi luigelauluks, sest pettumuse järel ühendas DTP tolle enda teise stuudioga Cranberry Productions.

LEHO LAHTVEE

KOKKUVÕTE

„15 Days” võinuks olla vägev, kuid ... Praeguses seisus poolikule ja meeletute puudustega mängule ei saa kõrgemat hinnet anda.

HINNE

Realism võib ka lõbus olla

Tundub, et tänapäeval muudetakse suuremate masside ligitõmbamiseks paljud mängud lihtsamaks. „Red Orchestra 2: Heroes of Stalingrad“ puhul aga üritatakse pälvida just nende mängijate heakskiitu, kellele meeldivad keerulised ja raskemad tulistamismängud.

Otse loomulikult toimub mäng Teise maailmasõja ajal ja täpsemalt on keskendunud, nagu nimigi ütleb, Stalingradi lahingule. Mängijatele antakse võimalus võidelda kas venelaste või sakslaste poolel. Nagu varemgi sihhib ka „Red Orchestra 2“ realismi poole. Kui tahad näiteks teada kuulide arvu oma relva salves, siis pead seda ise meeles pidama või spetsiaalselt relvast järele vaatama. Surmasaamiseks piisab vaid ühest kuulist. Kui kuul tabab kätt või jalga, siis hakkad veritsema ja pead haava kiiresti kinni siduma.

Sule parem silmad

Mängu on ehitatud ka varjumissüsteem, mis töötab üllatavalt hästi: ühe nupuvajutusega läheb tegelane kätte taha peitu. Seejärel on võimalik kättevarju tagant välja kiigata või pimesi tulistada. Olemas on ka moraalisisüsteem – nimelt kui näed oma tiimikaaslaste suremas või kui su kätte pihta tulistatakse, siis muutub tegelase liikumine raskeks ja nägemine hakkab tuhmuma. Selline mehaanika innustab tiimitööd, sest nii saab hästi katta kaaslasti, kui nad jooksevad ühest punktist teise.

Head üksikmängu ei ole mõtet „Red Orchestra 2-st“ otsida. Pakutakse küll kahte kampaaniat (venelased/sakslased), kuid kõik missioonid on ülesehituselt samad (võta ära teatud alad või siis hoopis kaitse kindlaid piirkondi) ja kasutavad mitmikmängu kaarte. Sellegipoolest võiks üksikmäng olla põnev, aga kõik rikub ära nii vastaste kui kaaslaste tehisintelligent-si olematus.

Suure osa ajast jooksevad tegelased ringi nagu peata kanad ja kuigi tiimikaaslastele on võimalik käsklusi anda, siis tihti nad ei järgi antud juhiseid efektiivselt. Kui mängija saab surma, siis tuleb ta mängu tagasi tiimikaaslaste asemele (keda on piiratud arv), mis on tegelikult hea, kuna ootamatuid surmasid tuleb ette päris sageli.

„Battlefieldi“ konkurent?

Mitmikmäng on see, millele „Red Orchestra 2“ on keskendunud. Kaardid on suured ja kokku on võimalik madistada koos 63 teise mängijaga. Valida saab kolme erineva mängulaadi vahel. Realistlik mängustiil tähendab, et tempo on

Ajaloo huvilistele on tegu maiusega, realistlikust Mamai kurgaanist traktoritehaseni.

Stalingradi lahingu sangarid olid snaiapid. Proovi mitte nende vaatevälja sattuda.

Mängijatest veel võrgus puudust pole, kuid „Battlefield 3“ ja „Call of Duty“ napsavad neid endale

palju aeglasem kui teistel mängudel ja niisama ringi joostes on surm kiire tulema. Suurim probleem on aga mängijate arv, sest kuigi hetkel veel neist puudust ei tule, siis on „Battlefield 3“ ja „Modern Warfare 3“ oma tööd tegemas. Tuleb loota, et Tripwire jätkab „Red Orchestra 2“ täiustamist sarnaselt eelnevate mängudega ja säilitab oma mängijaskonna.

Visuaalselt näeb mäng üsna hea välja. Ultra sätetel on kõik loomulikult kena, aga nõuded selle jaoks on üpris kõrged. Väga

Red Orchestra 2: Heroes of Stalingrad

Hind: 34.99

Müügil: Steam

Millega mängida? Arvuti

Mängu nautimiseks on vaja: kahetuumaline 2,3 GHz protsessor, 2 GB mälu, 256 MB graafikakaart (Shader Model 3.0 toega)

palju tähelepanu pööratakse detailidele, eelkõige relvade ja tankide puhul. Kuigi tekstuurid ja värvid on kohati ilmetud, siis kaardid ise näevad välja huvitavad ja piisavalt erinevad. Heli on silmapaistvalt hea: mitmesugused sõjapaugud kõlavad ehtsalt. Nüüdseks on tehnilisi probleeme üsna väheks jäänud ja loodame, et nende parandamisega jätkatakse.

SILVER SAUL

KOKKUVÕTE

Kuigi realistlik mänguviis arvatavasti ei passi kõigile, siis neile, kellele meeldib keerukas ja tiimitööd vajav mitmikmäng, peaks „Red Orchestra 2“ sobima.

HINNE

Lõksud on kasulikud kui toores jõud, aga vahepeal tuleb endal ka käed mustaks teha.

Mängu peategelane pole karbi kõige kirkam värvikriit, kuid see-eest vintske.

Valu rohenahkadele!

Pärast selle mängu väljatulekut tuleb võib-olla mäekollid lisada punasesse raamatusse, sest seekord on nende hävitamine saanud eesmärgiks omaette. Hüüumärgiga pealkiri „Orcs Must Die!” teeb selle ka naiivsevõitu peategelasele selgeks.

Mängija leiab ennast võluri õpipoisil rollist. Pärast mentori surma on õpipoisile jäänud väga vastutusrikas ülesanne: nimelt on tema nutikus viimaseks rindeks lõputute kolliarmeede ja rahumeelsete inimeste vahel. Võlurihakatis peab valvama maagilisi portaale, kuhu orgid ja nende kaaselukad sisse tahavad tungida. Probleem seisneb aga selles, et tahtmatult maailmapäästja rolli sattunu on juhtumisi loll nagu lauajalg.

Mida pakkuda ootamatutele külalistele?

„Orcs Must Die!” lugu ei ole just „Kalevipoeg” ega „Silent Hill 2”, aga loob hea põhjenduse, miks üks üksik jobu tuhandeid orke portaalidesse lippamast takistama peaks. Mängija saab valida kindla arvu lõkse, loitse ja relvi (ainult amb on alati kaasas), et kindlustesse tunginud orgihordid pidama saada.

Sisepäase on enamasti mitu ja vastaseid mitmesuguseid: mõned väikesed ja kiired, mõned suured ja vihased, mõned tiivadega. Kaitsesüsteemide ladus töötama saamine nõuab taibukust, sageli peab pidevalt närvilise projektijuhil kombel edasi-tagasi jooksuma ja kõigel silma peal hoidma.

Põimides kokku eri mängustiile, on nii strateegia- kui ka märuliosa täiesti pädevad ja sulanduvad tervikuks

Orcs Must Die!

Hind: 10.99

Müügil: Steam

Millega mängida? Arvuti (testitud), Xbox 360

Demo: saab tõmmata Steamist

Mängu nautimiseks on vaja: Kahetuumaalne 2 GHz protsessor, 2 GB mälu, 256 MB graafikakaart

Mängu käik on kaasahaarav ja pakub väljakutseid. Sissetungijaid tuleb torgata, lõikuda, põletada, happesse lennutada, neile tõrva pähe kallata ja neid igatpidi tümitada, et nad iga hinna eest portaalidest eemal hoida. Tasemetel läbimise eest saab punkte, mille eest oma lõkse ja oskusi parandada, ning need tulevad kaasa ka järgmisele raskustasemele. Orgiverega

väljateenitud raha saab kulutada ka spetsialiseerumisoskustele, mis paraku pole väga põhjalikult läbi mõeldud. „Orcs Must Die!” on vaheldusrikas, kuid kokkuvõttes kasutab enamik mängijad samu toimivad lõksu- ja loitsukombinatsioone üha uuesti, selle asemel et väga palju eksperimenteerida.

Keskaeg ja hiphop

Mängu graafika on multikalik ja meenu tab rohkem kui vihjamisi „World of Warcrafti”. Arvestades mängu hinda, ei ole pilt kaugeltki mitte halb, kuigi lapsikuvõitu stiil ja huumor ei pruugi kõigile sobida. Rohkem kiidusõnu väärrib muusika, mis on samal ajal lõbus ja sobiv – planeerimise ajal kõlab IQ-d tõstev mõtlemismuusika, orkide sissetungi ajal aga läheb metal’iks, kuuleb ka baroki hiphoppi.

„Orcs Must Die!” võib olla kohati tobe, aga nii nagu õpipoisist peategelane on ka mäng omamoodi sümboolne. Põimides kokku erinevaid mängustiile, on nii strateegia- kui ka märuliosa täiesti pädevad ja sulanduvad suurepäraselt üheks lõbusaks ja nakatavaks ajaviiteks. Meelelahutus on iga euro kohta palju ja orgigenotsiidihuvilistele jagub tegevust mõneks ajaks.

REIN ZOBEL II

KOKKUVÕTE

„Orcs Must Die!” sulatab tower defence'i tüüpi mängude lõksuseadmise ja kolmanda isiku vaates märuli kokku üheks korralikuks orgitapuks.

HINNE

Kärbseid süüa pole soovitatav, nad võivad sinna pesa teha.

Arvad et sul oli raske lapsepõlv? Arva uuesti.

Imiku metamorfoosid

„The Binding of Isaac” on minu jaoks eelmise aasta parim tulistamismäng. Või vähemalt on see tulistamismäng, mille üksikosal on suurim taasmängitavusväärtus. Kui muidugi väikelast, kes silmadest pisaraid lennutab, üldse saab selle žanri raamidesse mahutada.

Isaac ja ta ema elavad idülliliselt. Isaac mängib, ema vaatab kristlikku televisiooni. Ühel kenal päeval saab aga ema kõrgemalt poolt sõnumi, et oma pühendumist peab ta tõestama Isaaci tapmisega. Isaac põgeneb keldrisse, kus asuvad sajad väärastunud ja sümbolismist nõretavad nälgijad elukad.

Pisarakuulikesed

„The Binding of Isaac” on 2D-tulistamismäng, millel rohkelt rollikale omaseid elemente. Iga juhuslikult genereeritud tase koosneb tubadest. Kui tuba on vastastest tühjenud, siis saab järgmisesse edasi liikuda. Igal tasemel on boss, keda alistades saab edasi liikuda järgmisele tasemele. Tegelikult saab mängu kuus algset taset läbi teha isegi poole tunniga.

Tundub võib-olla igav ja lihtne, kuid ... salvestada ei saa, on ainult üks elu, mille jooksul tuleb jõuda nii kaugele kui võimalik. Teiseks on igal tasemel üks või enam passiivset erivõimet – näiteks võime lennata, objekte magnetiga haarata, vastaseid peletada –, mis kõik muudavad tegelese väljanägemist. Neile lisanduvad veel kahte liiki aktiivsed võimed, näiteks teriseriba taastamine või toa täitmine pom-

**Mängu juhuslikkus, teadmat-
tus, alati otsast alustamine
pole üllataval kombel mitte
frustreeriv, vaid lõbus**

The Binding of Isaac

Hind: 4,99

Müügil: Steam

Millega mängida?: arvuti

Mängu nautimiseks on vaja: 2,5 GHz protsessor, 1 GB mälu, DirectX 9.0c ühilduv graafikakaart

midega. Kuna võimeid on meeletus koguses, siis on mäng tõesti iga kord erinev.

Eriti lõbusaks (jah, mitte frustreerivaks) teeb mängu teadmatuse – keldrist korjatud tablettide toime on igas mängus erinev ja nende söömine võib lõppeda kiiruse juurdeandmise asemel tervistkahjustava kõhulahtisusega. Tarokaartidel ei ole mingit seletust, kuid nende toime tasub

meelde jätta, mõni võib visata sind igal tasemel asuvasse salaruumi, teine aga otse taseme lõpubossi juurde. Bosse on üle 20 ja mängu korduvalt läbides tekib neid veel juurde.

Muteerumine algajatele

Näiteks võid mängu lõpetada väikese lendava kuradina, kellel on kõikenägevad röntgenprillid, kes pillub silmist laserit ja kelle ümber türleb pisike rünnakkärbes. Lahti saab lukustada ka teisi tegelasi, kes vastavad üldjoontes klassikalistele rolliklassidele ning erinevad teravuse, kiiruse, tugevuse ja laskeulatuse poolest. Kuigi graafiliselt on tegu vähenõudliku mänguga, siis visuaalselt näeb see välja häirivalt mõnus ja isegi võiks öelda, et lõbus.

„The Binding of Isaac” on „Bastioni” kõrval üks eelmise aasta parimaid mänge, mille väljaandjaks ei ole mõni suurarendaja. Neid kahte mängu ühendab lisaks veel läbimõeldud taustamuusika, „Bastioni” mõtlikuma muusika kõrval on Isaaci kummardus NESi Zeldale küll karedam ja eepilisem, kuid toimib valatult. Välja on kuulutatud juba ka lisapakki „Wrath of the Lamb”, mis lisab juurde uusi tasemeid, elukaid ja erivõimeid.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

„The Binding of Isaac” on odav, aga suurepärase juhuslikult genereeritava rollikamandi, mis nõretab sümbolismist ja on põrgulikult sõltuvust tekitav.

HINNE

▶ ARGIPÄEVAMÄNGUD

Värviline lillebukett

Kuigi olemas on Windowsile kohaselt „Minesweeper“ koos saavutuste, ajapiirangute, edetabelite ja muude lisadega, siis sellest me rääkima ei hakka. Võtame ette hoopis teise ajutööd pakkuva mängu „Flowerz“.

Idee on lihtne: külvad lilli ja pead sama värvi lilledest kokku saama vähemalt kolmese rea. Asi läheb aga keerulisemaks, kui lillede õied on teist värvi – selle tagajärjel ei kao lilled ära, vaid asemele kasvavad uued, õievärvi lilled.

Alguses üsna lihtsana näiv mäng muutub alates kümnest tasemest juba päris keeruliseks ja sõltuvust tekitavaks ning saavutuste tagaajamine pikendab peenras sõrmede mullaseks tegevise aega märgatavalt.

Flowerz

Hind: Tasuta
Müügil: WP7 Marketplace
Hinne: 5

Breeze

Hind: Tasuta
Müügil: WP7 Marketplace
Hinne: 3

Tuulest viidud

„Breeze“ on inspireeritud sellistest mängudest nagu „Flow“, „Flower“ ja „Eufhoria“, kuigi nende mängude visuaalsele ja kunstilisele tasemele ei jõua see ligilähedalegi. Mängu ideeks on kontrollida tuult ja tuules lendlevat lilleõit.

Lilleõis peab igal tasemel jõudma mingisse kindlasse punkti. Keeruliselt läheb siis, kui lilleõis peab sinna punkti jõudma mingi kindla kiirusega. Põnevaks teeb mängu see, et juhtida saab nii sõrmega kui ka telefoni kallutades. Alguses üsna lihtne mäng muutub aga järgnevates tasemetes üsnagi frustrerivaks, ehkki õit saab paar korda ka pidurdada. Hoolimata saavutustest ei teki suurt soovi mängu päris lõpuni teha.

Windows Phone 7 mängud

Microsofti nutitelefonide operatsioonisüsteem on väga mõnus. Eriti mõnus on selle juures veel ühendatus mänguteenusega Xbox Live / Games for Windows Live ja saavutuste olemasolu. Eestist mängu osta ei saa ja meil tuleb leppida tasuta valikuga.

Bug Village

Hind: Tasuta
Müügil: WP7 Marketplace
Hinne: 4

Pinisevad putukad

„Bug Village“ on putukakoloonia simulaator. Kena multifilmiliku graafika toel saab ehitada sipelgate ja mesilaste küla, panna neid ressursse koguma ja neile erinevaid hooneid ehitama.

Kui sulle meeldivad simslilikud või lihtsalt kergelt lapsikud vägivaldatud külaehitamised, siis on see mäng just sulle. Või pigem on see mäng väikestele lastele, et enda isalt-emalt nutitelefoniga mängimiseks kätte saada. Hoiatus antud!

Kehv on aga see, et pikemas perspektiivis jääb mänguosa aina väiksemaks ja oluliseks muutub lihtsalt kellade ja vilede lisamine. „Bug Village“ on küll tasuta, kuid lisavidinaid peab ostma raha eest, mida aga teha ei saa.

Midagi curling'u-haidele

„Shuffle Party“ on tore mäng aja tapmiseks. Litritega keeglikuulide viskamine muutub paari minutiga igavaks, kuid väljakutsete laad paku tegevust kauemaks.

See on oluline tabada litriga võimalikult palju keerukalt paigutatud kurikaid, samas aga visata litreid sellise hooga, et need maandumaks võimalikult palju punkte andvasse tsooni.

See on ka mängu kõige pinget-pakkuvam osa. Ja samas fustreerivaim, sest kuigi juhtimine on lihtne, lihtsalt anna sõrmeviipega litrile õige hoog sisse, siis alati ei pruugi ekraan seda liigutust täpselt tagada ja litter lendab kas liiga aeglaselt või siis liiga kiiresti kurikate poole.

Mitmikmäng on ka olemas, kordamööda saab sõpradega mõõtu võtta.

Shuffle Party

Hind: Tasuta
Müügil: WP7 Marketplace
Hinne: 4

OSTUJUHT

Sülearvutid

1 Sony Vaio VPC-F22S1E/B
[digi] nr 79 ★★★★★
Kui osta hea meelelahutusarvuti, siis see mati ekraani, korraliku jõudlusega VAIO on väga õige valik.

2 Macbook Air 13 tolli
[digi] nr 77 ★★★★★
Õhuke, kiire, kerge, võimas, väga kvaliteetselt ehitatud ning Apple'i kohta usumatult mõistliku hinnaga arvuti.

3 Acer Aspire TimelineX 4830T
[digi] nr 77 ★★★★★
Ideaalne sülearvuti, millega saab teha kõike. Mängida, kirjutada, filme vaadata.

Tahvelarvutid

1 Samsung Galaxy Tab 7.7
[digi] nr 82 ★★★★★
Samsung Galaxy Tab 7.7 on kõige rohkem valmis Androidiga tahvelarvuti: mugav, kompaktned ja võimas.

2 Apple iPad 2 16 GB Wi-Fi
[digi] nr 74 ★★★★★
Vahe vanema mudeliga on tõesti väike, kuid sel pole tähtsust, sest vahe konkurentidega on suur.

3 Asus Transformer Prime
[digi] nr 82 ★★★★★
Asus Transformer Prime on ainulaadne tahvelarvuti ja klaviatuuri-doki kombinatsioon. Väga kiire ja võimas.

Peejelkaamerad

1 Panasonic Lumix DMC-GH2 + 14-42 mm
[digi] nr 72 ★★★★★
Kerge, väike, ohtralt kohandatav, hea filmirežiimiga, pööratava ekraaniga.

2 Pentax K-5 kere
[digi] nr 70 ★★★★★
Ühe parema sensoriga kaamera, mis üksikutest kiiksudest siiski vaba pole.

3 Nikon D7000 + 18-105mm F3.5-5.6 VR KIT
[digi] nr 69 ★★★★★
Enamiku edasijõudnud fotograafide jaoks ideaalne kaamera.

Kompaktkaamerad

1 Nikon CoolPix P300
[digi] nr 74 ★★★★★
P300 ei ole tavaline kompaktkaamera. See on mõeldud kasutajale, kes tahab ja oskab kasutada käsitsirežiimi.

2 Canon Ixus 220 HS
[digi] nr 74 ★★★★★
Universaalkaamera, mis üsna heal tasemel. Sobib algajale, kes tahaks lasta kaameral enda eest otsustada.

3 Samsung NX200 + 18-55 mm f3,5-5,6
[digi] nr 82 ★★★★★
Paljude võimalustega mugav kaamera. NX200 ei ole püksitaskukaamera.

Kuvarid

1 ViewSonic VA2248
[digi] nr 79 ★★★★★
Kõige odavam ja väheste võimalustega, kuid vägagi rahuldava pildiga kuvar.

2 Dell E2211H
[digi] nr 79 ★★★★★
Väga hea hinna ja kvaliteedi suhe. Kui tehnilised näitajad sulle midagi ei ütle, siis võta E2211H.

3 LG DM2780D-PZ
[digi] nr 81 ★★★★★
Kallis, kuid siiski konkurentidest märgatavalt odavam 3D-kuvar, mis asendab väiksemas ruumis ka telerit.

Mobiiltelefonid

1 HTC Titan
[digi] nr 82 ★★★★★
Telefonile pole midagi ette heita ja Windows Phone 7.5 töötab ka väga hästi.

2 Sony Ericsson Xperia Active
[digi] nr 79 ★★★★★
Täiuslik Androidi-telefon inimesele, kelle tavalised telefonid kipuvad liiva täis minema või porilompi kukkuma.

3 Sony Ericsson Xperia Ray
[digi] nr 78 ★★★★★
Võta raha kaasa ja torna ostma! Teist nii väikest, kergest ja hea sisuga nutitelefoni praegu müügil pole.

ISIKLIK KOGEMUS

Kuidas ma endale Makita trelli sain

Mul on tunne, et igal mehel peaks kodus olema akutrell. Isegi siis, kui seda on vaja üksnes kord aastas, et pildi riputamiseks kruvi seinla lasta. Jõle tülikas on, kui viimasel hetkel tuleb kodus riikli kokkukruvimiseks kuskilt kaubanduskeskusest mingi odav trell hankida, millega pärast enam midagi teha pole.

Pikka aega oli mul plaanis endale korralik akutrell osta, kodus remontki poole peal, kuid erinevatel põhjustel lükkasin ostu edasi. Masu ajal oli ehitustööriistu üldse mõttekam pandimajast osta, sealt võis leida täiesti korralikke vähekasutatud tööriistu, mille omanikel polnud majanduslanguse ajal kõige paremini läinud. Ent mõni tööriist võis hoolimata kobedast välimusest ja madalast hinnast olla selline, millega lasti omal ajal kinni kümnete põllupealsete pappmajade kipsplaadid.

Pärast pikka guugeldamist valisin välja ühe Boschi trelli, mille peale tuttavad mu välja naersid ning lisasid, et rohelist Boschi ära küll osta, võta parem korralik Makita, mis hoolimata võib-olla kehvematest parameetritest peab mõnda aega ka vastu.

Ostsingi sooduskampainia ajal Makita 6271D, mis pole küll päris profitöör, kuid kodukasutuseks siiski väga asjalik. Kui alguses pidasin alampriiks 14,4voldist akut, siis Makita trelli aku on 12voldine, kuid selliseid on suures sinakasrohelistes kohvris kaasas tervelt kolm tükki. Alguses kartsingi, et akusid tuleb hakata pidevalt vahetama. Töö käigus aga selgus, et sellega muret pole. Paaritunnise piinamise järel ei ilmuta Makita minigeid väsimuse märke.

Makita trelli on mugav kasutada. Vahest oleks see võinud olla natuke kergem, aga ega otsestelt väsitav ka pole. Jõudu, et kinnitada kruvidega OSB-plaate, kipsplaate ja põrandalaua, on sellel enam kui piisavalt, nii et remont hakkas uuel aastal täiesti uue hooga edasi liikuma.

Trelli südamik ei logise pesas nagu mu vanal Boschil. Töökiirus oli tuntav vahe, rääkimata sellest, et Boschi kulunud aku, mis lõpuks üldse ära suri, pidas parimatel aegadel vastu pisut üle poole tunni. Jah, see oli masendav aeg, kuid tänu uuele Makita trellile on see täielikult unustatud.

Muidugi peab igal mehel kodus olema trellipuur ja mitte mingi suvaline, vaid hea. Ja mitte hea, vaid parim.

MARTIN METS

Kõlarid ja kõrvaklapid

1 B&W C5
[digi] nr 78 ★★★★★
Lõpuks ometi väga hea heliga kõrvaklapid, mida on lihtne kõrva panna ja mis ei kõmista kõndides.

2 SteelSeries Siberia V2
[digi] nr 74 ★★★★★
SteelSeries Siberia V2 on mugavad stereomänguriklapid väga puhta ja selge heliga.

3 Speedlink Xanthos
[digi] nr 81 ★★★★★
Need mänguriklapid on hea heliga, sobivad nii arvuti kui ka konsoolide järele ja on mõistliku hinnaga.

Muud vidinad

1 Kindle
[digi] nr 82 ★★★★★
Kui otsid e-lugeri, siis kõige parem valik on Kindle. Amazoni hiiglasliku poe vastu niisama lihtsalt ei saa.

2 Parrot AR.Drone
[digi] nr 81 ★★★★★
Ülimalt lahe mänguasi, millega saavad end lõbustada ka lapsed vanuses üle 30 aasta.

3 3G/3.75G Wireless N Router TP-Link MR3220
[digi] nr 79 ★★★★★
Imeliselt odav ruuter, mis oskab N-WiFi-t ja jagada netipulga 3G-ühendust.

+

0

-

PÄEVIK

Sinna ja tagasi

20. detsember

Testi tuleb Windowsiga HTC Titan ehk hiigelsuur must telefon, millel, tundub, rohkem minimeid omadusi nagu ei olegi. Suhu tun temasse skeptiliselt, aga amet kohustab: otsin rahakoti vahelt välja SIM-kaardi adapteri (endiselt on Apple peaaegu ainus, kes micro-SIMi kasutab) ning lülitan telefoni sisse. Ma olen Windowsi enne ka kasutanud ja see on okei olnud, nii et ootused eriti kõrgel ei ole.

16. detsember

Uskumatu, aga vist esimest korda ei tunne ma nutitelefoni testides karjuvat vajadust pöörduda tagasi oma iPhone'i juurde. Muidu on ikka nii, et pärast paaritunnist kasutamist jääb telefon nurka ja päris elu elamiseks tekib hirmus tahtmine iPhone taas kätte võtta. Tõmban Windowsisse rakendusi ja mängin „Pro Evolution Soccerit“.

17. detsember

Suur ekraan on väga lahe. Olen sellega nii ära harjunud, et 4,7 tolli ei tundu enam suur, vaid täiesti normaalne. Avastan pidevalt, et olen kodus arvuti asemel kätte võtnud telefoni ja loen uudiseid, Facebooki ning Twitterit just Titani pealt.

7. jaanuar

Tulen jõulupuhkuselt tagasi ning postkastis on kauaoodatud teade Samsung Galaxy Nexus'e kohalejõudmisest. Hoolimata len-

Küll oli tore HTC Titani suurel ekraanil vutti taguda.

nuväsimumesest sean sammud kohe postkontori poole, seejärel koju, avan karbi ja lülitan telefoni sisse. Järgmistel päevadel on minu ainsaks telefoniks just Galaxy Nexus ning selle katsetuse tulemuste kohta võite lugeda pikemalt käesolevast [digist]. Lühidalt: mulle meeldis Windowsiga Titan palju rohkem kui Android 4-ga Galaxy Nexus.

25. jaanuar

Kirjutan kontoris seda päevikut ning avastan, et iPhone'ist pole sel kuul eriti midagi rääkida, küll aga Windowsist ja Androidist. Ja nüüd pean kirjutama käesoleva kuu kõige olulisema lause: see kuu jääb iPhone'i testimises viimaseks. Pärast kahte aastat ja kolme erinevat iPhone'i mudelit paneme sellele väga pikale testile punkti, sest kõik oluline

See kuu jäi iPhone'i pika testi jaoks viimaseks ning juba järgmisel kuul on siin täitsa uus test

on juba kirjutatud. Kena on seda teha päeval, mil Apple teatas rekordilistest müügitulemustest ning maailmas valitsevast meelest nõudlusest just iPhone'i järele. Arvan endiselt, et iPhone on parim nutitelefoniplatvorm, õigemini olen oma arvamusen nii kindel, et testida pole siin enam midagi. Annan teatepulga üle kolleeg Martin Metsale, aga mida tema testimise hakkab, seda näete järgmises ajakirjanumbris.

KUU APP

Breathaley's

Väga lahe katse ehitada iPhone'i sisse natukenegi usaldusväärne alkomeeter. Breathaley's üritab su joobeastet tuvastada läbi kaamera silmade järgi. Testitav subjekt peab istuma toolile, vaatama otse kaamerasse ja vaatama kõrvale ja nii 10 sekundit järjest. Pärast seda analüüsib rakendus saadud pilti ja proovib öelda, kas subjekt oli purjus või mitte.

KUU IPHONE'I-NIPP

Kontaktid telefonist välja

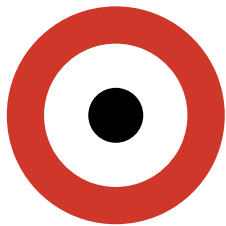
Meil on oma töö tõttu vaja pidevalt testida ka teisi telefone peale iPhone'i ja alati on tegu, kuidas kontakte teise telefoni üle kanda.

Hea rakendus on MCBacup, mis paneb kõik telefonis olevad kontaktid CSV-faili (seda jällegi saab importida vist igasse teise telefoni) ning saadab selle sinu antud e-posti aadressile. Lihtne, kiire ja lollikindel.

PÄRIS ELUS RAVI NII LIHTSALT EI KÄI

Raskete haiguste ravi on keeruline ja kallid. Seetõttu on iga laste raviks minev euro oluline. Püsiannetajana aitad Tartu Ülikooli Kliinikumi haigeid lapsi. www.lastefond.ee

KLICK
SINU DIGIPOOD

Parim hind
Eestis

Äriklasi kvaliteet
uskumatu hinnaga!

HP 635

4GB mälu, 500GB kõvaketas

ATI Radeon HD 6320 graafika

kaasa HP sülearvutikott

- ekraan 15,6" anti-glare HD LED
- AMD Dual-Core protsessor E-450 • DVD-kirjutaja • veebikaamera
- kuni 1917MB jagatav videomälu • pritsmekindel SWE klaviatuur
- Bluetooth 3.0 • WiFi • 3xUSB • HDMI • VGA • kaal 2,5 kg
- Windows 7 Home Premium SP1 • aku kestvus kuni 5 tundi

-33%

399.-

kuumakse alates 12.55€
48 kuud

~~599€~~

www.klick.ee - osta kodust lahkumata.
Kaup kätte 2-5 tööpäeva, kiire ja mugav järelmaks.

Mahatõmmatud hindade näol on tegemist toodete tavahindadega.

Kampaania kestab 01.02.2012 - 29.02.2012.

Kaupa on piiratud koguses. Kõik pildid on illustratiivsed

KLICK

TALLINN: Viru Keskus ☎ 6668160 | ✉ viru@klick.ee; Kristiine Kaubanduskeskus ☎ 6668116 | ✉ kristiine@klick.ee; Rocca Al Mare Kaubanduskeskus ☎ 6668155 | ✉ rocca@klick.ee; Ülemiste Kaubanduskeskus ☎ 6668159 | ✉ ulemiste@klick.ee; Järve Kaubanduskeskus ☎ 6668154 | ✉ jarve@klick.ee; Lasnamäe Centrum ☎ 6668128 | ✉ mustakivi@klick.ee; Mustika Kaubanduskeskus ☎ 6668151 | ✉ kadaka@klick.ee; Sikupilli Kaubanduskeskus ☎ 6668156 | ✉ sikupilli@klick.ee; TARTU: Tasku keskus ☎ 666 8163 | ✉ tasku@klick.ee; Lõunakeskus ☎ 6668153 | ✉ lonakeskus@klick.ee; Kaubanduskeskus Eeden ☎ 6668164 | ✉ eeden@klick.ee; PÄRNU: Kaubamajakas ☎ 6668152 | ✉ parnu.papiniidu@klick.ee; VILJANDI: Viljandi Centrum ☎ 6668166 | ✉ viljandi@klick.ee; JÕHVI: Kaubanduskeskus Tsentraal ☎ 6668168 | ✉ johvi@klick.ee; RAKVERE: Põhjakeskus ☎ 6668177 | ✉ rakvere.pohjakeskus@klick.ee; VALGA: Valga Maxima ☎ 6668121 | ✉ valga@klick.ee; PAIDE: Ringtee 2, ☎ 6668124 | ✉ paide@klick.ee; KURESSAARE: Auriga Keskus ☎ 6668117 | ✉ kuressaare@klick.ee; VÕRU: Kagukeskus ☎ 6668173 | ✉ voru@klick.ee.